

สรุปสาระการฝึกอบรม
โครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน”

31 สิงหาคม 2558

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	ก
1. ความเป็นมา	1
2. รายละเอียดโครงการฯ.....	1
3. สรุปสาระการฝึกอบรม	3
4. ผลการประเมินการฝึกอบรม.....	13
คณะผู้จัดทำ	18
ภาคผนวก	
● ประมวลภาพกิจกรรม	
● เอกสารประกอบการบรรยาย	

สรุปสาระการฝึกอบรม

โครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน”

บทสรุปผู้บริหาร

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติและรัฐบาลได้แถลงนโยบาย 11 ด้าน อันรวมถึง ประเด็นเรื่องการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่ธรรมาภิบาลและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐบาลข้างต้น หน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงาน ก.พ. จึงได้เผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560) และพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ครอบคลุมประเด็นการประเมินใน 5 ด้าน อันรวมถึง การต่อต้านการทุจริตในองค์กร ซึ่งสนับสนุนให้หน่วยงานในภาครัฐมีการดำเนินการเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆ

เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตข้างต้น และนำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐสู่การปฏิบัติ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงเห็นถึงความสำคัญของการจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน” เพื่อสนับสนุนการป้องกันพฤติกรรมที่กระทำผิดและเอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งถือเป็นการทุจริตประเภทหนึ่ง เนื่องจากเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องส่งผลให้มีการใช้อำนาจไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจในกระบวนการตัดสินใจ และทำให้ละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ทั้งทางด้านการเงิน คุณภาพในการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม ตลอดจนคุณค่าที่พึงาม รวมทั้งโอกาสในอนาคตของประชาชนส่วนรวมผู้รับบริการ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- ปัจจุบัน ปัญหาคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่ด้อยพัฒนาต่างต้องเผชิญปัญหาจากการคอร์รัปชัน และได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ ซึ่งยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ

- กรณีประเทศไทย รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ คนไทยบางส่วนมองว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติและยอมรับได้

- จากสถานการณ์ข้างต้น จำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐต้องเร่งสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากรมีความพร้อมที่จะเข้าใจสาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การคอร์รัปชัน เพื่อจะได้หาทางป้องกันและปฏิบัติหน้าที่ให้ห่างไกลจากต้นเหตุต่างๆ ที่นำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน โดยเฉพาะในเรื่องการปลูกฝังองค์ความรู้ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือ Conflict of Interest

- ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนยังคงเป็นปัญหาที่อยู่ในสังคมไทยมายาวนาน ถึงแม้สังคมไทยเราจะเปลี่ยนแปลงโครงการต่างๆ ไปแล้วมากมาย แต่ระบบคิดที่ฝังอยู่ในสังคมยังไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือคนไทยเรายังคงถูกโปรแกรมให้มีระบบคิดแบบบูรณาการ ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง หรือเป็นระบบคิดฐานสิบ

- ณ จุดนี้ทำให้ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นมีการแก้ไขกฎหมายให้มีการสอดรับกับสังคมมากน้อยเพียงใด แตกต่างจากแนวคิดของประเทศต่างๆ ในระดับสากลที่ปลูกฝังระบบคิดแบบฐานสอง หรือ การแยกแยะระหว่างบทบาทหน้าที่ของเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้ชัดเจน เช่น ประเทศเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

- จากกิจกรรมต่างๆ ที่เห็นในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นในวงการราชการหรือเป็นเรื่องทั่วไป สะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า หลักคิดของการไม่สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องส่วนรวมได้ ถูกมองเป็นเรื่องธรรมดาและปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการตั้งข้อสังเกตของประเด็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นเลย

- ปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม เป็นผลมาจากการไม่สามารถแยกแยะระหว่างบทบาทหน้าที่ในเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้ชัดเจน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากฐานคิดดั้งเดิม (ที่เป็นระบบคิดแบบฐานสิบ) ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้ ฐานความเชื่อในอดีตที่เห็นว่าขุนนางค้าขายได้โดยไม่ใช่สิ่งที่น่ารังเกียจ / ตำแหน่งหน้าที่ราชการสามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว / และทัศนคติและแนวความคิดของคนในสังคมไทยยังเป็นระบบคิดแบบฐานสิบอยู่จึงพัฒนาไม่ทันกับพื้นฐานแนวคิดของระบบกฎหมายสากลที่เป็นระบบคิดแบบฐานสอง แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างชัดเจน

- รูปแบบพฤติกรรมและการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนได้เป็น 7 ลักษณะ ได้แก่ (1) การรับของขวัญ/ผลประโยชน์ต่างๆ (2) การทำธุรกิจกับตัวเอง (3) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ (4) การทำงานพิเศษ (5) การรับรู้ข้อมูลภายใน (6) การใช้สมบัติราชการเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว และ (7) การทำโครงการสาธารณะในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง

- หลักการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ : เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ 2 สถานะ คือ (1) ในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐ จะทำอะไรได้ต้องมีกฎหมายให้อำนาจ และ (2) ในฐานะเอกชน จะทำอะไรก็ได้ถ้าไม่มีกฎหมายห้าม ทั้งนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ 2 สถานะดังกล่าว หลักการสากลในการปฏิบัติหน้าที่ คือ ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้ และห้ามกระทำการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม

- หลักคิดในการวิเคราะห์แยกแยะเรื่องประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม สามารถพิจารณาได้จาก 4 ปัจจัย ได้แก่ (1) บุคคลผู้กระทำเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐหรือไม่ (2) บุคคลผู้กระทำมีอำนาจหน้าที่หรือไม่ (3) บุคคลผู้กระทำปฏิบัติตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่นั้นๆ อย่างถูกต้องแล้วหรือไม่ และ (4) การกระทำของบุคคลนั้นๆ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมและประเทศชาติหรือไม่ หากเข้าข่ายทั้ง 4 ข้อข้างต้น ก็สามารถระบุได้ว่า การกระทำนั้น สามารถนำไปสู่ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมได้

- การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาอันเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อน : ควรดำเนินการ ดังนี้
  - มุ่งเปลี่ยนฐานความคิดของคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการคิด คือ สามารถแยกแยะได้ว่าเรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และต้องปลูกฝังให้มีจิตสาธารณะ คือ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
  - ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ : หน่วยงานต้องปรับระบบบริหารให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และต้องให้ความรู้ สร้างความตระหนัก ปรับเปลี่ยนทัศนคติแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทุกคน เพื่อให้มีพฤติกรรมปฏิบัติอยู่ในกรอบของประมวลจริยธรรมฯ อย่างเคร่งครัด
  - ดำเนินการเสริมโดยใช้กลไกและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และควรรศึกษาข้อมูลที่เป็นและศึกษากรณีศึกษาอื่นๆ โดยเฉพาะการทุจริตในระดับนโยบายเพิ่มเติม

สรุปสาระโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน”

1. ความเป็นมา

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติและรัฐบาลได้แถลงนโยบาย 11 ด้าน อันรวมถึงประเด็นเรื่องการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่ธรรมาภิบาลและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยจัดระบบอัตราค่าจ้างและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสมและเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ เสริมสร้างระบบคุณธรรมและปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายที่ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ

เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐบาลข้างต้น หน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงาน ก.พ. จึงได้เผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560) และพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ครอบคลุมประเด็นการประเมินใน 5 ด้าน อันรวมถึง การต่อต้านการทุจริตในองค์กร ซึ่งสนับสนุนให้หน่วยงานในภาครัฐมีการดำเนินการเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดประชุมหรือสัมมนาภายในองค์กรเพื่อให้ความรู้เรื่อง การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ การจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน การให้ความรู้ตามคู่มือหรือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ เป็นต้น

เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตข้างต้น และนำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะการกระทำที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ในภาครัฐ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศท. สศช.) จึงเห็นถึงความสำคัญของการจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน” เพื่อสนับสนุนการป้องกันพฤติกรรมกระทำความผิดและเอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งถือเป็นการทุจริตประเภทหนึ่ง เนื่องจากการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องส่งผลให้มีการใช้อำนาจไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจในกระบวนการตัดสินใจ และทำให้ละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ทั้งทางด้านการเงิน คุณภาพในการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม ตลอดจนคุณค่าที่พึงงาม รวมทั้งโอกาสในอนาคตของประชาชนส่วนรวมผู้รับบริการ

สศท. สศช. ได้จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน” เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมายและประชาคม สศช. มีความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและตระหนักว่าปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นปัญหาคอร์รัปชันรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน และเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนที่ผิดจริยธรรม

2. รายละเอียดโครงการฯ

โครงการฝึกอบรมให้ความรู้ เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน” มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

- 1) สร้างความรู้ ความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมายและประชาคม สศช. มีความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและตระหนักว่าปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นปัญหาคอร์รัปชันรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตน และเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนที่ผิดจริยธรรม
- 2) ปลุกจิตสำนึกและสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐและปฏิบัติการเชิงรุกด้านการป้องกันการทุจริต เกิดจิตสำนึกที่จะลดค่านิยมที่ผิดๆ ให้น้อยลง หรือให้หมดไปภาครัฐ
- 3) สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนเกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

2.2 กลุ่มเป้าหมายผู้รับการอบรม

บุคลากร สศช. 60 คน ประกอบด้วย ข้าราชการระดับเชี่ยวชาญ ข้าราชการพิเศษ ข้าราชการและปฏิบัติการ พนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่ผู้สนใจจากสำนัก/กอง/กลุ่มงานต่างๆ

2.3 ระยะเวลาและสถานที่การฝึกอบรม

ระยะเวลา 1 วัน โดยจัดขึ้นในวันที่ 31 สิงหาคม 2558 ณ ห้องประชุม 531 อาคาร 5 ชั้น 3 สศช.

2.4 วิธีการฝึกอบรม

การบรรยายให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน รวมทั้งมีการประเมินความรู้ของผู้เข้าอบรมก่อน-หลังการอบรม (รวม 6 ชั่วโมง) โดยเนื้อหาในการอบรมที่สำคัญ ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ครอบคลุมเรื่องแนวคิด ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน ความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนร่วม องค์ประกอบประเภท และขอบข่ายของผลประโยชน์ทับซ้อน

ส่วนที่ 2 แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ครอบคลุมเรื่องกฎหมายกฎระเบียบเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อน

ส่วนที่ 3 กรณีศึกษา ครอบคลุมเรื่องการนำกรณีตัวอย่างจากการสถานการณ์จริงมาเป็นประเด็นประกอบการหารือ ถอดบทเรียนและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกัน ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็น ระดมความคิดเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดคู่มือและแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร

2.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าร่วมการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน และตระหนักถึงภัยจากการกระทำดังกล่าว
- 2) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าร่วมการอบรมร่วมเป็นเครือข่ายภาครัฐต่อต้านการทุจริตในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
- 3) สศช. มีองค์ความรู้และแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร
- 4) ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเพิ่มมากขึ้น

2.6 ผู้รับผิดชอบ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ศปท. สศช.)

3. สรุปสาระการฝึกอบรม

3.1 ศปท. สศช. ได้จัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน” ตามกำหนดการ ดังนี้

กำหนดการฝึกอบรม

โครงการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน”

วันที่ 31 เดือน สิงหาคม 2558

ณ ห้องประชุม 531 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

*****

08.30 - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 - 09.15 น.	พิธีเปิดอบรม โดย นายชาญวิทย์ อมตะมาตุชาติ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวเปิดงาน
09.15 - 10.15 น.	การบรรยาย เรื่อง “ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน” โดย นายอุทิศ บัวศรี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
10.15 - 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 - 12.00 น.	การบรรยาย เรื่อง “แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน : ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อนและคอร์รัปชัน” โดย นายอุทิศ บัวศรี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 14.30 น.	การบรรยาย เรื่อง “แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน : จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่รัฐ การจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อน” โดย นายภาส ภาสสัทธา อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
14.30 - 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง

14.45 - 16.00 น. การบรรยาย เรื่อง กรณศึกษาและการถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกัน
ตอบข้อซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
โดย นายภาส ภาสสัทธา
อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

16.00 – 16.15 น. พิธีปิด

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

3.2 สารสำคัญในแต่ละช่วงสรุปได้ ดังนี้

1) คำกล่าวเปิด โดย นายสุทิน ลิปะยะชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ ประธาน ในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรม :

1.1) ปัจจุบัน ปัญหาคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่ด้อยพัฒนาต่างต้องเผชิญปัญหาจากการคอร์รัปชัน และได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ ซึ่งยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ

1.2) แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ และได้รับแรงจูงใจจากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ และภาคประชาชนต่างเห็นพ้องกันว่า คอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจนและเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้ว่า ธนาคารโลกได้เล็งเห็นถึงภัยร้ายจากการคอร์รัปชันว่าเป็นศัตรูหมายเลขหนึ่งในการพัฒนาประเทศและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาคความยากจน พร้อมทั้งเป้าหมายว่า ธนาคารโลกจะมุ่งดึงภาคีต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน เพื่อปูทางไปสู่การกำจัดความยากจนให้หมดสิ้นไป ภายในปี ๒๕๗๓

1.3) สำหรับประเทศไทย รัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ คนไทยบางส่วนมองว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติและยอมรับได้ ดังนั้น หากใครโกงแล้วทำงานเก่งก็ถือว่าพอรับได้ จึงทำให้คนยินยอมที่จะเสียสละเงินเพื่อซื้อความสะดวก สิทธิพิเศษ หรือตัดความรำคาญ แม้กระทั่งเกิดความคิดสีเทาประเภทกินตามน้ำ หรือมีแนวคิดค่านิยมความเชื่อที่ว่า คนโกงแต่เก่งดีกว่าคนซื่อที่ทำงานไม่เป็น ซึ่งการกระทำและความคิดเหล่านี้ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่ยอมรับการคอร์รัปชัน

1.4) นอกจากนี้ ในแต่ละปีพ่อค้าและนักธุรกิจต้องสูญเสียเงินให้กับการคอร์รัปชันเป็นจำนวนสูง ซึ่งเงินจำนวนนี้สามารถอำนวยความสะดวกแก่คนส่วนใหญ่ของประเทศได้หากไม่กระจุกตัวอยู่ที่กระเป๋าของคนบางกลุ่ม ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณสูงกว่าความเป็นจริง ประชาชนได้รับบริการที่ไม่มีคุณภาพ นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยและมีการเรียกประโยชน์ตอบแทนจากนักลงทุน เพื่อแลกกับการอนุญาตให้เอกชนดำเนินกิจการที่รัฐต้องทำ ซึ่งรัฐก็ไม่สามารถตรวจสอบการกระทำดังกล่าวได้

1.5) จากสถานการณ์ข้างต้น จำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐต้องเร่งสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากรมีความพร้อมที่จะเข้าใจสาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การคอร์รัปชัน เพื่อจะได้หาทางป้องกันและปฏิบัติหน้าที่ให้ห่างไกลจากต้นเหตุต่างๆ ที่นำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน โดยเฉพาะในเรื่องการปลูกฝังองค์ความรู้ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือ Conflict of Interest

1.6) การฝึกอบรมในวันนี้ จะทำให้ทุกท่านมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบที่สำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจความหมายของการคอร์รัปชัน การทุจริตประพฤติมิชอบ และความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม สามารถแยกแยะประเภท รวมทั้งหาวิธีการป้องกันไม่ให้ตนเองและบุคคลใกล้ชิดเข้าไปเกี่ยวข้อง รวมทั้งได้ศึกษาเรียนรู้จากกรณีตัวอย่างหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง นำสู่การเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีจรรยาบรรณ มีความพร้อมและความเข้มแข็งพอ ที่จะประพฤติตนเป็นข้าราชการที่ดี ทั้งเก่ง เพื่อประโยชน์ของประชาชนที่เป็นที่ตั้ง

1.7) ท่านประธานฯ ได้ขอบคุณ นายอุทิศ บัวศรี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สำนักงาน ป.ป.ช.) และ ดร. ภาส ภาสสัทธา สมาชิกสภากรุงเทพมหานครและอดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้เกียรติมาเป็นวิทยากรให้กับ สสช. ในการฝึกอบรมในครั้งนี้ นอกจากนี้ ยังได้ขอให้ผู้เข้าร่วมอบรมทุกท่านใช้โอกาสนี้ในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชักถามข้อข้องใจต่างๆ จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเก็บเกี่ยวประสบการณ์ทั้งจากวิทยากรที่มาบรรยายในหัวข้อต่างๆ ตลอดจนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มบุคลากร จากกลุ่มงานและสำนักต่างๆ ที่เข้ารับการอบรมในครั้งนี้ด้วยกัน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในกลไกสำคัญต่อการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใน สสช. ต่อไป และได้อำนวยพรให้การอบรมบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วย

2) การบรรยาย เรื่อง “ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน” โดยนายอุทิศ บัวศรี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ช. :

2.1) ฐานคิดที่นำไปสู่การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนยังคงเป็นปัญหาที่อยู่ในสังคมไทยมายาวนาน ถึงแม้สังคมไทยเราจะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างต่างๆ ไปแล้วมากมาย แต่ระบบคิดที่ฝังอยู่ในสังคมยังไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ คนไทยเรายังคงถูกโปรแกรมให้มีระบบคิดแบบบูรณาการ ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง หรือเป็นระบบคิดฐานสิบ

ณ จุดนี้ทำให้ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขกฎหมายให้มีการสอดรับกับสังคมมากขึ้นเพียงใด แตกต่างจากแนวคิดของประเทศต่างๆ ในระดับสากลที่ปลูกฝังระบบคิดแบบฐานสอง หรือ การแยกแยะระหว่างบทบาทหน้าที่ของเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้ชัดเจน เช่น ประเทศเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

จากกิจกรรมต่างๆ ที่เห็นในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นในวงการราชการหรือเป็นเรื่องทั่วไป สะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า หลักคิดของการไม่สามารถแยกเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องส่วนรวมได้ ถูกมองเป็นเรื่องธรรมดา และปฏิบัติกันอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการตั้งข้อสังเกตของประเด็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นเลย ยกตัวอย่างเช่น

- การตั้งร้านขายของบนทางเท้าในปัจจุบันที่จากข้อเท็จจริงแล้วเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวก แต่เรายังคงเห็นภาพพฤติกรรมนี้ทั่วไปอย่างที่กฎหมายเองทำอะไรไม่ได้
- การปลูกฝังกันมาจากรุ่นสู่รุ่นให้ผู้ที่ได้เป็นใหญ่เป็นโต กลายเป็นผู้มีอำนาจวาสนาต้องใช้อำนาจวาสนาที่มีในการเกื้อหนุนและส่งเสริมญาติพี่น้องของตน

- การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล หากต้องการที่จะเข้ารับการรักษาในห้องพิเศษ หรือบริการพิเศษเพิ่มเติมอันใดเป็นอันที่เข้าใจว่า จะต้องมีความรู้จักมักจี่กับหมอหรือบุคลากรในโรงพยาบาล

- ภาพยนตร์ “ผู้กองยอดรัก” ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ชื่นชอบของคนโดยทั่วไป ทั้งๆที่เนื้อหาคำเนินเรื่องภายในแสดงให้เห็นถึงประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อน ในการใช้ทรัพยากรของราชการมาอำนวยความสะดวกส่วนตัวแทบตลอดทั้งเรื่อง โดยไม่มีใครตั้งคำถามถึงประเด็นนี้เลย

- เหตุการณ์ที่ชาวบ้านพากันมาล้อมนายทหารสามคนที่ไปสำรวจพื้นที่ป่าสงวนโดยยึดปืนของทหารไป โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าปืนนั้นถือเป็นทรัพย์สินของทางราชการ

- การจัดการบรรยายเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ที่จัดขึ้นกลางโรงแรมที่ปลูกสร้างขึ้นกลางป่าชายเลน โดยไม่ได้เกิดข้อสงสัยถึงประเด็นเรื่อง “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ที่ตนกำลังใช้ประโยชน์อยู่เลย

2.2) สาเหตุของปัญหา

ปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม เป็นผลมาจากการไม่สามารถแยกแยะระหว่างบทบาทหน้าที่ในเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้ชัดเจน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากฐานคิดดั้งเดิม (ที่เป็นระบบคิดแบบฐานสลิป) ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

- รากฐานความเชื่อในอดีตที่เห็นว่า ชุมนางค้าขายได้โดยไม่เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ
- ตำแหน่งหน้าที่ราชการสามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว จึงไม่มีการแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตัวออกจากประโยชน์ส่วนรวม
- ทักษะคติและแนวความคิดของคนในสังคมไทยยังเป็นระบบคิดแบบฐานสลิปอยู่ จึงพัฒนาไม่ทันกับพื้นฐานแนวคิดของระบบกฎหมายสากลที่เป็นระบบคิดแบบฐานสอง แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างชัดเจน

2.3) ขอบข่ายของผลประโยชน์ทับซ้อน

John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้ประมวลรูปแบบพฤติกรรมและการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนได้เป็น 7 ลักษณะ ได้แก่

- การรับของขวัญ/ผลประโยชน์ต่างๆ ด้วยการรับของขวัญและความสะดวกสบายที่เกินความเหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ทั้งนี้ การรับของขวัญ/ผลประโยชน์มิได้หลายรูปแบบ เช่น การลดราคาของที่ซื้อ การมอบตัวหนังสือ การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย ตลอดจนการให้ความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ สิ่งเหล่านี้อาจมีผลต่อผู้รับของขวัญและทำให้เจ้าหน้าที่ตัดสินใจเอนเอียงในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญเหล่านั้น

- การทำธุรกิจกับตัวเอง คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวหรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง

- การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ คือ เป็นการไปทำงานหลังจากออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมารับงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง

- **การทำงานพิเศษ** คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเอง รวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะในการที่จะเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชน หรือเป็นเจ้าของเอง ตลอดจนการใช้เครื่องมือของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอก

- **การรับรู้ข้อมูลภายใน** คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นข้อมูลลับของทางราชการแล้วนำข้อมูลไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้อง และแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

- **การใช้สมบัติราชการเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว** ซึ่งมาในรูปแบบของการนำเครื่องใช้สำนักงานต่างๆ กลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ในราชการไปใช้ในงานส่วนตัว เป็นต้น

- **การทำโครงการสาธารณะในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง** (Pork Barreling) คือ การที่นักการเมืองแสวงหาผลประโยชน์เพื่อพวกพ้อง เช่น รัฐมนตรีเจ้าสังกัดอนุมัติโครงการไปลงในเขตพื้นที่เลือกตั้งตนเองเพื่อใช้หาเสียง รวมถึงใส่ชื่อตนเองในฐานะรัฐมนตรี ส.ส. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.อบจ.) เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของทรัพย์สินสาธารณะ เช่น ถนน ที่พักรถประจำทาง อ่างเก็บน้ำ สวนสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการเมืองของตนเอง เป็นต้น

2.4) บทบาทและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ

- **แนวคิดพื้นฐานที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ** : รัฐโดยองค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถือเป็นผู้ดูแลรักษาประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ และในกรณีที่ประโยชน์ส่วนตัวของเอกชนไม่สอดคล้องกับประโยชน์สาธารณะ จะต้องพยายามควบคุมให้ประโยชน์สาธารณะอยู่เหนือประโยชน์ส่วนตัวของเอกชน

- **หลักการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ** : เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ 2 สถานะ คือ (1) **ในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐ** จะทำอะไรได้ต้องมีกฎหมายให้อำนาจ และ (2) **ในฐานะเอกชน** จะทำอะไรก็ได้ถ้าไม่มีกฎหมายห้าม ทั้งนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ 2 สถานะดังกล่าว หลักการสากลในการปฏิบัติหน้าที่ คือ ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้ และห้ามกระทำการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม

- **หลักคิดในการวิเคราะห์แยกแยะเรื่องประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม** สามารถพิจารณาได้จาก 4 ปัจจัย ได้แก่ (1) บุคคลผู้กระทำเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐหรือไม่ (2) บุคคลผู้กระทำมีอำนาจหน้าที่หรือไม่ (3) บุคคลผู้กระทำปฏิบัติตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในอำนาจหน้าที่นั้นๆ อย่างถูกต้องแล้วหรือไม่ และ (4) การกระทำของบุคคลนั้นๆ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมและประเทศชาติหรือไม่ หากเข้าข่ายทั้ง 4 ข้อข้างต้น ก็สามารถระบุไปได้ว่า การกระทำนั้น เป็นการกระทำที่สามารถนำไปสู่ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือเป็นการกระทำที่เอื้อให้เกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมได้

3) การบรรยาย เรื่อง “แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน : ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อนและคอร์รัปชัน” โดยนายอุทิศ บัวศรี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ช. :

3.1) กฎหมายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน

- **อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003**

ข้อ 8 จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ : (3) ระบุไว้ว่า เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาถึงแนวคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้องขององค์การระดับภูมิภาค องค์การระหว่างภูมิภาค และองค์กรพหุภาคี เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 51/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม ค.ศ. 1996 ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน

- **กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ :** ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (มาตรา 265 -268 มาตรา 269 และมาตรา 284 (10) / พระราชบัญญัติจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 / พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) มาตรา 100 และมาตรา 103 / กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2550 มาตรา 5 (8), (9), (10) และมาตรา 8 ตี (12) / พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 18 (6), (7) และมาตรา 28/ 17 (8), (9) / ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภทตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 279 ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้ใช้อำนาจตามมาตรา 280 กำหนดให้ทุกหน่วยงานนำเรื่องการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมซึ่งเป็น 1 ใน 9 ค่านิยมหลักที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของประมวลจริยธรรมฯ

- **ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต :** คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาแล้ว 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2551-2555) และ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อสร้างสังคมไทยให้ดำเนินการร่วมกันในการเป็นสร้างสังคมที่มีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรมและร่วมป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตลอดจนมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรตามรัฐธรรมนูญทั้ง 7 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) รวมทั้งเครือข่ายภาคประชาสังคมให้มีแนวทางในการขับเคลื่อนกลไกป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ชาติฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560) ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ (2) บูรณาการการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตและพัฒนาเครือข่ายในประเทศ (3) พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตและเครือข่ายระหว่างประเทศ (4) พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และ (5) เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการเสริมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ทำให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การกำหนดตำแหน่งมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามมาตรา 100 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เพื่อช่วยลดระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทย

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันได้ / การกำหนดหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 103 เพื่อช่วยลดปัญหาการให้และรับสินบน/ และการสร้างความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐด้านการเปิดเผยวิธีการคำนวณราคากลางและให้คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐทำบัญชีรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญาตามมาตรา 103/7 เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ รายงานความผิดปกติให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตามกฎหมายที่บัญญัติไว้

3.2) การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหอันเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อน : ต้องมุ่งเปลี่ยนฐานความคิดของคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการคิด คือ สามารถแยกแยะได้ว่า เรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และต้องปลูกฝังให้มีจิตสาธารณะ คือ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ทั้งนี้ ได้มีการพัฒนากลไกทางกฎหมาย เช่น ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนข้อ 5 กำหนดให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 75(1) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐอย่างน้อยต้องปฏิบัติตน โดยแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชนเหนือประโยชน์ส่วนตนและของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ตนสังกัด

3.3) ปัญหาและความท้าทายของหน่วยงานภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต : สังคมไทยยอมรับการกระทำที่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งมีระดับความร้ายแรงมากกว่าการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ผลการสำรวจทัศนคติของคนไทย โดยเอแบคโพลล์ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,971 ตัวอย่างจาก 28 จังหวัด ในระหว่างวันที่ 4 มกราคม – 5 กุมภาพันธ์ 2554 พบว่า แนวโน้มของประชาชนยอมรับรัฐบาลทุจริตคอร์รัปชัน แต่ทำให้ประเทศรุ่งเรือง ประชาชนอยู่ดีกินดี ตนเองได้ประโยชน์ยังคงสูงอยู่ โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63.2 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 64.0 ในการสำรวจเมื่อปี 2554

3.4) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment – ITA) : เป็นมาตรการเสริมในเชิงบวกทำให้ทราบสถานการณ์การดำเนินงานและการบริหารงานของหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ว่ามีความโปร่งใสเป็นธรรมเพียงใด เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนพัฒนาผู้บริหารของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ด้านจริยธรรม คุณธรรมในการประเมินดังกล่าว เพื่อให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายสู่การเพิ่มค่าดัชนีภาพลักษณ์ความโปร่งใส (Corruption Perception Index- CPI) ของสังคมไทยต่อไป

กรอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ความโปร่งใส (2) ความพร้อมรับผิด (3) คุณธรรมการให้บริการของหน่วยงาน (4) วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และ (5) คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

3.5) ข้อเสนอแนะเพื่อการเตรียมการดำเนินการในระยะต่อไป :

- ในการผลักดันแนวคิดเรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนให้ขยายผลในสังคม : ขณะที่ทรัพยากรบนโลกใบนี้มีจำกัด การคิดแบบฐานสอง คือ การแยกผลประโยชน์ส่วนตัวกับส่วนรวมออกจากกันจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น และการกระทำดังกล่าวจะต้องเริ่มต้นที่ตัวของเราเองก่อนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระดับสังคม

- ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ : หน่วยงานต้องปรับระบบบริหารให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 103/7 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2556 และต้องให้ความรู้ สร้างความตระหนัก ปรับเปลี่ยนทัศนคติแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทุกคน เพื่อให้มีพฤติกรรมปฏิบัติอยู่ในกรอบ ของประมวลจริยธรรมฯ อย่างเคร่งครัด

4) การบรรยาย เรื่อง “แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน” และ “กรณีศึกษาและการถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกัน” โดยนายภาส ภาสสิทธิ์ สมาชิกสภา กรุงเทพมหานครและอดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงาน ป.ป.ช. :

4.1) ความหมายและสมการการคอร์รัปชัน

การคอร์รัปชัน หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้ได้รับประโยชน์ของตนเองและ/หรือ พวกพ้อง แบ่งเป็น Petty Corruption และ Grand Corruption คอร์รัปชันประกอบไปด้วย Supply Side และ Demand Side เป็นการสมยอมกันทั้งสองฝ่ายเพื่อให้ได้ประโยชน์แก่กันและกัน ซึ่งถือเป็นเรื่องสาธารณะ เพราะเป็นการรบกวนระบบ เป็นการเพิ่มต้นทุนที่ไม่เป็นธรรมให้กับสังคม กระแทกกับคนในส่วนใหญ่โดยเฉพาะคนจน ซึ่งมักไม่มีทางเลือกของสังคม คอร์รัปชันมีแบ่งเป็น In Cash / In Kind ทั้งนี้ ศาสตราจารย์ Robert Klitgaard¹ ตั้งสมการว่า $C = M + D - A$ โดยที่ $C = \text{Corruption}$, $M = \text{Monopoly}$, $D = \text{Discretion}$, $A = \text{Accountability}$ หมายถึง คอร์รัปชันจะมากขึ้นถ้ากฎระเบียบไม่ชัดเจน ไม่มีการตรวจสอบที่ดี อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ดุลพินิจสูง

4.2) ประเภทและระดับของการคอร์รัปชัน

ตามทัศนะของ Arnold Heidenheimer ผู้เชี่ยวชาญด้านการคอร์รัปชันได้แบ่งประเภท และระดับของการคอร์รัปชันเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- **ประเภทที่ 1 คอร์รัปชันสีขาว** ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ประชาชนและผู้ว่า ในสังคมยอมรับหรือยอมรับ และเห็นว่าไม่ควรลงโทษผู้กระทำความผิด เพราะถือเป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญมากนัก เนื่องจากการรับผลประโยชน์โดยอิงอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม อีกทั้งมิได้เกิดจากการเรียกร้องจากผู้รับ เช่น “การให้” ซึ่งเป็นการแสดงน้ำใจของ “ผู้น้อย” ต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้อยู่ในตำแหน่ง ที่ให้คุณให้โทษได้ และการให้ซึ่งเป็นการตอบแทน การปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติของผู้ที่อยู่ในตำแหน่ง และเป็นคุณประโยชน์แก่ผู้ให้โดยผู้รับมิได้เรียกร้อง

- **ประเภทที่ 2 คอร์รัปชันสีเทา** ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ในหมู่ผู้นำเห็นว่า เป็นความผิด แต่ประชาชนทั่วไปไม่แน่ใจว่าจะเป็นความผิดหรือไม่ กรณีนี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ ให้กับตนเองและพวกพ้อง ในลักษณะที่ประชาชนสมยอมต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น เช่น การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา การให้ค่านายหน้า หรือเงินหักส่วนลดราคาสินค้า เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมประเภทนี้มีการจำแนกออกเป็นการเรียนรู้ออง เอาประโยชน์แทนการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดงานให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และการใช้ตำแหน่งหน้าที่ เพื่อหาผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยมีผลประโยชน์ได้เสียกับบริษัท ห้างร้านที่ทำธุรกิจกับส่วนราชการที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบอยู่

¹ ศาสตราจารย์ Robert Klitgaard เป็นศาสตราจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัย Claremont Graduate University (CGU) เมือง Claremont ประเทศสหรัฐอเมริกา เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดี (President) ของ CGU ระหว่างปี 2005-2009 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โทและเอก จาก Kennedy School of Government มหาวิทยาลัย Harvard เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการวิเคราะห์วิจัยเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Studies) และมีบทความตีพิมพ์มากมาย ในวารสารวิชาการด้านรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์

- ประเภที่ 3 คอรัปชันสี่ดำ ได้แก่ การคอรัปชันที่ทั้งฝ่ายประชาชนและผู้นำเห็นว่า เป็นความผิดชัดเจนและควรได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ การใช้อำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือพวกพ้องโดยไม่คำนึงว่าผิดกฎหมายหรือไม่ พฤติกรรมนี้แยกได้เป็น การใช้อำนาจหน้าที่เรียกร้องเอาผลประโยชน์จากผู้กระทำผิดกฎหมายหรือผู้ต้องการความสะดวก โดยไม่คำนึงว่าผู้ที่ตนเรียกร้องเอาประโยชน์นั้นจะกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ และการกระทำทุจริตคดโกง โดยไม่คำนึงถึงความผิดตามกฎหมาย จนเป็นการทำให้รัฐเสียหาย โดยมีเจตนาฝ่าฝืนกฎหมายหรือกฎระเบียบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองและพวกพ้อง

4.3) แนวทางการแก้ไข

- **แนวคิดมาตรการแก้ไขปัญหาคอรัปชัน** ต้องมุ่งสร้างสังคมที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) เป็นสังคมที่มีกลไกเชื่อมโยงกลุ่มเคลื่อนไหวต่อต้านคอรัปชันอย่างเป็นเอกภาพ (2) เป็นสังคมที่มีปรัชญาการมองโลกและมีค่านิยมที่ถูกต้อง (3) เป็นสังคมที่มีระบบเอื้อให้คนดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้ (4) เป็นสังคมที่มีบริบทส่งเสริมให้คนทำดี และ (5) เป็นสังคมที่มีกลุ่มผู้นำการต่อต้านคอรัปชันที่เข้มแข็ง มีพลัง

- **แนวทางปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องมีคุณธรรม** ประกอบด้วย 7 แนวทาง ได้แก่ การสร้างแนวร่วมประชาชาติเพื่อสร้างความรักชาติในการต่อต้านคอรัปชัน การอบรมพัฒนาจิตใจตามหลักจริยธรรมทางศาสนาและความเชื่อ การปรับเปลี่ยนปรัชญาการมองโลกแก้ไขค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง การให้ความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขระบบที่เป็นอุปสรรค การส่งเสริมบริบทสังคมให้คนต้องการทำความดี และการเพิ่มต้นทุนความเสี่ยงในการคอรัปชันที่แพงขึ้นโดยเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำผิดให้หนักขึ้นจนมีผลจูงใจทั้งผู้ให้และผู้รับ

- **อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.)** ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 243 กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการถอดถอนออกจากตำแหน่งเสนอต่อวุฒิสภามาตรา 263

- (2) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา 266

- (3) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปร้ายวผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับต่ำกว่าที่ร่วมกระทำความผิดกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวหรือกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- (4) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงรวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๐ และมาตรา ๒๕๕ ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้

- (5) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ทุกปี และนำรายงานนั้นออกพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

- (6) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

● **อำนาจหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด**

ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 72/2557 เรื่องการดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในส่วนของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 โดยให้ยกเลิกความในมาตรา 103/18 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 103/18 ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดดังนี้

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อการป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรือผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ได้”

● **การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต** โดยใช้กลไกและมาตรการ

ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำรับรอง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้แจ้งเบาะแส และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตต่อหน้าที่ เช่นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างใดของผู้เสียหาย สามเษก ภรรยา บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเนื่องจากการให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแส ฯลฯ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควร ตามมาตรา 103/2 / การจัดให้มีเงินสินบนหรืออาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล (มาตรา 103/3) / และกรณีตามมาตรา 103/2 (1) เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสมควรได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป ให้คณะกรรมการเสนอคณะรัฐมนตรีเลื่อนขึ้นเงินเดือนหรือระดับตำแหน่งเป็นกรณีพิเศษ ตามมาตรา 103/4 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 / และ มาตราเสริมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรา 100 มาตรา 103 และ มาตรา 103/7 ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560)

4.4) **กรณีศึกษาและการถอดบทเรียน** ควรศึกษาข้อมูลที่เป็นและศึกษากรณีศึกษาอื่นๆ โดยเฉพาะการทุจริตในระดับนโยบายเพิ่มเติม เช่น ศึกษาข้อมูลกระบวนการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน คดีทุจริตโครงการจัดซื้อ รถ และเรือดับเพลิง คดีทุจริตคลองด่าน และคดีการทุจริตคอร์รัปชันในต่างประเทศ เช่น คดีการทุจริตที่นายกรัฐมนตรี นาจิบ ราซัค แห่งมาเลเซีย ถูกขู่กล่าวหาโอนเงินจากกองทุนรัฐบาลเข้าบัญชีส่วนตัว เป็นต้น

(รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก)

4. ผลการประเมินการฝึกอบรม

ศปท. ได้สรุปการประเมินการฝึกอบรม ซึ่งรวบรวมและประมวลจากความคิดเห็นผู้เข้าร่วมรับการอบรม จำนวน 50 คน จากผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 60 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด สรุปสาระได้ดังนี้

4.1 การประเมินผลในภาพรวม อยู่ในระดับดี

4.2 ประโยชน์ของเนื้อหาที่ได้จากอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องความซื่อสัตย์ของชีวิตราชการ แนวทางเกี่ยวกับการทุจริต ผลประโยชน์ทับซ้อน แนวทางปฏิบัติในชีวิตส่วนตัวและในหน้าที่การงาน ความรู้และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน มีวิสัยทัศน์ในการทำงานเพิ่มขึ้น สนับสนุนข้าราชการให้ตระหนักว่าประโยชน์ส่วนรวม สำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตัวเพิ่มขึ้นมากขึ้น รวมทั้งได้ปรับพื้นฐานความคิด ตระหนักถึงความเลวร้ายของการทุจริตที่รอบๆ ตัว

4.3 วิทยากรของหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก วิทยากรทั้ง 2 คนมีบุคลิกที่ดีมาก มีวิธีการบรรยาย และใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย สนุก ไม่น่าเบื่อ และมีเทคนิคในการดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ในเชิงลึก เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริง ดีกว่าการเรียนแต่ภาคทฤษฎี และทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

4.4 ความคุ้มค่าต่อองค์กร การจัดการอบรมหลักสูตรนี้มีความคุ้มค่าต่อองค์กรมาก

4.5 การจัดการอบรมในหัวข้ออื่นๆ กับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สศช. ควรมีต่อไป โดยควรจัดอบรมเป็นระยะๆ และจัดฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวให้กลุ่มผู้บริหาร ให้ทุกคนในองค์กรตระหนักว่า เรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ เป็นเรื่องใกล้ตัว ทุกคนต้องทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ตลอดจนควรปลูกฝังและผลักดันให้ทุกคนมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อต้านการทุจริต และพัฒนาองค์กร มีวัฒนธรรมแห่งการเห็นประโยชน์ของพวกพ้องเล่นพรรคเล่นพวก ผ่านสื่อและรูปแบบการอบรมต่างๆ ทั้งในรูปการสัมมนา ฝึกอบรม เป็นต้น

4.6 ระดับความรู้ที่ได้รับจากการอบรม เปรียบเทียบก่อนและหลังการอบรม

ระดับความรู้	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด		รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
ก่อนอบรม	1	-	1	4	13	10	5	14	1	1	50	47.8%
หลังอบรม	4	8	12	15	4	1	1	-	-	-	45	69.2%
เพิ่มขึ้น												21.4%

4.7 ความเห็นต่อการอบรม

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ (คน)				รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	สรุปความเห็น
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)			
(1) ประโยชน์ของเนื้อหาที่นำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน	25	24	1	-	50	87%	ดีมาก

ความคิดเห็น	จำนวนผู้ตอบ (คน)				รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	สรุป ความเห็น
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)			
(2) ประโยชน์ของเนื้อหา ที่นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตส่วนตัว	23	27	-	-	50	86.5%	ดีมาก
(3) เนื้อหาการอบรม ตรงกับเรื่องที่ระบุไว้	28	21	1	-	50	89.5%	ดีมาก
(4) ระยะเวลาที่ใช้ ในการอบรม	16	32	2	-	50	82%	ดีมาก
(5) เอกสารประกอบ การอบรม	13	26	11	-	50	76%	ดี
(6) สถานที่ในการอบรม	21	26	3	-	50	84%	ดีมาก
(7) อาหารว่างและ อาหารกลางวัน	24	24	2	-	50	86%	ดีมาก
(8) การประสานงาน ของเจ้าหน้าที่	21	26	3	-	50	84%	ดีมาก
(9) วิทยากรบรรยาย							
1) นายอุทิศ บัวศรี							
- วิธีการบรรยาย	29	18	2	1	50	87.5%	ดีมาก
- สื่อการสอน	29	19	2	-	50	88.5%	ดีมาก
- บุคลิกลักษณะ	32	18	-	-	50	91%	ดีมาก
2) ดร.ภาส ภาสสัตธา							
- วิธีการบรรยาย	34	16	-	-	50	92%	ดีมาก
- สื่อการสอน	23	26	1	-	50	85%	ดีมาก
- บุคลิกลักษณะ	37	13	-	-	50	93.5%	ดีมาก
(10) โดยภาพรวมการอบรม ครั้งนี้ ท่านพอใจ มากน้อยเพียงใด	18	31	1	-	50	86.8%	ดีมาก

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี

ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้

ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ความคุ้มค่า				รวม (คน)	ค่าเฉลี่ย	สรุป ความเห็น
	มากที่สุด (4)	คุ้มค่ามาก (3)	คุ้มค่าน้อย (2)	ไม่คุ้มค่า (1)			
ท่านคิดว่าการอบรม เรื่องนี้ สศช. ลงทุน ค่าใช้จ่ายประมาณ 500 บาทต่อคน มีความคุ้มค่า ต่อองค์กร มากน้อยเพียงใด	19	30	1	-	50	84%	คุ้มค่ามาก

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 21% – 40% = ควรปรับปรุง   ค่าเฉลี่ย 61% – 80% = ดี
 ค่าเฉลี่ย 41% – 60% = พอใช้   ค่าเฉลี่ย 81% – 100% = ดีมาก

ความคิดเห็น	ควร	ไม่ควร	จำนวน (คน)
(11) ท่านคิดว่าควรส่งเจ้าหน้าที่ เข้ารับการอบรมในหลักสูตรนี้ อีกหรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	50 (100)	-	50 (100)

(12) ท่านคิดว่าควรส่งข้าราชการระดับใดเข้าอบรม

ผลจากการสอบถามความคิดเห็นพบว่า เห็นควรส่งเจ้าหน้าที่ระดับเชี่ยวชาญเข้ารับการอบรมมากที่สุด
 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความคิดเห็น	ควรมากที่สุด (ร้อยละ)	ควรปานกลาง (ร้อยละ)	ควรน้อย (ร้อยละ)	ควรน้อยที่สุด (ร้อยละ)
เชี่ยวชาญขึ้นไป	25 (50.00)	6 (12.00)	1 (2.00)	18 (36.00)
ชำนาญการพิเศษ	1 (2.00)	24 (48.00)	22 (44.00)	3 (6.00)
ชำนาญการ	3 (6.00)	16 (32.00)	26 (52.00)	5 (10.00)
ปฏิบัติการ	21 (42.00)	4 (8.00)	1 (2.00)	24 (48.00)
รวม	50 (100)	50 (100)	50 (100)	50 (100)

(13) ท่านมีความประสงค์จะเข้าร่วมอบรมหัวข้ออื่นกับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) อีกหรือไม่

ความคิดเห็น	เข้าร่วมอีก (ร้อยละ)	ไม่เข้าร่วมอีก (ร้อยละ)	จำนวน (คน) (ร้อยละ)
ท่านมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมการอบรมในหัวข้ออื่นกับศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ศปท. อีกหรือไม่ (คิดเป็นร้อยละ)	50 (100)	0 (0)	50 (100)

4.8 ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ ศปท. เผยแพร่มากนักน้อยเพียงใด

รู้	49 (ร้อยละ 98)	Email (All Users) 40 ราย
		โปสเตอร์ในลิฟต์ 26 ราย
		เว็บไซต์ ศปท. 5 ราย
		จอ LCD 4 ราย
		หนังสือเวียน 9 ราย
ไม่รู้	1 (ร้อยละ 2)	

4.9 สิ่งที่ท่านประทับใจที่สุดในการอบรม

ประเด็น	ความคิดเห็น
● อาหารกลางวัน	- มีคุณภาพ
● ความรู้ที่ได้รับ	- ได้รับความรู้เชิงลึกจากการเรียนรู้กรณีตัวอย่างที่วิทยากรนำมาบรรยาย ทำให้มีความเข้าใจมากกว่าเรียนจากภาคทฤษฎี และได้รับความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อน
● วิทยากร	- วิทยากรมีเทคนิคการบรรยายที่น่าสนใจ บรรยายสนุกเข้าใจง่าย สนุก ไม่น่าเบื่อ และมีเทคนิคในการดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
● ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม	- ได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตของชีวิตราชการ แนวทางเกี่ยวกับการทุจริต ผลประโยชน์ทับซ้อน แนวทางปฏิบัติในชีวิตส่วนตัวและในหน้าที่การงาน ความรู้และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน มีวิสัยทัศน์ในการทำงานเพิ่มขึ้น สนับสนุนข้าราชการให้ตระหนักว่าประโยชน์ส่วนรวมสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตัวเพิ่มขึ้นมากขึ้น รวมทั้งได้ปรับพื้นฐานความคิดตระหนักถึงความเลวร้ายของการทุจริตที่รอบๆ ตัว

4.10 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประเด็น	ความคิดเห็น
<ul style="list-style-type: none"> สาระ 	<ul style="list-style-type: none"> ควรปลูกฝังให้ทุกคนในองค์กรตระหนักว่า เรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นเรื่องใกล้ตัว ทุกคนต้องทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ผลักดันให้ทุกคนมีจิตสำนึกในเรื่องการต่อต้านการทุจริต และพัฒนาองค์กรให้มีวัฒนธรรมแห่งการเห็นประโยชน์ของพวกพ้องเล่นพรรคเล่นพวก ผ่านสื่อและรูปแบบการอบรมต่างๆ ทั้งในรูปการสัมมนา ฝึกอบรม เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> การดำเนินงานในระยะต่อไป 	<ul style="list-style-type: none"> ควรจัดให้มีการสัมมนาเช่นนี้อีกอย่างต่อเนื่อง ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทุกระดับ เป็นระยะๆ ควรเปิดกว้างให้ผู้บริหารที่สนใจเข้ารับการอบรมในเรื่องดังกล่าว ส่งเสริมให้ผู้บริหารเข้าร่วมการอบรมดังกล่าว เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คณะผู้จัดทำ
สรุปลงทะเบียนโครงการฝึกอบรม
ให้ความรู้เรื่อง “การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน”

ที่ปรึกษา

นายชาญวิทย์ อมตะมาหาชาติ

รองเลขาธิการฯ

นายสุทิน ลีปิยะชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ

คณะผู้จัดทำ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวอาทิสดา ณ นคร

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

นางสาวสุวิมล รัตนโสมิต

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นายกิตติศักดิ์ โมทย์วาริศรี

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

นางสาวสุธีรัตน์ อินจิโน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(ศปท. สศช.)

อาคาร 5 ชั้น 4 สศช.

เลขที่ 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

แขวงวัดโสมนัส กทม. 10100

โทร 0 2280 4085 ต่อ 5419 – 5422

หรือเยี่ยมชมที่ www.nesdb.go.th และ click ที่ Banner

ภาคผนวก

ประมวลภาพกิจกรรม

ภาพบรรยากาศภายในงาน

ภาพบรรยากาศภายในงาน

ภาพบรรยากาศภายในงาน

เอกสารประกอบ การบรรยาย

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

นายอุทิศ บัวศรี

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรอบการบรรยาย (๑)

- แนวคิดและความหมายของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
- ความสัมพันธ์ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมกับจริยธรรมกับการทุจริตต่อหน้าที่
- การกำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมในระดับสากล
- การกำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม การกำหนดโทษ กระบวนการและกลไก การดำเนินการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดของประเทศไทย

กรอบการบรรยาย (๒)

- ผลการดำเนินการ
- ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดในกรณีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
- แนวทางการแก้ไขปัญหาการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

แนวความคิดพื้นฐาน : ประโยชน์สาธารณะ

- รัฐโดยองค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดูแลรักษาประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ
- แต่ในกรณีที่ประโยชน์ส่วนตัวของเอกชนไม่สอดคล้องกับประโยชน์สาธารณะจะต้องให้ประโยชน์สาธารณะอยู่เหนือประโยชน์ส่วนตัวของเอกชน

ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับรัฐ

สถานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีความสัมพันธ์กับรัฐ **2** สถานะ

สถานะหนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
ซึ่งเป็นบุคคลที่ทำงานให้กับรัฐหรือตัวแทนของรัฐ

กับอีกสถานะหนึ่ง คือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นเอกชนคนหนึ่ง

ความหมายของ "ผลประโยชน์ทับซ้อน" (*Conflict of Interests*)

เคนเนท เคอเนาเฮน

(Kenneth Kernaghan)

“สถานการณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมี
ผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพล
ตามหน้าที่และความรับผิดชอบทาง
สาธารณะไปขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว”

แซนดร้า วิลเลียม

(Sandra William)

“การที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
หรือข้าราชการได้เปิดโอกาสให้เงิน
หรือผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามา
มีอิทธิพลต่อหน้าที่และความ
รับผิดชอบที่จะต้องมีต่อสาธารณะ”

แพทริก บอยเออร์

Patrick Boyer

“สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์
ส่วนตัวและได้ใช้อิทธิพลหรือจะใช้อิทธิพล
ของตำแหน่งหน้าที่ไป
เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว”

องค์ประกอบของผลประโยชน์ทับซ้อน

ไมเคิล แม็คโดนัลด์ (Michael McDonald)

แบ่งองค์ประกอบของผลประโยชน์ทับซ้อน ออกเป็น 3 ประการ

- (1) เป็นประเด็นเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนบุคคลหรือผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่มักเกี่ยวพันกับ เงินและทรัพย์สิน หรือรูปแบบอื่นๆ ที่ทำให้ผู้รับพึงพอใจ
- (2) เป็นเรื่องของการใช้อำนาจหน้าที่และดุลพินิจในการตัดสินใจ ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
- (3) เป็น การปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้สถานะและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ พนักงานของรัฐ โดยขาดหลักจริยธรรมพื้นฐานในวิชาชีพของตน

ขอบข่ายของผลประโยชน์ทับซ้อน

John Langford และ Kenneth Kernaghan ประมวลการกระทำ
ที่อยู่ในขอบข่ายของผลประโยชน์ทับซ้อน เป็น 7 ลักษณะ ดังนี้

(1) การรับผลประโยชน์ต่างๆ
(accepting benefits)

(2) การทำธุรกิจกับตัวเอง (self -
dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (contracts)

(3) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่ง
สาธารณะหรือหลังเกษียณ (post – employment)

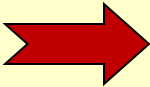
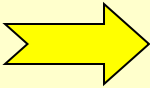
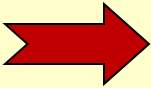
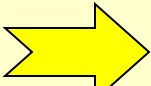
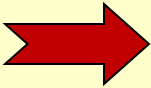
(4) การทำงานพิเศษ
(outside employment
or moonlighting)

(5) การรู้ข้อมูลภายใน
(inside information)

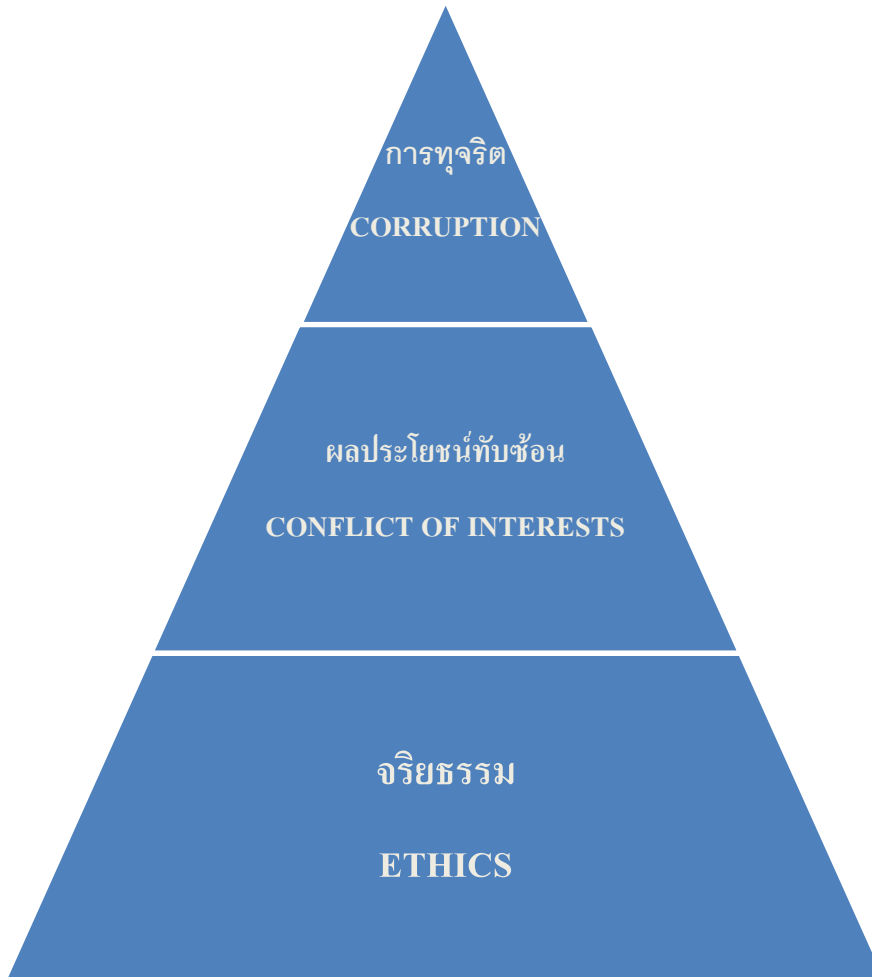
(6) การใช้สมบัติราชการ
เพื่อประโยชน์
ของธุรกิจส่วนตัว

(7) การทำโครงการ
สาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง
เพื่อประโยชน์ในทาง
การเมือง

รูปแบบความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

● การรับประโยชน์ต่างๆ (Accepting Benefits)		รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากลูกค้าของหน่วยงาน
● การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-Dealing) หรือเป็น คู่สัญญา (Contracts)		มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด
● การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post –Employment)		ลาออกจากหน่วยงานเพื่อไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน
● การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)		ตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่แข่งขันหรือรับงานจากหน่วยงานต้นสังกัด
● การรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)		ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ประโยชน์ทับซ้อน และคอร์รัปชัน

ทุกประเทศมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจนทั้ง
ในด้านของการกระทำและบทลงโทษ

บางประเทศมีกฎหมายบัญญัติห้ามกระทำ
การแต่อีกหลายประเทศไม่มีกฎหมาย
บัญญัติข้อห้ามไว้

ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคนในแต่ละสังคม

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต

ค.ศ.2003

- ข้อ 8 จรรยาบรรณสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1.....

2.....

3. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติของข้อนี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาให้ถึงแนวคิดริเริ่มที่เกี่ยวข้องขององค์การระดับภูมิภาค องค์การระหว่างภูมิภาคและองค์การพหุภาคี เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อหมติสหประชาชาติ เช่น จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งระบุในภาคผนวกของข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 51/59 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 1996 ทั้งนี้ ในกรณีที่เหมาะสมและโดยเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายของตน

4.....

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ(๑)

1. หลักการทั่วไป

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามที่กำหนดในกฎหมายแต่ละประเทศ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอันน่าเชื่อถือ ซึ่งบ่งบอกถึงหน้าที่ในการปฏิบัติเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น ความซื่อสัตย์อันเป็นที่สุดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงได้แก่ความซื่อสัตย์ต่อผลประโยชน์สาธารณะของชาติ ดังที่แสดงออกผ่านทางสถาบันประชาธิปไตยต่างๆ ของรัฐ

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๒)

2. เจ้าหน้าที่ของรัฐถึงประกันว่าตนจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตามกฎหมาย หรือนโยบายในการบริหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงกระทำเป็นนิจเพื่อประกันว่าทรัพยากรสาธารณะซึ่งตนมีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รับการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๓)

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงเอาใจใส่ มีความเป็นธรรม และปราศจากความลำเอียงในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ โดยเฉพาะในความสัมพันธ์กับสาธารณชน
เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงให้ การปฏิบัติเป็นพิเศษต่อกลุ่ม หรือบุคคลใดโดยไม่สมควร รวมทั้งไม่พึงใช้อำนาจหน้าที่ ที่มีของตนในทางมิชอบ

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๔)

2. ผลประโยชน์ขัดกัน และการขาดคุณสมบัติ

4. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือผลประโยชน์ทางการเงินอันไม่สมควรสำหรับตนหรือสมาชิกในครอบครัว ไม่พึงประกอบธุรกรรมเข้ารับตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือมีผลประโยชน์ทางการเงิน การค้า หรือผลประโยชน์อื่นใดในทำนองเดียวกันซึ่งขัดกับตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ หรือการปฏิบัติในตำแหน่ง หรือบทบาทหน้าที่นั้น

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๕)

5. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามขอบเขตที่กำหนดโดยตำแหน่งหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมายหรือนโยบายในการบริหารพึงแจ้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ การค้า และการเงิน หรือกิจการอันทำเพื่อผลตอบแทนทางการเงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ขัดกันได้ในสถานการณ์ที่มีโอกาสจะเกิดหรือที่ดูเหมือนว่าได้เกิดกรณีผลประโยชน์ขัดกันขึ้นระหว่างหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพึงปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้เพื่อลดหรือขจัดซึ่งผลประโยชน์ขัดกันนั้น

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๖)

6. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงใช้เงิน ทรัพย์สิน บริการ หรือข้อมูล ซึ่งได้มาจากการปฏิบัติงาน หรือเป็นผลมาจากการปฏิบัติงาน เพื่อกิจการอื่นใดโดยไม่เกี่ยวข้องกับงานในตำแหน่งหน้าที่ โดยไม่สมควรอย่างเด็ดขาด

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๗)

7. เจ้าหน้าที่ของรัฐ พึงปฏิบัติมาตรการซึ่งกำหนดโดยกฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร เพื่อมิให้ผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่เดิมของตนโดยไม่สมควรเมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๘)

3. การแสดงทรัพย์สิน

8. เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามตำแหน่งหน้าที่ของตน และตามที่กฎหมายกำหนดหรือนโยบายในการบริหาร ได้อนุญาต หรือบังคับไว้ พึงปฏิบัติตามข้อบังคับ ในการแสดง หรือเปิดเผยทรัพย์สินและหนี้สิน และหากเป็นไปได้ ให้รวมถึงทรัพย์สินและหนี้สินของภรรยา และ/หรือผู้อยู่ในอุปการะของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นด้วย

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๕)

4. การรับของขวัญหรือของกำนัล

9. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงเรียกร้อง หรือรับของขวัญหรือของกำนัลอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาท การดำเนินงานตามหน้าที่หรือการวินิจฉัยของตน

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๑๐)

5. ข้อมูลอันเป็นความลับ

10. เจ้าหน้าที่ของรัฐพึงปกปิดข้อมูลที่มีลักษณะเป็นความลับซึ่งอยู่ในความครอบครองของตน เว้นแต่มีเหตุบังคับให้จำเป็นต้องดำเนินการเป็นอย่างอื่น โดยกฎหมายของประเทศ การปฏิบัติหน้าที่หรือความจำเป็นในการยุติธรรม ข้อจำกัดนี้ให้ใช้บังคับตลอดถึงแม้ผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งหน้าที่แล้ว

จรรยาบรรณระหว่างประเทศสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ (๑๑)

6. กิจกรรมทางการเมือง

11. กิจกรรมทางการเมือง หรือกิจกรรมอื่น ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตของตำแหน่งที่จักต้องสอดคล้องตามกฎหมายและนโยบายในการบริหาร โดยไม่เป็นที่น่าพอใจของสาธารณชนต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบโดยไม่ลำเอียงของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

APEC Conduct Principles for Public officials (1)

- **1.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเคารพและยึดมั่นในรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายของประเทศ, กฎหมายต่างๆ รวมถึงบรรทัดฐานทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้อยู่ในประเทศของตน

APEC Conduct Principles for Public officials (2)

- **2.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องใช้ตำแหน่งทางราชการของตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเท่านั้นและต้องไม่ใช่ตำแหน่งเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองหรือให้ผู้อื่น

APEC Conduct Principles for Public officials (3)

- **3.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่ขอหรือรับของขวัญ หรือ **favor** หรือผลประโยชน์ใด ๆ โดยทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อแลกเปลี่ยนกับการปฏิบัติหน้าที่หรือการไม่ปฏิบัติหน้าที่ หรือที่อาจทำให้มีการรบกวนหรือแทรกแซงในการปฏิบัติหน้าที่ หรือในการพิจารณาตัดสินใจของตน

APEC Conduct Principles for Public officials (4)

- **4.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปกป้องและรักษาเงิน ทรัพย์สิน และบริการต่าง ๆ ของทางราชการและจะต้องใช้ทรัพย์สินสมบัติและบริการของทางราชการเหล่านี้เพื่อวัตถุประสงค์ของทางราชการเท่านั้น

APEC Conduct Principles for Public officials (5)

- **5.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาเพราะเหตุดำรงตำแหน่งทางราชการให้แก่บุคคลอื่นควรจะได้รู้เพื่อความโปร่งใส แต่ต้องใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อวัตถุประสงค์ทางราชการเท่านั้น

APEC Conduct Principles for Public officials (6)

- **6.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องและชอบธรรม ยุติธรรม ไม่ลำเอียง รวมถึงเมื่อปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องทางการเมือง หรือเมื่อทำกิจกรรมอื่น ๆ

APEC Conduct Principles for Public officials (7)

- 7. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องหลีกเลี่ยงการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจจะมีผลให้ตนหรือครอบครัวได้รับผลประโยชน์ทางการเงิน หรือการได้มาซึ่งตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือผลประโยชน์ทางการเงินการค้าหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันที่ขัดแย้ง หรืออาจทำให้เห็นอย่างมีเหตุผลว่าจะขัดแย้งกับหน่วยงาน และ/หรืองานในหน้าที่ของตน

APEC Conduct Principles for Public officials (8)

- **8.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเคารพและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อความสะดวกในการรายงานการกระทำคอร์รัปชันต่อผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องและจะต้องทำ(รายงาน) ไม่ว่า จะอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบทางราชการของตนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นต้องรับผิดชอบในการกระทำ(ของผู้อื่น) นั้น

APEC Conduct Principles for Public officials (9)

- 9. เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดให้ตนต้องรายงานต่อผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องการกระทำต่าง ๆ นอกเหนือจากการปฏิบัติราชการ เช่น การทำการอื่นนอกเวลา ราชการการลงทุนทางการเงิน ภาวะทางการเงิน สินทรัพย์ ของก้านัล หรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ

APEC Conduct Principles for Public officials (10)

- **10.** เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดขึ้นตามกฎหมายหรือตามนโยบายของฝ่ายบริหารเพื่อว่าหลังจากลาออกจากตำแหน่งราชการแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่ได้รับประโยชน์ที่ไม่สมควรได้จากหน่วยงานราชการที่ตนเคยปฏิบัติราชการอยู่ก่อนนั้น

กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (1)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
1.	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 267 มาตรา 268 มาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 267 มาตรา 268 และมาตรา 284 วรรคสี่ มาตรา 269	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร,สมาชิกวุฒิสภา, นายกรัฐมนตรี,รัฐมนตรี, ผู้บริหารท้องถิ่น,สมาชิกสภาท้องถิ่น นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
2.	พระราชบัญญัติจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543	นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี	พ้นจากตำแหน่ง
3.	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)		

กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (2)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
3.1	มาตรา 100	เจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดตำแหน่ง (ปัจจุบันกำหนดตำแหน่งนายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรี) การกระทำของคู่สมรสให้ถือว่าเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
3.2	มาตรา 103	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (3)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
4. 4.1	กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 มาตรา 11	สมาชิกสภาจังหวัด ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
4.2	มาตรา 36,37,37/1 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 มาตรา 18 ทวิ มาตรา 48 จตุทศ	สมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารเทศบาล	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
4.3	พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 มาตรา 48 ตี	สมาชิกสภา อบต. ผู้บริหาร อบต.	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
4.4	มาตรา 64/2 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 มาตรา 18 มาตรา 49	สมาชิกสภาเมืองพัทยา ผู้บริหารเมืองพัทยา	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง

กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (4)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
4.5	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 22 , มาตรา 58 มาตรา 51,มาตรา 58	สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร,สมาชิกสภาเขต ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง

กฎหมายที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (5)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
5.	พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและ พนักงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2550 มาตรา 5(8),(9),(10) มาตรา 8 ตี (12)	กรรมการ ผู้บริหาร	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง
6.	พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 18(6),(7) มาตรา 28/17(8),(9)	กรรมการ ผู้ว่าการ	พ้นจากตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง

กฎหมาย ที่กำหนดการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
และประโยชน์ส่วนรวม ผู้ถูกบังคับใช้และบทกำหนดโทษ (6)

ลำดับ	กฎหมาย	ผู้ถูกบังคับใช้	บทลงโทษ
7	ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘๐ กำหนดให้ทุกหน่วยงานนำเรื่องการการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็น๑ ใน ๙ ของค่านิยมหลักที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนดไปกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของประมวลจริยธรรมด้วย	เจ้าหน้าที่ของรัฐ	ผิดวินัย และถอดถอนออก จากตำแหน่ง กรณีผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูง และนักการเมือง ระดับชาติกระทำ ผิดจริยธรรม อย่างร้ายแรง

ผลการดำเนินการ(๑)

- ๑. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๒- ๑๔/๒๕๕๓ วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ วินิจฉัย ให้สมาชิกสภาสภาผู้แทนราษฎร สิ้นสุดลง นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยจำนวน ๖ คน เนื่องจาก
  - ๑.๑ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒) จำนวน ๓ คน
  - ๑.๒ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง (๒)และวรรคสาม จำนวน ๒ คน
  - ๑.๓ กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง(๔) ประกอบมาตรา ๔๘ จำนวน ๑ คน

ผลการดำเนินการ(๒)

๒. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ วินิจฉัยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสิ้นสุดลงเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๙ เนื่องจาก คู่สมรสถือหุ้นในบริษัท จำกัดเกินกว่าร้อยละห้า โดยรัฐมนตรีมิได้แจ้งให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช.ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้ง และมีได้โอนหุ้นในบริษัทให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นให้บริหารหรือจัดการแทน

ผลการดำเนินการ(๓)

๓.การวินิจฉัยให้นักการเมืองท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเพราะการกระทำที่เป็น การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

๓.๑ กรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา 265 มาตรา 266 มาตรา 267 มาตรา 268 และมาตรา 284 วรรคสี่บ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา สั่งให้นายก อบต.เมืองพลับพลา และนายก อบต.ท่าอ่าง พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการใน ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๒๘๔ วรรคสี่บของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเป็น การฝ่าฝืนต่อความสับเรยบร้อยตามมาตรา ๙๒ แห่ง พ.ร.บ.สภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

ผลการดำเนินการ(๔)

- (๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรีได้สั่งให้นายก อบต.พังตรุ จ.กาญจนบุรี พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน บริษัท เหมืองศิลาสยาม จำกัด โดยบริษัทดังกล่าวเป็นผู้ถือประทานบัตรของกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๒๘๔ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยตามมาตรา ๙๒ แห่ง พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

ผลการดำเนินการ(๕)

(๓.) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สั่งให้นายกเทศมนตรีเมืองคง
จังหวัดนครราชสีมาและนายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์พ้นจากตำแหน่ง
เนื่องจากเป็นผู้ถือหุ้นและเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่ง
เป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๒๘๔ วรรคสี่
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเป็นการฝ่าฝืน
ต่อความสับเรียบร้อยตามมาตรา ๗๓ แห่ง พ.ร.บ.เทศบาล ๒๔๙๖ แก้ไข
เพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๖

ผลการดำเนินการ(๖)

๓.๒ กรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑) นายกเทศมนตรีเมืองกำแพงเพชรจัดซื้อพัสดุดิจิทัลจากบริษัทตนเองที่ตนเองเป็นกรรมการบริษัท

(๒) สมาชิกสภาเทศบาลตำบลหนองกื เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับเทศบาลตำบลหนองกื

(๓) สมาชิกสภาเทศบาลซึ่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการบริษัทเข้าซื้อของสอบราคาและยื่นซองสอบราคาในเทศบาลที่ตนเองเป็นสมาชิก

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการกระทำที่เป็น ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

- สังคมไทยยอมรับการกระทำที่เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ซึ่งมีระดับความร้ายแรงมากกว่าการกระทำที่เป็นขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
- เอแบคโพลล์แถลงผลการสำรวจทัศนคติของคนไทย ซึ่งสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จาก ๒๘ จังหวัด จำนวน ๓,๙๗๑ ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔-๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ พบว่าแนวโน้มของประชาชนที่ยอมรับรัฐบาลทุจริตคอร์รัปชันแต่ทำให้ประเทศชาติรุ่งเรือง ประชาชนอยู่ดีกินดี ตนเองได้ประโยชน์ยังคงสูงอยู่จากร้อยละ 63.2 ในปี 2551 มาอยู่ที่ร้อยละ 64.0 ในการสำรวจครั้งล่าสุด

ผลการดำเนินการ(๗)

- คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม.๑/๒๕๕๐ คดีหมายเลขแดงที่ อม.๑/๒๕๕๐ พิพากษา จำคุกอดีตนายกรัฐมนตรี ๒ ปี เนื่องจากมีความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๐(๑) และมาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง เพราะขณะที่ดำรง ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คู่สมรสได้เข้าไปเป็นคู่สัญญากับกองทุน เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี

สาเหตุของปัญหา

- ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างปทัสถานทางกฎหมาย(**Legal norms**) กับ ปทัสถานทางสังคม (**Social norms**)

ก่อนสนธิสัญญาบาวริง(๑๘ เมษายน ๒๓๙๘) ไทยนำเข้าวัฒนธรรมและกฎหมายจากประเทศอินเดีย ผ่านมอญและเขมร

- วัฒนธรรม ฮินดู – พุทธ

- กฎหมาย พระธรรมศาสตร์และพระไอยการต่างๆ

ความสัมพันธ์ของคนในสังคมสัมพันธ์ในแนวดิ่ง (Vertical Social Affiliation) หรือ ตามลำดับชั้น (Hierarchy) ปรากฏใน พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน นาทหาร หัวเมือง พ.ศ. 1998

พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน นาทหาร หัวเมือง

พ.ศ. 1998

- พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน นาทหาร หัวเมือง พ.ศ. 1998 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นในแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ กษัตริย์ผู้ครองกรุงศรีอยุธยา เป็นกฎหมายที่กำหนดตำแหน่งศักดินา บรรดาศักดิ์ ลำดับชั้น โครงสร้างส่วนราชการในระบบราชการ สมัยโบราณ เทียบได้กับ กฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ในปัจจุบัน แต่ในกฎหมายนี้ได้กำหนด ฐานันดรศักดิ์ประชาชนตั้งแต่ พระมหาอุปราชลงมาจนถึงพลเมืองชั้นต่ำสุดคือทาส พระไอยการนี้ กำหนดให้ประชาชนทุกคนมีศักดินาส่งต่ำ ตามความสำคัญใน โครงสร้างสังคม โดยศักดินานี้ กำหนดเป็นไร่

การเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายของไทย

- นำเข้ากฎหมายทางตะวันตกมาแทนกฎหมายที่นำเข้าจากอินเดีย
เริ่มตั้งแต่กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑)
- มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบ
สมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย
เมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕
- ความสัมพันธ์ของคนในสังคมตามกฎหมายในปัจจุบัน มีความสัมพันธ์
ในแนวนอน (Horizontal Social Affiliation) ปรากฏในรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย
พระมหากษัตริย์ ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทาง
รัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล
รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐต้อง
เป็นไปตามหลักนิติธรรม

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความ
เสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๕ ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือ
ศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน

มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้อง
คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตาม
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอภาคและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย
เท่าเทียมกันกันในกฎหมาย

มาตรา ๓๑ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ
เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานและลูกจ้างขององค์กรของ
รัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับ
บุคคลทั่วไป เว้นแต่มีจำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่ออกโดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่
เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือ จริยธรรม

สาเหตุของปัญหา

- รากฐานความเชื่อในอดีตขนานางค้าขายได้ไม่เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ
- ตำแหน่งทางราชการนำมาซึ่งผลประโยชน์
- ไม่แยกเรื่องประโยชน์ส่วนบุคคล/ประโยชน์ส่วนรวม
- ทักษะคติของคนในสังคมพัฒนาไม่ทันระบบกฎหมายที่นำมาใช้

บทบาทและอำนาจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

แนวความคิดพื้นฐาน : ประโยชน์สาธารณะ

- รัฐโดยองค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผู้ดูแลรักษาประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะ
- แต่ในกรณีที่ประโยชน์ส่วนตัวของเอกชน ไม่สอดคล้องกับประโยชน์สาธารณะ จะต้องให้ประโยชน์สาธารณะอยู่เหนือประโยชน์ส่วนตัวของเอกชน

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หลักการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์กับรัฐ ๒ สถานะ คือ เป็นผู้ใช้อำนาจรัฐ และเอกชน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐจะทำอะไรได้ ต้องมีกฎหมายให้อำนาจ
- ในฐานะเอกชนจะทำอะไรก็ได้ถ้าไม่มีกฎหมายห้าม

บทบาทและอำนาจหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสัมพันธ์
กับรัฐ ๒ สถานะดังกล่าว หลักการสากล
ในการปฏิบัติหน้าที่คือ การสามารถแยกเรื่อง
ตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้
และห้ามการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต

- คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดปัจจุบันได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีแนวทางในการดำเนินงานที่มีเป้าหมายเดียวกันและได้ขยายระยะเวลาการใช้ยุทธศาสตร์ ระยะที่ ๑ จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ เป็นการใช้อุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐)

วิสัยทัศน์

"สังคมไทยมีวินัยโปร่งใสยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและร่วมป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นที่ยอมรับในระดับสากล"

พันธกิจที่ 1

สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม
และจิตสำนึกการต่อต้าน
การทุจริตโดยเน้นการปรับเปลี่ยน
ฐานความคิด
เพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของ
ประเทศให้แก่ทุกภาคส่วน
ในสังคมไทยโดยเฉพาะกลุ่ม
นักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ

พันธกิจที่ 2

พัฒนาความร่วมมือระบบ
การประสานงานและบูรณาการ
การทำงานระหว่างเครือข่าย
การป้องกันและปราบปราม
การทุจริตกับทุกภาคส่วน
และปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดอุปสรรค
ในการบูรณาการและการดำเนินงาน
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

พันธกิจที่ 3

พัฒนาระบบบริหาร
และเครื่องมือ
ที่มีประสิทธิภาพ
ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย
โดยเป็นนวัตกรรมที่เป็น
ประโยชน์ในการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

พันธกิจที่ 4

สนับสนุนให้ภาคี
ทุกภาคส่วนสร้าง
องค์ความรู้
(Knowledge body)
เพื่อให้รู้เท่าทันและ
ร่วมกันป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต

วัตถุประสงค์หลักที่ 1

เพื่อยกระดับจิตสำนึก
รับผิดชอบในประโยชน์
ของทุกภาคส่วน
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
นักการเมืองและบุคลากร
ในหน่วยงานต่อต้าน
การทุจริต

วัตถุประสงค์หลักที่ 2

เพื่อพัฒนาระบบบริหารการ
ต่อต้านการทุจริตที่มี
ประสิทธิภาพมีบูรณาการ
เชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ
กับแผนยุทธศาสตร์ระดับองค์กร
ของหน่วยงานต่อต้านการทุจริต
รวมทั้งแนวทางขับเคลื่อนและ
ทิศทางประเมินผลที่ชัดเจน

วัตถุประสงค์หลักที่ 3

เพื่อพัฒนาระบบ กลไก
และมาตรการที่สนับสนุนให้
สาธารณะและภาค
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
ต่อต้านการทุจริตเกิดความ
ไว้วางใจ และเชื่อมั่นใน
ความปลอดภัย

วัตถุประสงค์หลักที่ 4

สนับสนุนให้ภาคี
ทุกภาคส่วนสร้าง
องค์ความรู้ (Knowledge
body) เพื่อให้รู้เท่าทันและ
ร่วมกันป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 1

ยุทธศาสตร์ที่ 2

ยุทธศาสตร์ที่ 3

ยุทธศาสตร์ที่ 4

ยุทธศาสตร์ที่ 5

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2560)

ยุทธศาสตร์ 1 ปลูกและปลูกจิตสำนึก การต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐาน ความคิดของคนในทุก ภาคส่วนในการรักษา ผลประโยชน์สาธารณะ	ยุทธศาสตร์ 2 บูรณาการทำงาน ของหน่วยงาน ในการต่อต้าน การทุจริต และพัฒนา เครือข่ายในประเทศ	ยุทธศาสตร์ 3 พัฒนาความร่วมมือ กับองค์กรต่อต้าน การทุจริต และเครือข่าย ระหว่างประเทศ	ยุทธศาสตร์ 4 พัฒนาระบบบริหาร และเครื่องมือ ในการป้องกัน และปราบปราม การทุจริต	ยุทธศาสตร์ 5 เสริมสร้าง องค์ความรู้ ด้านการต่อต้าน การทุจริตให้กับ บุคลากร ทุกภาคส่วน
มาตรการ / แนวทาง 1.1 ส่งเสริม การดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 1.2 ส่งเสริมการใช้และ กำหนดบทลงโทษ ในประมวลจริยธรรม แก่ทุกภาคส่วน 1.3 การใช้การศึกษา และศาสนาเป็น เครื่องมือ การปลูก-ปลูก- ปรับเปลี่ยน ฐานความคิด 1.4 ดูแลคุณภาพชีวิตและ รายได้ของเจ้าหน้าที่ ของรัฐและข้าราชการ	มาตรการ / แนวทาง 2.1 ประสานการทำงานแ ละการบริหารระหว่างองค์กร ตามรัฐธรรมนูญ 2.2 สร้างความเข้มแข็ง การบูรณาการความร่วมมือ ระหว่างภาคีเครือข่าย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและ ประชาชนในการต่อต้าน การทุจริต 2.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง 2.4 ปรับปรุงกฎหมายและการบังคับ ใช้กฎหมายรวมถึงการพัฒนา ระเบียบ หลักเกณฑ์ข้อบังคับ ในแต่ละหน่วยงานหลัก ในการต่อต้านการทุจริต ให้สอดคล้องกัน	มาตรการ / แนวทาง 3.1 ประสานความ ร่วมมือกับ หน่วยงาน/องค์กร ต่อต้านการทุจริต และองค์กรเอกชน ในระดับนานาชาติ 3.2 ปรับปรุงและพัฒนา กฎหมายให้ สอดคล้องกับ อนุสัญญาระหว่าง ประเทศ 3.3 สร้างความร่วมมือ โดยการเข้าร่วม ปฏิญญาและการ ทำบันทึกความ เข้าใจระหว่าง ประเทศ	มาตรการ / แนวทาง 4.1 ส่งเสริมและสนับสนุน การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา มาตรการและเครื่องมือใ นการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต 4.2 สร้างเสริมระบบ แจ้งเบาะแสและการ คุ้มครองพยาน การ เสริมสร้างศักยภาพและการ มีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาทุจริตให้กับภาคี เครือข่ายภาคประชาสังคม และประชาชนเพื่อให้เกิด ความเชื่อมั่น 4.3 สร้างเสริมระบบ รับเรื่องร้องเรียนให้กับ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ที่ต่อต้านการทุจริต	มาตรการ / แนวทาง 5.1 สร้างองค์ความรู้ ในการป้องกัน และปราบปราม การทุจริต โดยการศึกษาวิจัย และพัฒนา 5.2 พัฒนาระบบการ จัดการองค์ความรู้ 5.3 สร้างบุคลากร เชี่ยวชาญเฉพาะ สาขาสำหรับ ตรวจสอบ และปราบปราม การทุจริต รายสาขา

การเปลี่ยนฐานความคิดของคนในสังคมไทย

- สามารถแยกแยะว่าเรื่องใดเป็นประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (มีทักษะในการคิด)
- เข้าใจเรื่องการแข่งขันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม
- ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว (มีจิตสาธารณะ)
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือประโยชน์ส่วนตัว
- ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๕(๑) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้นำอื่นในภาครัฐอย่างน้อยต้องปฏิบัติตนโดย แยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและประชาชนเหนือประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ตนสังกัด

ความสัมพันธ์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ เพื่อเพิ่มคะแนนดัชนี CPI ของไทย

แหล่ง สำรวจ	เรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทุจริตที่แต่ละแหล่งข้อมูลหลัก สำรวจ	คะแนนของไทย ปี พ.ศ. 2556	ยุทธศาสตร์
BF-BTI	เรื่องการปราบปรามการทุจริตและบังคับใช้กฎหมายกับ ผู้กระทำผิด มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด	๔๐	ย.๒ บูรณาการ ย.๔ ป้องปราม ย.๓ ประสาน ต่างประเทศ
GI	การดำเนินการทางธุรกิจต้องเกี่ยวข้องกับการทุจริตมากน้อย เพียงใด	๓๒	ย.๒ บูรณาการ
EIU	ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณ ภาครัฐ	๓๘	ย.๒ บูรณาการ ย.๔ ป้องปราม
IMD	การติดสินบนและการทุจริตมีอยู่หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด	๓๖	ย.๑ ปลุก-ปลุก- ปรับเปลี่ยน ย.๕ สร้างองค์ความรู้
WEF	ภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่างๆ มากน้อย เพียงใด	๓๕	ย.๑ ปลุก-ปลุก จิตสำนึก ย.๔ ป้องปราม
PERC	ระดับการรับรู้ว่าการทุจริตเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบัน ต่างๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง มากน้อยเพียงใด	๓๙	ย.๑ ปลุก-ปลุก จิตสำนึก ย.๕ สร้างองค์ความรู้
WJP	เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบมาก น้อยเพียงใด	๓๓	ย.๑ ปลุก-ปลุก จิตสำนึก ย.๔ ป้องปราม
ICRG	ผู้มีอำนาจหรือตำแหน่งทางการเมืองมีการทุจริตโดยใช้ระบบ อุปถัมภ์และระบบเครือญาติ และภาคการเมืองกับภาคธุรกิจมี ความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด	๓๑	ย.๑ ปลุก-ปลุก จิตสำนึก ย.๒ บูรณาการ ย.๔ ป้องปราม

การกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2

วัตถุประสงค์หลักที่ 1

ยกระดับจิตสำนึกรับผิดชอบในประโยชน์ของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
นักการเมืองและบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐในการต่อต้านการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยน
ฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

ตัวชี้วัด

1. จำนวนหลักสูตรการเรียนการสอนและการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการปลุกจิตสำนึก
ด้านการต่อต้านการทุจริต
2. ความสำเร็จของการพัฒนาระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ
3. พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนมากขึ้น
อย่างมีนัยสำคัญ

การกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2

วัตถุประสงค์หลักที่ 2

เพื่อพัฒนาระบบบริหารการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ
มีการบูรณาการเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ
กับแผนยุทธศาสตร์ระดับองค์กรของหน่วยงานต่อต้านการทุจริต
รวมทั้งแนวทางขับเคลื่อนและทิศทางประเมินผลที่ชัดเจน

ยุทธศาสตร์ที่ 2

บูรณาการงานของหน่วยงานในการต่อต้าน
การทุจริต และพัฒนาเครือข่ายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3

พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริต
และเครือข่ายระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด

1. ความก้าวหน้าหรือความสำเร็จในการพัฒนาระบบบริหารและการประสานงานการต่อต้านการทุจริตที่เชื่อมโยงการทำงานระหว่างองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption Agencies: ACA) ของต่างประเทศและภาคีอื่นๆ รวมทั้งการเชื่อมโยงจากส่วนกลางสู่พื้นที่
2. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐)
3. รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ที่ชัดเจนทั้งทางด้านงบประมาณและบุคลากรในสัดส่วนที่เหมาะสม

การกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2

วัตถุประสงค์หลักที่ 3

เพื่อพัฒนาระบบ กลไก และมาตรการที่สนับสนุนให้ทุกภาคส่วน
โดยเฉพาะภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต
เกิดความไว้วางใจ และเชื่อมั่นในความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการบังคับใช้กฎหมายการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสอย่างมีประสิทธิภาพ
2. จำนวนเครือข่ายเพื่อร่วมขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น
3. ร้อยละความพึงพอใจของภาคีทุกภาคส่วนที่มีต่อระบบแจ้งเบาะแสการทุจริต
4. ระดับความเป็นอิสระของสื่อและการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

การกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2

วัตถุประสงค์หลักที่ 4

เพื่อยกระดับสมรรถนะการดำเนินงานของหน่วยงานต่อการทูลจริต
ในการต่อต้านทูลจริตให้เท่าทันสถานการณ์และได้มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทูลจริตให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมการพัฒนากลไกความร่วมมือและมาตรการทางกฎหมาย
รองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทูลจริต
2. ระดับความสำเร็จการจัดตั้งฐานข้อมูลกลางและองค์ความรู้ที่เท่าทันสถานการณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย การพัฒนาบุคลากรและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทูลจริต
3. ระดับความสำเร็จในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย การจัดทำมาตรการ และกลไกการป้องกันและปราบปรามการทูลจริตที่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทูลจริต ค.ศ. 2003

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2

มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน เน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติ
สร้างพลังกดดันทางสังคม ไม่ยอมรับคนโกง

ดัชนีความโปร่งใส **CPI**

การป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

นโยบาย → การปฏิบัติ
(Policy Integration)

ผลผลิต
(Output)

ผลลัพธ์
(Outcome)

ผลกระทบ
(Impact)

ลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทย

สร้างกลไกการ ป้องกันการทุจริต ให้เข้มแข็งและมี ประสิทธิภาพ

- เสริมสร้างและสนับสนุน ให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่
- บูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ
- พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีทุกภาคส่วนในประเทศ และพัฒนาเครือข่ายระหว่างประเทศ
- สนับสนุนให้ประชาชน ทั่วประเทศมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต

ป.ป.ช./ก.ยุติธรรม
(ป.ป.ท.) / ก.พร./
ก.ศึกษา/
ก.แรงงาน

ปี 2558
813.6034 ลบ.

สร้างความรู้ ตระหนักรู้ ในการป้องกัน และปราบปราม การทุจริต

- สร้างจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมสุจริต ให้ตระหนักรู้เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในทุกภาคส่วน
- สนับสนุนและเชิดชูข้าราชการที่มีค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต

ก.พัฒนาสังคมฯ /
ก.พลังงาน/
ก.ศึกษา /
ส.ผู้ตรวจการ
แผ่นดิน

ปี 2558
715.9969 ลบ.

เสริมสร้างความ เข้มแข็งในการ ปราบปราม การทุจริต

- เพิ่มประสิทธิภาพ การแสวงหา ข้อเท็จจริง ตรวจสอบ และการไต่สวน วินิจฉัย
- ตรวจสอบบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน
- การสืบสวนและ สอบสวนการกระทำ ผิดเกี่ยวกับการทุจริต และประพฤติมิชอบใน ภาครัฐ
- เข้มงวดการบังคับใช้ กฎหมายใน กระบวนการตรวจสอบ การป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต

ป.ป.ช./สตช. /
ป.ป.ง.

ปี 2558
590.8436
ลบ.

- เพิ่มประสิทธิภาพ การแสวงหา ข้อเท็จจริงและ การไต่สวน วินิจฉัย
- การทุจริตใน ภาครัฐได้รับการ ตรวจสอบ
- สร้างความ ตระหนักรู้เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมสุจริต การป้องกันและ ปราบปรามการ ทุจริตในทุกภาค ส่วน
- ประชาชนและ หน่วยงานภาครัฐ ให้ความร่วมมือ ในการป้องกันการ ทุจริต

งบประมาณ
รวมทั้งสิ้น

- ลดปัญหา การทุจริต ในสังคมไทย
- การดำเนินงาน ภาครัฐ มีความโปร่งใส และ มีธรรมาภิบาลตาม หลักสากล

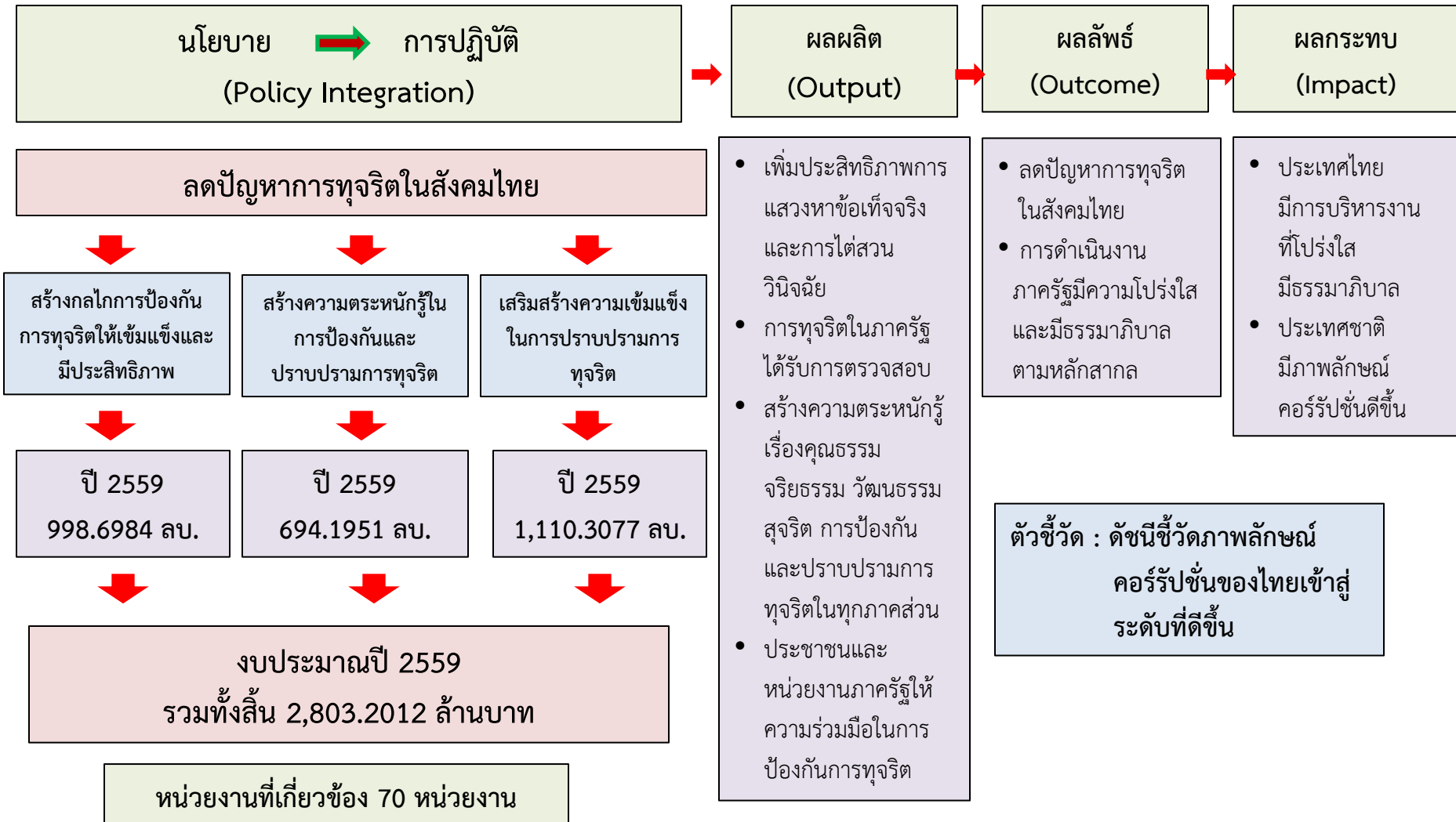
- ประเทศไทย มีการ บริหารงาน ที่โปร่งใส มีธรรมาภิบาล
- ประเทศชาติ มีภาพลักษณ์ คอรัปชันดีขึ้น

ตัวชี้วัด :

- ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอรัปชันของ ไทยเข้าสู่ระดับที่ดีขึ้น
- ความสำเร็จของการพัฒนาระดับ คุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน ภาครัฐ
- เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และ ธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
  - สพฐ. : นักเรียน จำนวน 7,243,713 คน
  - อาชีวฯ : สถานศึกษา จำนวน 421 แห่ง
  - สกอ. : สถานศึกษา จำนวน 80 แห่ง

ปี 2558 จำนวน
2,106.1171 ล้านบาท

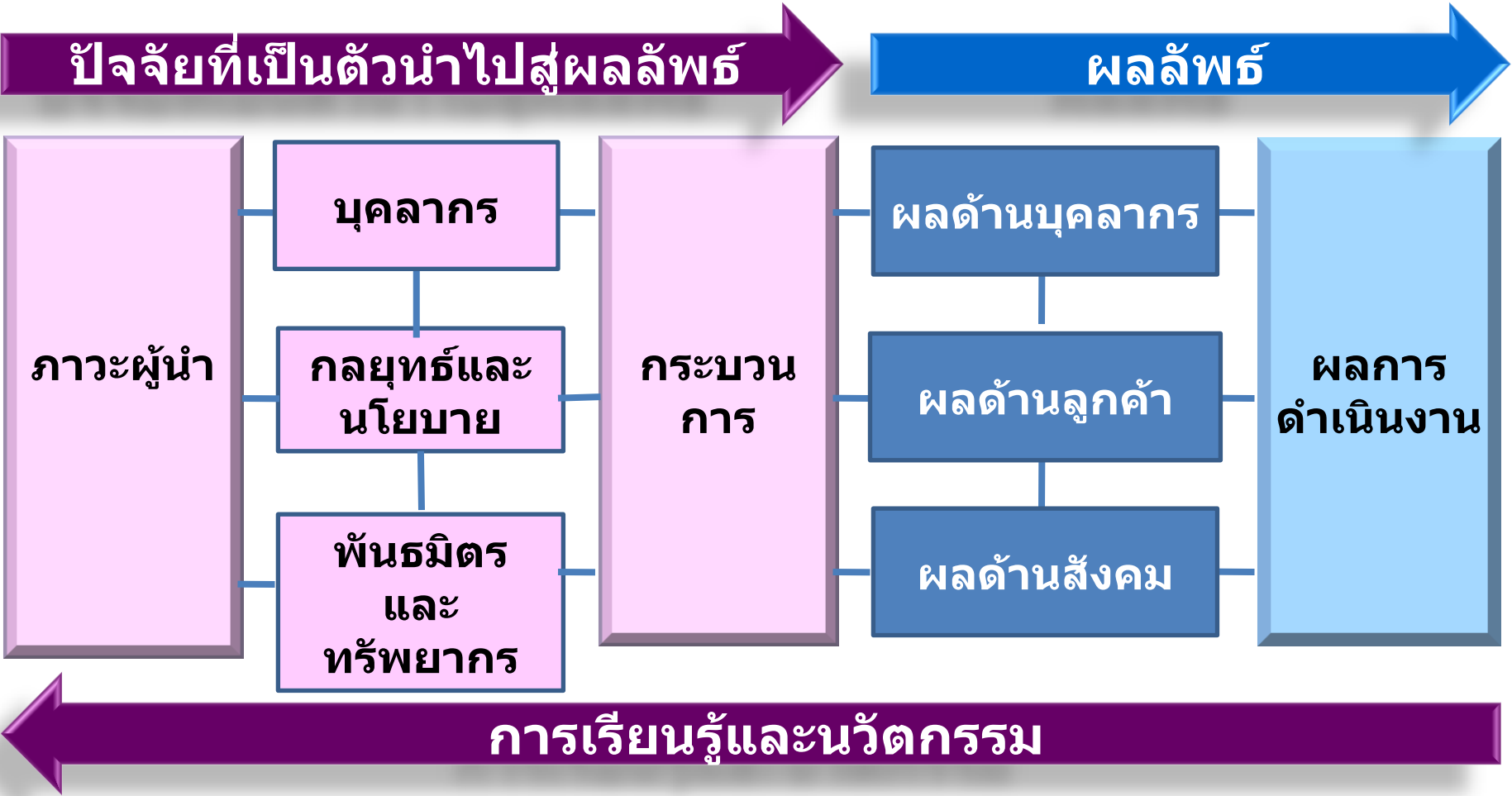
15. การป้องกัน ปรามปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

ตัวแบบเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

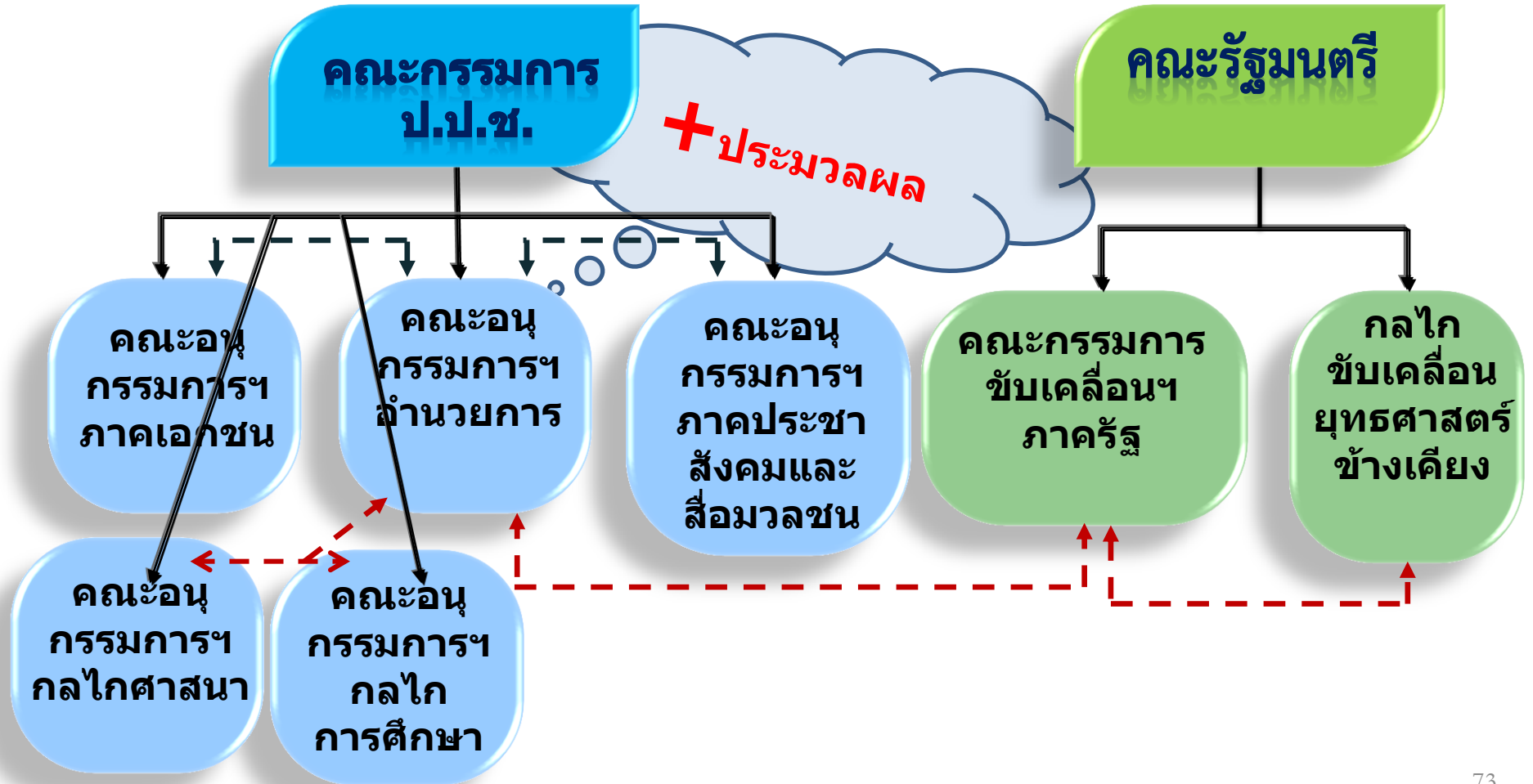

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2 และการติดตามประเมินผล

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ โดยใช้รูปแบบ คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2 และการติดตามประเมินผล

ความเชื่อมโยงการดำเนินงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญกับแหล่งข้อมูลหลักของ CPI

องค์กรหลัก: ป.ป.ช. , คตง. ,
(+ป.ป.ท.)

แนวทาง: เพิ่มช่องทางการ
ร้องเรียน ให้มีความสะดวก รวดเร็ว
ส่งเสริมการรวมตัวภาคีเครือข่าย
ภาคเอกชนต่อต้านการจ่ายเงิน
สินบน

องค์กรหลัก: ป.ป.ช. , คตง. , กกต. ,
(+ป.ป.ท.)

จุดเด่น: อำนาจตามกฎหมาย เพียงพอ?
จุดด้อย: ความล่าช้า การประสานงาน
ระหว่างองค์กร และการบังคับใช้กฎหมาย

BF-BTI (45)
ประสิทธิภาพ
ด้านการปราบปราม
การทุจริต และ
บังคับใช้กฎหมาย

WEF (35)
การจ่ายเงินสินบน
ในกระบวนการ
ที่เกี่ยวข้องกับ
หน่วยงานราชการ
ของภาคธุรกิจ
มาก-น้อย?

**การป้องกัน
และ
ปราบปราม
การทุจริต**

GI (42)
การดำเนินการ
ทางธุรกิจต้อง
เกี่ยวข้องกับ
การทุจริต
มาก-น้อย?

ทุกองค์กรร่วมกัน
แนวทาง: ลดโอกาส
การกระทำทุจริต
(ลด power และ
discretion ของจนท.
รัฐ) เพิ่ม transparency
และ accountability
ในกระบวนการ
ดำเนินงานในภาครัฐ

องค์กรหลัก: ป.ป.ช.
(องค์กรอื่น+ภาคีเครือข่าย)

แนวทาง: ให้การสนับสนุน
การดำเนินการอย่างเป็น
ระบบและต่อเนื่อง
แก่กลุ่ม watch dog,
whistle bower,
investigative reporters

IMD (38)
การมีอยู่ของ
การติดสินบน
และการทุจริต
มาก-น้อย?

EIU (38)
ความโปร่งใส
ตรวจสอบได้
ในการใช้จ่าย
งบประมาณ
ภาครัฐ

องค์กรหลัก: คตง.
องค์กรอื่น:
การสนับสนุน
ด้านข้อมูล
และการประสานงาน

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2 และการติดตามประเมินผล

ความเชื่อมโยงการดำเนินงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญกับแหล่งข้อมูลหลักของ CPI

องค์กรหลัก: ป.ป.ช.
ร่วมกับ: กกต. , คตง. ,
อส. , (+ป.ป.ท. , DSI)
(องค์กรอื่น+ภาคีเครือข่าย)
แนวทาง: เพิ่มต้นทุน
ความเสี่ยงในการถูกจับ
และดำเนินคดีแก่ จนท.รัฐ
การใช้หลักจริยธรรม
เพื่อเป็นบรรทัดฐานแก่
จнท.รัฐ และผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง
ยึดถือปฏิบัติ

PERC (35)
ระดับการรับรู้
การทุจริตเป็นปัญหา
ที่ส่งผลกระทบต่อสถาบัน
ต่างๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ
และการเมือง มาก-น้อย?

องค์กรหลัก: ภารกิจด้านป้องกัน
สำนักงาน ป.ป.ช. (+ทุกองค์กรร่วมกัน)
แนวทาง: เน้นงานด้านการป้องกัน การจัด
โครงการ กิจกรรมเพื่อปลูก-ปลุกค่านิยมที่
ถูกต้อง เพื่อต่อต้านพฤติกรรม การทุจริต
ทุกรูปแบบ ผ่านการประชาสัมพันธ์อย่าง
ต่อเนื่องและมีทิศทาง มีเนื้อหาที่ชัดเจน
เข้าใจง่าย เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

**การป้องกัน
และ
ปราบปราม
การทุจริต**

ICRG (31)
ความสัมพันธ์ของการทุจริต
โดยใช้ระบบอุปถัมภ์และ
ระบบเครือญาติของผู้มี
อำนาจ/ตำแหน่งทางเมือง
กับธุรกิจ

WJP (33)
จнท.รัฐ มีพฤติกรรม
การใช้ตำแหน่งหน้าที่
ในทางมิชอบ มาก-
น้อย?

องค์กรหลัก:
ป.ป.ช. , คตง. ,
(+ป.ป.ท.)
แนวทาง: การเพิ่ม
ต้นทุนในการทำทุจริต
(เพิ่มความเสี่ยงใน
การถูกดำเนินคดีและ
บทลงโทษ)
- กฎหมายด้านการ
คุ้มครองพยานใน
คดีอาญา
- ค่าตอบแทนและ
การคุ้มครองผู้แจ้ง
เบาะแส

**บทบาทของหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนงาน
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางของ
ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒**

**เป็นการร่วมกันดำเนินงานภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ฯ และแผน
บูรณาการการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในภาครัฐผ่านบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ**

**ป.ป.ช. ลงนาม MOU
ต่อต้านการทุจริตร่วมกับ
กระทรวงศึกษาธิการ
เพื่อประสานความร่วมมือ
ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
โดยอาศัยกลไกทางการศึกษา
เป็นเครื่องมือในการปลูกจิตสำนึก
ให้แก่เยาวชน**

หน่วยงานที่ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับสำนักงาน ป.ป.ช.

เป้า → กลุ่มเด็กและเยาวชน

- ▶ กระทรวงศึกษาธิการ
  - สภาการศึกษา
  - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
  - สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
  - สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
- ▶ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
- ▶ สมาชิกที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย รวม 27 แห่ง
- ▶ สำนักงานโครงการกองทุนการศึกษา
- ▶ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.)

เป้า → ภาคประชาสังคมและสื่อ

- ▶ เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
- ▶ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
- ▶ ภาควิชาเครือข่ายเสริมสร้างพลังคุณธรรม จริยธรรมของแผ่นดิน ระหว่าง 7 องค์กร

เป้า → ภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐ

- ▶ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
- ▶ สำนักงาน ก.พ.ร.
- ▶ สำนักงาน ป.ป.ท.
- ▶ กรมที่ดิน
- ▶ สำนักงานประกันสังคม (สปส.)
- ▶ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
- ▶ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ▶ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ▶ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ▶ อปท.ต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต 28 แห่ง สดร. และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ
- ▶ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
- ▶ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ▶ กระทรวงมหาดไทย (เป็นหน่วยงานที่ทำ MOU กับสำนักงาน ป.ป.ช. ล่าสุด เมื่อวันที่ 3 ธ.ค. 57)

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- ▶ สภาพัฒนาการเมือง
- ▶ วุฒิสภา

เป้า → ภาคเอกชน

- ▶ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560)

**ตัวอย่าง: บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (MOU)
ระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ช. และกระทรวงศึกษาธิการ**

สาระสำคัญ

➡ เพื่อสนับสนุน เผยแพร่ และประสานให้เกิดการเสริมสร้าง
ทัศนคติ ค่านิยม ในความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบัน
การศึกษาทุกระดับและบุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

➡ เพื่อ สร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ในกลุ่มบุคลากรของกระทรวงศึกษาฯ ทุกระดับ เสริมสร้างบทบาท
ในการเฝ้าระวัง และมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต

➡ เพื่อให้กระทรวงศึกษาฯ มีบทบาทในการส่งเสริมให้ทุก
หน่วยงานได้ นำยุทธศาสตร์ชาติฯ และดัชนีวัดความโปร่งใส ไปประยุกต์ใช้
โดยเฉพาะการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรในระบบการศึกษา

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560)

**ตัวอย่าง : บันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (MOU)
ระหว่าง สำนักงาน ป.ป.ช. ระหว่าง สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ป.ป.ท.
และ สปท. 35 ส่วนราชการ**

สาระสำคัญ

➡ **การร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2
โดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2 เป็นกรอบในการปรับปรุง
แผนปฏิบัติการฯ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและ
เป็นเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์/มาตรการต่อต้าน
การทุจริตโดยการบูรณาการงานต่อต้านการทุจริตและ
งานคุ้มครองจริยธรรมที่เน้นการปฏิบัติตาม**ประมวลจริยธรรมฯ****

ก.พ.ร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

ป.ป.ช. ลงนาม MOU ความร่วมมือระหว่าง
สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ก.พ.ร.
สำนักงาน ป.ป.ท. และ
สปท. ทั้ง 35 ส่วนราชการ

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (สปท.)

ปัญหาและความท้าทายของหน่วยงานภาครัฐ สำหรับการขับเคลื่อนงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๑. เป็นการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันเป็นครั้งแรก
๒. เป็นการปรับ **Mindset** ของคนไทยทั้งประเทศเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
๓. มีการประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ในภาพรวมของหน่วยงานด้วยระบบประเมิน **ITA**

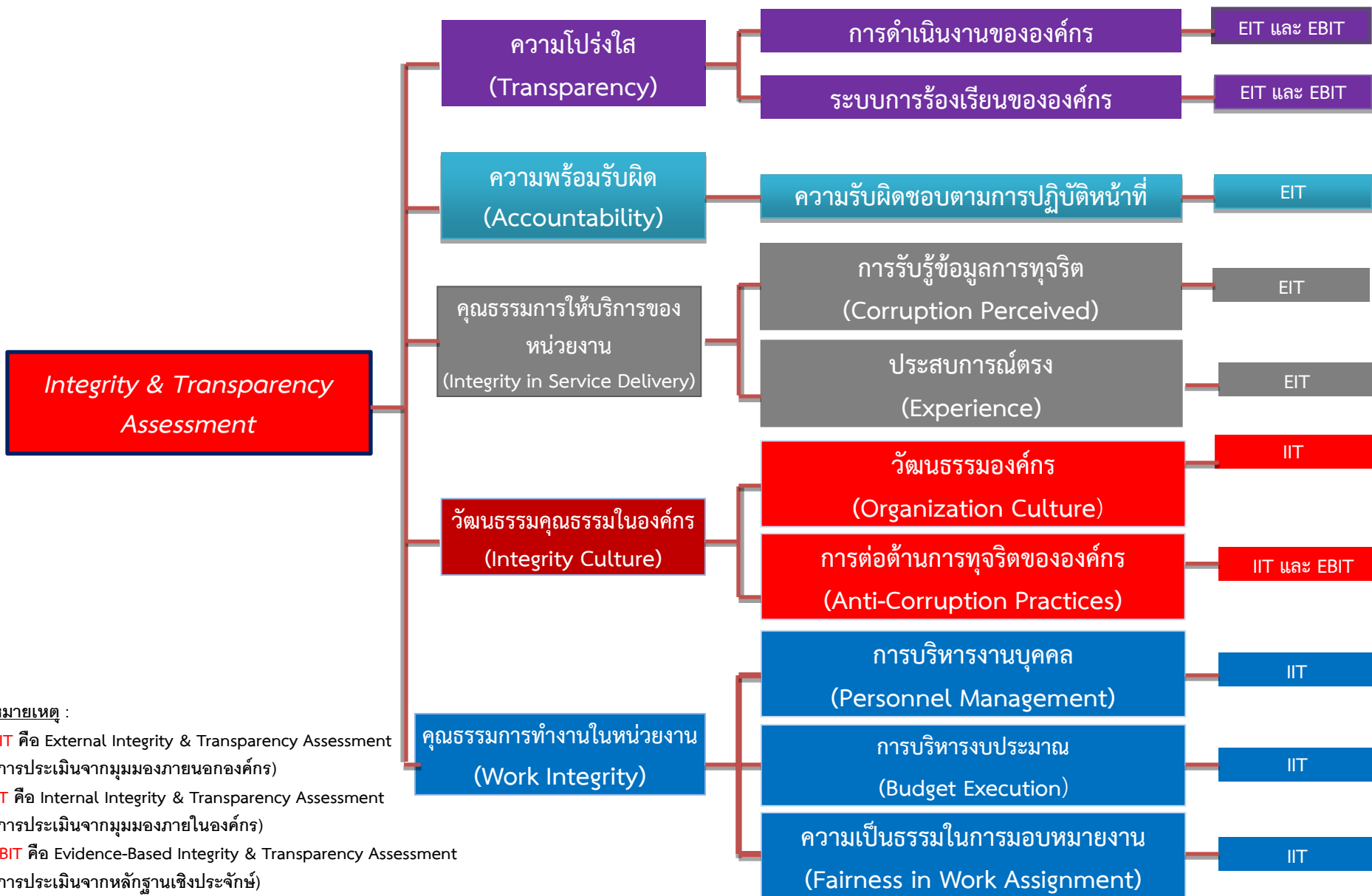
วัตถุประสงค์ในการนำเครื่องมือประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส มาใช้ในการประเมินหน่วยงานภาครัฐ

๑. เพื่อให้ทราบสถานะระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐแต่ละแห่งว่ามีการดำเนินงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และเจ้าหน้าที่ในองค์กรในภาพรวมปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หรือไม่อยู่ในระดับใด มีข้อบกพร่องในองค์ประกอบข้อใด เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
๒. เพื่อช่วยยกระดับค่า CPI ของประเทศไทยให้สูงขึ้นให้ได้ระดับ ๕๐ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม ระยะที่ ๒ (แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ได้กำหนดเป้าหมายดังกล่าวไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙)

กรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

หมายเหตุ :

EIT คือ External Integrity & Transparency Assessment
(การประเมินจากมุมมองภายนอกองค์กร)

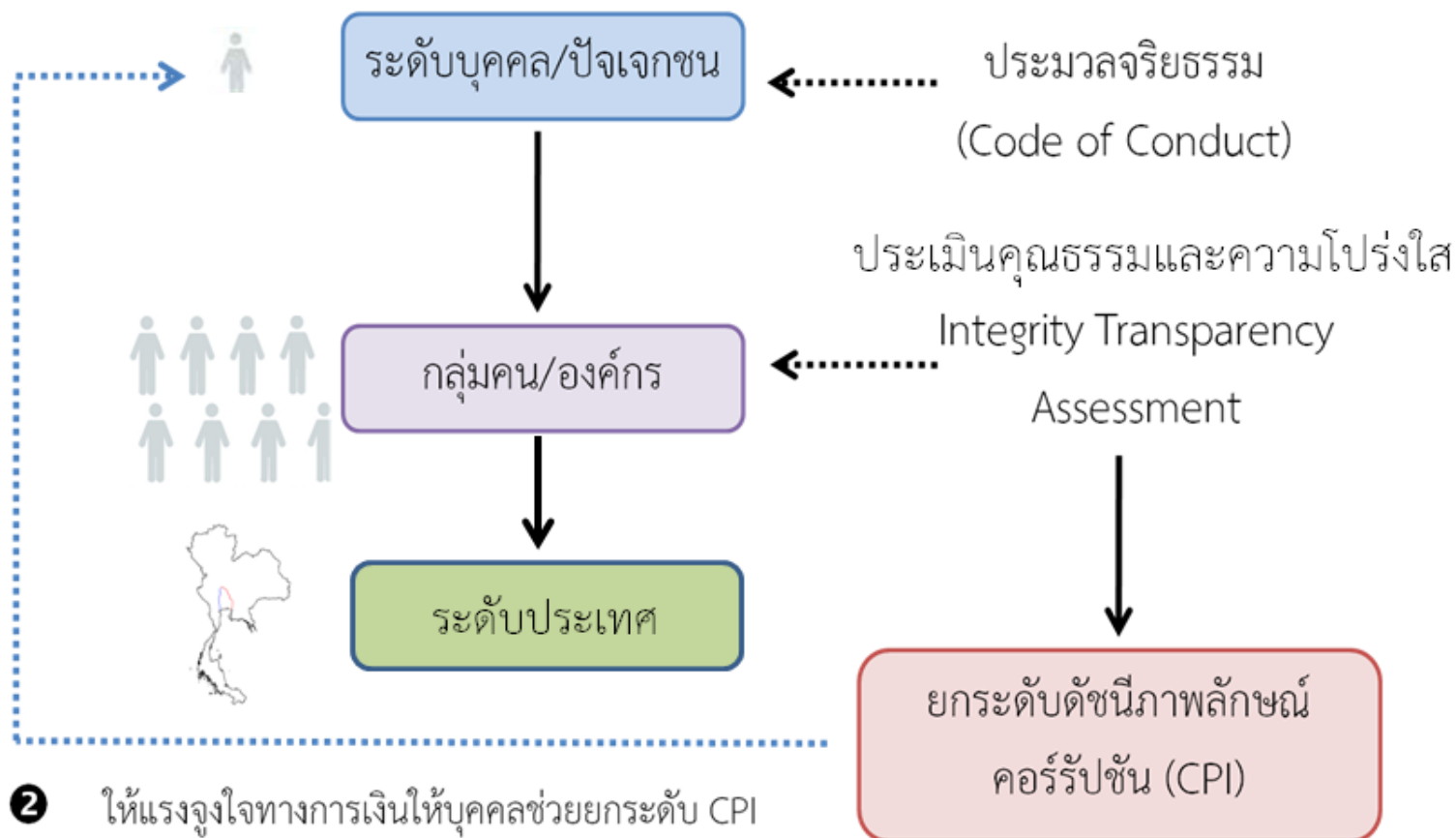
IIT คือ Internal Integrity & Transparency Assessment
(การประเมินจากมุมมองภายในองค์กร)

EBIT คือ Evidence-Based Integrity & Transparency Assessment
(การประเมินจากหลักฐานเชิงประจักษ์)

การประเมินผล: คุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส

- ❶ พิจารณาพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล
ประกอบการแต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่ง ขึ้นเงินเดือน

ทฤษฎีของการเปลี่ยนแปลงด้วยตัวชี้วัด

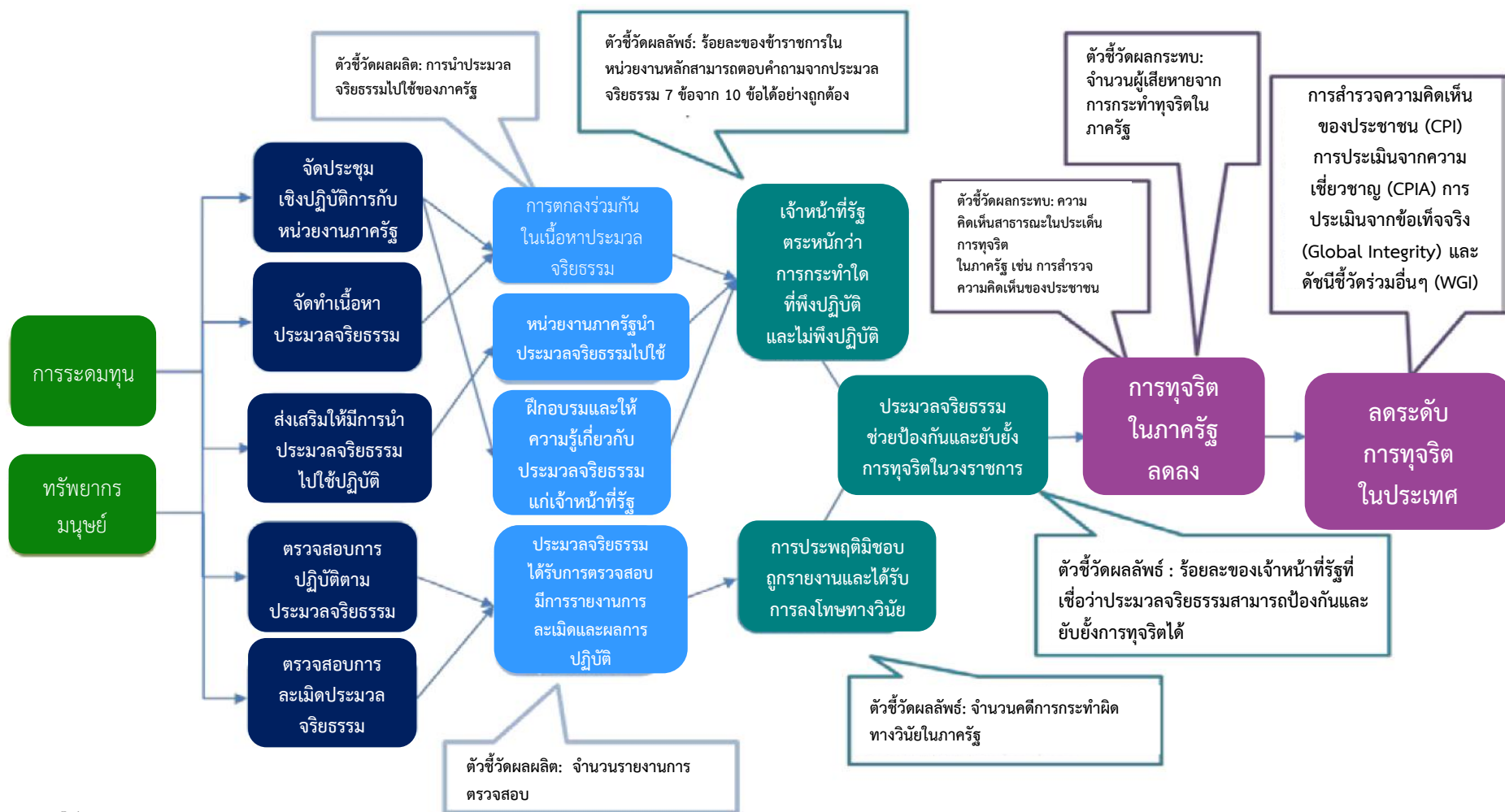
ปัจจัยการผลิต

กิจกรรม

ผลผลิต

ผลลัพธ์

ผลกระทบ

**ตัวชี้วัด "ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
ของหน่วยงานภาครัฐ"
ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘**

- สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการและการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในระดับกระทรวง ระดับกรม และระดับจังหวัด ประเด็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการ มิติการพัฒนางองค์กร กรอบการประเมินผลระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน กำหนดค่าน้ำหนัก ๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ ซึ่งมีผลต่อการจ่ายเงินรางวัลประจำปีด้วย โดยมีสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นเจ้าภาพ สำหรับองค์การมหาชน สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นเจ้าภาพ
- กำหนดส่งผลคะแนนให้สำนักงาน ก.พ.ร. ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘

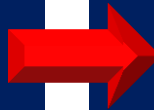

หลักการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ระดับกระทรวง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

กรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ระดับกรม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

ประเด็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการ	กรอบการประเมินผล 2558	น้ำหนัก (%)
มิติกายนอก		75
การประเมินประสิทธิผล (65)	1. ตัวชี้วัดภารกิจหลักของกระทรวงตามแนวทางการขับเคลื่อนประเทศ/แผนยุทธศาสตร์กระทรวงและตัวชี้วัดระหว่างกระทรวงที่มีเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs)	(65)
การประเมินคุณภาพ (10)	2. คุณภาพการให้บริการประชาชน (Service Level Agreement: SLA) <u>หมายเหตุ:</u> หากกระทรวงไม่มีตัวชี้วัดนี้ให้นำน้ำหนักไปไว้ที่ตัวชี้วัดที่ 1	(10)
มิติกายใน		25
การประเมินประสิทธิภาพ (15)	3. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ	(5)
	4. การประหยัดพลังงาน	(5)
	5. การพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศภาครัฐ	(5)
การพัฒนาองค์การ (10)	6. การพัฒนาสมรรถนะองค์การ (ทุนมนุษย์ สารสนเทศ และวัฒนธรรมองค์การ)	(5)
	7. ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงาน	(5)
รวม		100

ประเด็นการประเมินผลการปฏิบัติราชการ	กรอบการประเมินผล 2558	น้ำหนัก (%)
มิติกายนอก		75
การประเมินประสิทธิผล (65)	1. ตัวชี้วัดภารกิจหลักของกระทรวงตามแนวทางการขับเคลื่อนประเทศ/แผนยุทธศาสตร์กรม/ตัวชี้วัดระหว่างกระทรวงที่มีเป้าหมายร่วมกัน (Joint KPIs) และตัวชี้วัดภารกิจหลักของกรม	(65)
การประเมินคุณภาพ (10)	2. คุณภาพการให้บริการประชาชน (Service Level Agreement: SLA) <u>หมายเหตุ:</u> หากกระทรวงไม่มีตัวชี้วัดนี้ให้นำน้ำหนักไปไว้ที่ตัวชี้วัดที่ 1	(10)
มิติกายใน		25
การประเมินประสิทธิภาพ (15)	3. การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ	(5)
	4. การประหยัดพลังงาน	(5)
	5. การพัฒนาประสิทธิภาพระบบสารสนเทศภาครัฐ	(5)
การพัฒนาองค์การ (10)	6. การพัฒนาสมรรถนะองค์การ (ทุนมนุษย์ สารสนเทศ และวัฒนธรรมองค์การ)	(5)
	7. ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงาน	(5)
รวม		100

การนำผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไปใช้

- นำไปใช้เป็นระดับคะแนนในการจัดสรรเงินรางวัล
- นำไปใช้ในการพัฒนาระบบบริหารของหน่วยงาน เพื่อยกระดับธรรมาภิบาลสูงขึ้นและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ให้ปรับปรุงพฤติกรรมให้อยู่ในกรอบประมวลจริยธรรมมากขึ้น ทั้งนี้ จะมีผลกระทบต่อตัวชี้วัดอื่นๆ ด้วย
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการ ประเมินหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๓๓๕ หน่วยงาน กำหนดให้ แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งหน่วยงานสามารถ นำผลไปปรับปรุงทันในครึ่งปีหลังได้

การนำผลการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไปใช้

- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ สำนักงาน ป.ป.ท. เป็นเจ้าภาพประเมิน
ส่วนราชการ จังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาล
เมือง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา รวม ๕๐๔ หน่วย สำนักงาน
ป.ป.ช. เป็นเจ้าภาพประเมินหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงาน
ธุรการของศาล หน่วยงานธุรการของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา
องค์การมหาชน และรัฐวิสาหกิจ รวม ๑๐๐ หน่วย และมีแผนที่จะ
ดำเนินการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครบทั้ง ๗,๗๕๓ แห่ง
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกระทรวงมหาดไทยจะจัดสร
บบประมาณให้เป็นกรณีพิเศษ

ข้อเสนอแนะในการเตรียมการรับการประเมิน และการยกระดับค่าคะแนนระดับคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

- สำนักงาน ป.ป.ท. และสำนักงาน ป.ป.ช. จะประสานมายังหน่วยงานเพื่อเตรียมการประเมิน โดยกำหนดระยะเวลาในการส่ง Evidence Base รายชื่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน และรายชื่อผู้มาใช้บริการของหน่วยงานหรือผู้มีส่วนได้เสีย
- ให้องค์กรดำเนินการตามที่ได้รับผลการประสานงานตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการเตรียมการรับการประเมิน และการยกระดับค่าคะแนนระดับคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

- หน่วยงานต้องปรับระบบบริหารให้เป็นตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๐๓/๗ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และจะต้องให้ความรู้ สร้างความตระหนัก ปรับเปลี่ยนทัศนคติแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทุกคน เพื่อให้มีพฤติกรรมปฏิบัติอยู่ในกรอบของประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัด

ขอขอบคุณ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
พ.ศ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
และประโยชน์ส่วนรวม

เหตุผล

เนื่องด้วยหลักการประการสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินจะต้องเป็นไปด้วยความ
โปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน รวมทั้งต้องปราศจากความเคลือบแคลงสงสัยในความ
ซื่อสัตย์สุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน อันเนื่องมาจากการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐและประโยชน์ส่วนรวม ประกอบกับประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญา
สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.2003 (พ.ศ.๒๕๔๖) จึงมีผลให้ประเทศไทยเป็นรัฐภาคี
ของอนุสัญญาตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ซึ่งอนุสัญญานี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประโยชน์ส่วนรวม แต่โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันยังไม่มี
ความชัดเจนและครอบคลุมในการป้องกันและแก้ไขการกระทำในลักษณะที่เป็นการขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนและมีมาตรการป้องกัน
และแก้ไขการกระทำนั้นให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และครบถ้วนถูกต้องตามบทบัญญัติของ
อนุสัญญาดังกล่าว ตลอดจนเพื่อเป็นการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในภาครัฐอย่างมั่นคงและ
ยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น(UNCAC) ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ปรับตามนิยามกฎหมายปี ๕๔) เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ ไม่ว่าเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ (ปรับตาม UNCAC และ ป.อาญา)

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือหน่วยงานอื่นใดที่ดำเนินกิจการของรัฐตามกฎหมายและได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการการเมือง

- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่าย

รัฐสภา

- (๗) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“คู่สมรส” หมายความว่า รวมถึงกรณีชายและหญิงซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส

ทะเบียนสมรส

“ญาติ” หมายความว่า (ปรับให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๘)

- (๑) บุพการีของตน
  - (๒) ผู้สืบสันดานของตน
  - (๓) คู่สมรสของบุตรของตน
  - (๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกันของตนหรือของคู่สมรส
  - (๕) ลูก ป้า น้า อาของตนหรือของคู่สมรส
  - (๖) บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยายของคู่สมรส
  - (๗) บุตรของบุคคลตาม (๔)
  - (๘) บุตรของบุตรของพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกันของตน
- ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีความเกี่ยวพันโดยทางนิตินัยหรือพฤตินัย

“โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” หมายความว่ารวมถึง

- (๑) การปลดหนี้ หรือการลดหนี้ให้เปล่า
  - (๒) การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย
  - (๓) การเข้าค้าประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม
  - (๔) การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน
  - (๕) การขาย การให้เช่าซื้อทรัพย์สิน เกินมูลค่าที่เป็นจริง ตามที่ปรากฏในท้องตลาด
  - (๖) การให้ใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สิน โดยไม่คิดค่าเช่า หรือค่าบริการ หรือคิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
  - (๗) การให้ใช้บริการโดยไม่คิดค่าใช้บริการ หรือคิดค่าใช้บริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
  - (๘) การให้ส่วนลดในสินค้า หรือทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยให้ส่วนลดมากกว่าที่ให้กับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
  - (๙) การให้เดินทาง หรือให้ขนส่งบุคคล หรือสิ่งของโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
  - (๑๐) การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพ หรือการบันเทิงอื่น ให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
  - (๑๑) การให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร กฎหมาย หรือบัญชี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
  - (๑๒) การอื่นซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้นั้นได้รับประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ประกาศกำหนด
- “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการใดโดยยึดประโยชน์ส่วนรวมของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญ ต้องใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ที่ตนมีอยู่ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และต้องไม่กระทำการใดในประการที่จะก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือหรือความไม่ไว้วางใจในการปฏิบัติราชการ โดยต้องไม่รับหรือตกลงที่จะรับเงินอามิสสินจ้างมาเป็นสินน้ำใจหรือรางวัลตอบแทนเพื่อการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต และต้องไม่แสวงหาประโยชน์หรือทรัพย์สินจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยการรับหรือตกลงที่จะรับค่าตอบแทน หรือสินน้ำใจอื่น ๆ หรือรางวัลตอบแทน เพื่อแลกเปลี่ยนกับการให้คำแนะนำหรือการบริการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ (ปรับตาม UNCAC และประมวลจริยธรรมสมาชิกรัฐสภาอังกฤษ)

มาตรา ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะกระทำการใดอันมีลักษณะเข้ามามีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไม่ได้ แต่การใช้ตำแหน่งหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานนั้น มิให้ถือว่าเป็นการกระทำตามวรรคนี้

การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามวรรคหนึ่งด้วย (ปรับตามร่างรัฐธรรมนูญปี ๕๘)

(๑) กำหนดนโยบายหรือเสนอกฎหมายหรือกฎซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อกิจการที่ดิน คู่สมรส บุตร หรือบิดามารดา มีส่วนได้เสียอยู่

(๒) นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น มาประกอบการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น

(๓) กระทำการใด ดำรงตำแหน่งใด หรือปฏิบัติกรใด ในฐานะส่วนตัว ที่ก่อให้เกิดความเคลือบแคลงว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบตามหน้าที่ หรือเป็นการเสื่อมเสียแก่ตำแหน่งหน้าที่

(๔) การใช้เวลาราชการหรือหน่วยงาน เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกของรัฐทางราชการหรือหน่วยงาน ไปหรือของหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือบุคคลผู้อื่นซึ่งไม่มีสิทธิโดยทุจริต เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายหรือกฎ

(๕) การกระทำที่เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๖) การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่ยังเป็นความลับอยู่ที่ตนได้รับหรือทราบจากการปฏิบัติราชการ การปฏิบัติหน้าที่ หรือในตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต

(๗) การริเริ่ม เสนอ จัดทำ หรืออนุมัติโครงการของรัฐโดยทุจริตเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

(๘) การใช้อำนาจหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่ไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยอิสระในการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งอื่นโดยทุจริตไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

การกระทำตาม (๕) (๘) ที่จะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ต้องเป็นการกระทำเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอื่น กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) อนุมัติ อนุญาต รับผิดชอบ หรือให้สิทธิประโยชน์ อันอาจคำนวณเป็นเงินได้

(๒) ให้สัมปทาน ทำสัญญา หรือทำนิติกรรม อันเป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนขั้นเงินเดือน โอน ย้าย หรือให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๕) (๘) พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

(๔) ไม่แจ้งความหรือร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๕) ไม่ฟ้อง ไม่ดำเนินคดี หรือถอนฟ้อง ไม่ว่าจะเป็คดีแพ่งหรือคดีอาญา

(๖) ไม่บังคับทางปกครอง หรือไม่บังคับคดี

(๗) กระทำการหรือไม่กระทำการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

การกระทำใดตามวรรคสอง (๑) (๒) (๓) และ (๔) ที่จะถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และจะใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่มาใช้บังคับกับการกระทำของคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย และให้ถือว่าการกระทำของคู่สมรสหรือบุตรดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย เว้นแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมด้วยในการกระทำของคู่สมรสหรือบุตรดังกล่าว

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่มาใช้บังคับกับการกระทำของญาติซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมด้วย และให้ถือว่าการกระทำของญาติซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรดังกล่าวเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

มาตรา ๖ ในกรณีที่บุคคลใดได้รับประโยชน์จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส บุตรหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๕ ให้ถือว่าบุคคลนั้นมีส่วนร่วมในการกระทำ ความผิด และรับโทษเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส บุตรหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี เว้นแต่บุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส บุตรหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว

มาตรา ๗ ให้ถือว่าความผิดตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา หรือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ และให้ถือเป็นเหตุให้ถูกถอดถอนจากตำแหน่งได้

มาตรา ๘ บรรดาของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทริพยีนส์ หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือตามที่ได้รับมอบหมาย แม้ว่าผู้มอบจะระบุให้เป็นการส่วนตัวก็ตาม ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประกาศกำหนด ให้ตกเป็นของรัฐทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นสิ่งที่ได้รับตามปกติฐานะในการปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นการรับการให้ตามธรรมเนียมจรรยาหรือเป็นการรับการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ตนไม่มีสิทธิรับไว้ตามวรรคหนึ่งต้องรายงานและส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัด และให้หน่วยงานนั้นจัดทำบัญชีไว้เป็นหลักฐานและเก็บรักษาหรือจัดการสิ่งนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับคู่สมรสและญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริง หากพบว่ามิใช่ ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีอาญาและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งยึดหรืออายัดของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้าของขวัญ ของที่ระลึก เงิน ทรัพย์สินนั้น สูญหายหรือเสียหาย หรือได้ใช้ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ไปแล้วให้พนักงานอัยการเรียกให้ใช้ราคาหรือค่าเสียหายด้วย

การได้สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคสี่ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวนข้อเท็จจริงและดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ และให้นำบทบัญญัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีการกล่าวหาว่าผู้ใดมีพฤติการณ์ส่อว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ หรือมีการแจ้งว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าว แม้จะไม่ได้ระบุชื่อผู้แจ้ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการได้สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นโดยเร็ว หากพบว่ามิใช่ ให้ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยต่อไป

คำกล่าวหาหรือการแจ้งตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจถึงสาระสำคัญของพฤติการณ์และสามารถดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พบว่ามีมูล ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาการไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยออกไปได้ไม่เกินสามครั้ง ครึ่งละไม่เกินหกสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวน

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามมาตรา ๖ ด้วย

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่าผู้ใดมีความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น รวมทั้งบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ในการกระทำความผิดดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับ

(๒) ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งมิใช่บุคคลตาม (๑) ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป

มาตรา ๑๑/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ด้วยการลาออกหรือเกษียณอายุยังไม่เกิน ๒ ปี จะทำงานในภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการงานทางวิชาชีพโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหรืออยู่ในความดูแลของตนในระหว่างวาระการดำรงตำแหน่งหน้าที่ มิได้ (UNCAC)

มาตรา ๑๒ สัญญาใดของรัฐไม่ว่าจะเป็นสัญญาทางแพ่งหรือสัญญาทางปกครองที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ หากมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ให้สัญญานั้นตกเป็นโมฆะ

ในกรณีที่สัญญาใดตามวรรคหนึ่งมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุด

ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาตามประเภทสัญญานั้น แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาและให้คำวินิจฉัยนั้นผูกพันคู่สัญญาทุกฝ่าย

การพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสองให้เป็นไปโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่โครงการของรัฐหรือสัญญาสัมปทานของรัฐหรือสัญญาที่รัฐให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือแต่บางส่วน มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่าการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ให้บุคคลดังต่อไปนี้สิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ขอให้ไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อระงับการดำเนินงานโครงการหรือสัญญาดังกล่าว

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาซึ่งเข้าชื่อรวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าแปดสิบคน

(๒) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน

(๓) ผู้ตรวจการแผ่นดินร่วมกันอย่างน้อยสองคน

ลักษณะหรือประเภทของโครงการหรือสัญญาของรัฐตามวรรคหนึ่ง และหลักเกณฑ์และวิธีการการเข้าชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำร้องตามวรรคหนึ่งต้องมีหลักฐานชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนในกรณีที่ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามิใช่ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับโครงการหรือสัญญานั้น แล้วแต่กรณี เพื่อสั่งระงับการดำเนินงานโครงการหรือสัญญาตามวรรคหนึ่ง

การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคสี่ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนการพิจารณาและวินิจฉัยของศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุดให้เป็นไปโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนด แล้วแต่กรณี

ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุดตามวรรคสี่ หากมีกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายถ้าโครงการหรือสัญญาของรัฐที่ถูกร้องยังคงดำเนินการต่อไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุดเพื่อมีคำสั่งระงับการดำเนินงานโครงการหรือสัญญาของรัฐดังกล่าวไว้ชั่วคราวก่อนก็ได้

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีหน่วยงานพิเศษขึ้นภายในสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีฐานะไม่ต่ำกว่าสำนักและมีบุคลากรที่เพียงพอกับภารกิจเพื่อรับผิดชอบในการกำกับดูแลและการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการรณรงค์เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนดและคู่มือการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงหกแสนบาท

มาตรา ๑๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดโดยทุจริตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่คู่สมรสหรือญาติของเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๘ ให้รับโทษเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๖ ซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคล ให้หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลในเรื่องนั้น ต้องระวางโทษ

ตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยที่ตนมิได้รู้เห็น หรือยินยอมด้วยหรือตนได้จัดการตามสมควรเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดนั้นแล้ว

มาตรา ๑๙ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

.....

.....

หมายเหตุ นิยามของ UNCAC

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายถึง (๑) บุคคลใดๆ ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการของรัฐภาคี ไม่ว่าโดยการแต่งตั้งหรือการเลือกตั้ง ไม่ว่าถาวรหรือชั่วคราว ไม่ว่าได้ค่าตอบแทนหรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงระดับอาวุโสของบุคคลนั้น (๒) บุคคลอื่นใด ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือการให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้น และตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น (๓) บุคคลอื่นใด ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าเป็น “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และเพื่อความมุ่งประสงค์ของมาตรการพิเศษบางประการในหมวด ๒ ของอนุสัญญานี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” อาจหมายรวมถึง บุคคลใดๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการหรือให้บริการสาธารณะตามที่ระบุไว้ในกฎหมายภายในของรัฐภาคีนั้นและตามที่ใช้บังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของรัฐภาคีนั้น”

โครงการอบรมให้ความรู้แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา
ผลประโยชน์ทับซ้อน จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่รัฐ
การจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดร.ภาส ภาสสัตธา

สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการ
สำนักงาน ป.ป.ช.

อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คอร์รัปชัน = การผูกขาด + การใช้ดุลพินิจ – ความรับผิดชอบ

Corruption = Monopoly + Discretion – Accountability

C = M + D – A

ทฤษฎีคอร์รัปชันตามทฤษฎีของ Arnold Heidenheimer

ผู้เชี่ยวชาญด้านการคอร์รัปชัน

ได้แบ่งแยกประเภทหรือระดับของการคอร์รัปชันไว้ ๓ ประเภท คือ

- **ประเภทที่ ๑ คอร์รัปชันสีขาว (white corruption)**

ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ประชาชนและผู้ผู้นำในสังคมยอมรับหรือยอมรับและเห็นว่าไม่ควรลงโทษผู้กระทำความผิดเพราะถือเป็นเรื่องไม่มีความสำคัญมากนัก เนื่องจากเป็นการรับผลประโยชน์โดยอิงอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม อีกทั้งมิได้เกิดจากการเรียกร้องจากผู้รับ เช่น การให้ซึ่งเป็นการแสดง “น้ำใจ” ของผู้น้อยต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้อยู่ในตำแหน่งที่ให้คุณให้โทษได้ และการให้ซึ่งเป็นการ “ตอบแทน” การปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งและเป็นคุณประโยชน์แก่ผู้ให้โดยผู้รับมิได้เรียกร้อง

- **ประเภทที่ ๒ คอรัปชันสีเทา (grey corruption)**

ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ในหมู่ผู้นำเห็นว่าเป็นความผิด แต่ประชาชนทั่วไปไม่แน่ใจว่าจะเป็นความผิดหรือไม่ กรณีนี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ในลักษณะที่ประชาชนสมยอมต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น เช่น การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา การให้ค่านายหน้า หรือเงินหักส่วนลดราคาสินค้า เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมประเภทนี้มีการจำแนกออกเป็นการเรียกร้องเอาประโยชน์แทนการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดงานให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อหาผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยมีผลประโยชน์ได้เสียกับบริษัท ห้างร้านที่ทำธุรกิจกับส่วนราชการที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบอยู่

- **ประเภทที่ ๓ คอร์รัปชันสีดำ (black corruption)**

เป็นคอร์รัปชันที่ทั้งฝ่ายประชาชนและผู้นำเห็นว่าเป็นความผิดชัดแจ้ง และควรได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ การใช้อำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือพวกพ้องโดยไม่คำนึงว่า ผิดกฎหมายหรือไม่ พฤติกรรมนี้แยกได้เป็น การใช้อำนาจหน้าที่ เรียกร้องเอาผลประโยชน์จากผู้กระทำผิดกฎหมายหรือผู้ต้องการ ความสะดวก โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ที่ตนเรียกร้องเอาประโยชน์นั้น จะกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ และการทุจริตคดโกงโดยไม่คำนึงถึง ความผิดตามกฎหมายเป็นการทำให้รัฐเสียหาย โดยมีเจตนาฝ่าฝืน กฎหมายหรือระเบียบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเอง และพวกพ้อง

การขัดกันของผลประโยชน์

- ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (**conflict of interest**) คือ สถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์กร ผู้ประกอบวิชาชีพสาธารณะ ต้องเลือกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ในวิชาชีพ ซึ่งทำให้ตัดสินใจยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติได้ การขัดกันของผลประโยชน์นี้สามารถเกิดขึ้นได้ แม้ไม่ส่งผลทางจริยธรรมหรือความไม่เหมาะสมต่าง ๆ และสามารถทำให้ทุเลาเบาบางลงได้ด้วยการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก

แนวคิดที่ว่าด้วย “จริยธรรม” “การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์” และ “การคอร์รัปชัน” นั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ทั้งในเชิงที่มาของแนวคิดและการประพฤติปฏิบัติ โดยการกระทำที่ขัดต่อจริยธรรมย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมของจริยธรรมและค่านิยมของคนในสังคม ส่วนการกระทำในลักษณะการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือ **Conflict of Interest** เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในช่วงรอยต่อระหว่างการกระทำที่เป็นความผิดอาญากับการกระทำในลักษณะที่อาจถูกตั้งคำถามในเชิงจริยธรรมว่าการกระทำนั้นจะถูกต้องตาม ทำนองคลองธรรมหรือไม่ หรือเป็นเรื่องที่สมควรกระทำมากน้อยเพียงใด ซึ่งได้เริ่มมีการบัญญัติว่าเป็นความผิดไว้ในกฎหมายที่มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น ส่วนการคอร์รัปชันนั้นจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกฎหมายบ้านเมืองมาเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร

สภาพปัญหา

- ค่านิยมที่เห็นการคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติ
- การตรวจสอบใช้เวลานาน จนคนขาดความสนใจ
- การบังคับใช้กฎหมายขาดมาตรฐาน ลักลั่น ไม่คุ้มค่ากับความเสียหาย
- แก้ปัญหาปลายเหตุ
- สังคมไทยมีวัฒนธรรมยกย่องคนรวย มีตำแหน่งสูง มีบารมี อำนาจ
- ขาดมาตรการลงโทษทางสังคม

แนวทางแก้ไข

- กำหนดมาตรฐานการลงโทษที่ชัดเจน รวดเร็ว
- เปลี่ยนแปลงทัศนคติ สร้างค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี
- มาตรการลงโทษทางสังคม
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

1. หลักคุณธรรม
2. หลักนิติธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

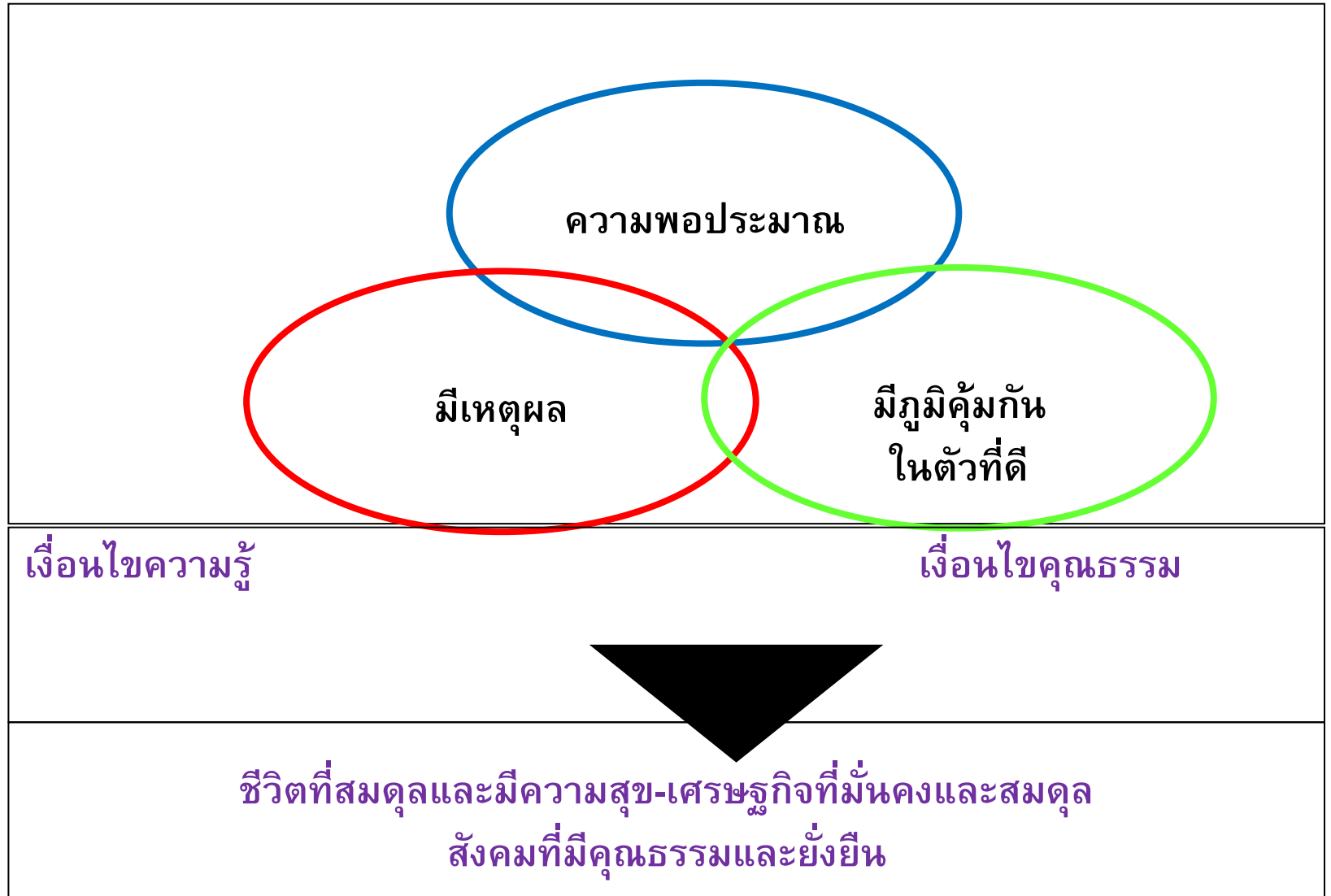
ลดความสูญเสีย ขจัดรูรั่วไหล ป้องกันการทุจริต ประพฤติ และดำเนินการที่มีชอบ
เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่า โปร่งใส ตอบสนอง สุจริต ซื่อตรง เทียบธรรม

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีความมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายตามที่มาตรา 6 บัญญัติไว้ คือ

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
6. ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“หลักราชการ 10 ประการ”

- 1.ความสามารถ
- 2.ความเพียร
- 3.ความมีไหวพริบ
- 4.ความรู้เท่าถึงการณ
- 5.ความซื่อตรงต่อหน้าที่
- 6.ความซื่อตรงต่อคนทั่วไป
- 7.ความรู้จักนิสยคน
- 8.ความรู้จักผ่อนผัน
- 9.ความมีหลักฐาน
- 10.ความจงรักภักดี

การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๖๗

๑. การดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น
๒. การรับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือ เข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือ เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็น คู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม
๓. การรับเงินหรือประโยชน์ใดๆจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ
๔. การกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๘

...ฯลฯ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

- มาตรา ๒๘๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม

- ค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

๑. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๒. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
๓. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๕. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๖. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๗. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
๘. การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

- มาตรา ๘๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้
  - (๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
  - (๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
  - (๖) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

- มาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย
- มาตรา ๘๕ การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

(๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืน ข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๘) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๘๐ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ (๑๑) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ (๑๐) ที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

- **ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
และมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

**ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือ
ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน**

๑. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่าง จากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง
๒. ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทาง ราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

- ๓ ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความ เคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวม ที่ อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ในกรณีมีความเคลือบแคลง หรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และ คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น
- ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นใน ราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้อง ยึดถือประโยชน์ของทางราชการ เป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่าง ประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือ ส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

- ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม
  ๑. ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ ของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป
  ๒. ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมือคต
  ๓. ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้

- ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลาง
ทางการเมือง ให้บริการแก่ ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดี
และไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และต้อง
ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

ตัวอย่าง COI

1. การทำธุรกิจหรือเป็นคู่สัญญากับตนเอง
2. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
3. การทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งหรือเกษียณอายุราชการ
4. การทำงานแข่งกับหน่วยงานตนเอง
5. การทำงานพิเศษ
6. การรับรู้ข้อมูลภายในและใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ตนเอง
7. การใช้ทรัพย์สินราชการเพื่อประโยชน์ตนเอง
8. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งหรือบ้านเกิดตนเอง
9. การทำงานสองตำแหน่งที่ผลประโยชน์ของงานขัดแย้งกัน
10. การรับสินบน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา **100** มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษาตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้ง ต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสองโดยให้ถือว่า การดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการ ของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การ เป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชน จำกัด

- มาตรา **103/1** บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

แนวคิดมาตรการแก้ไขปัญหาดอร์รัปชัน

- 1. สังคมที่มีกลไกเชื่อมโยงกลุ่มเคลื่อนไหวต่อต้านคอร์รัปชัน
อย่างเป็นเอกภาพ
- 2. สังคมที่มีปรัชญาการมองโลกและมีค่านิยมที่ถูกต้อง
- 3. สังคมที่มีระบบเอื้อให้คนดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้
- 4. สังคมที่มีบริบทส่งเสริมให้คนทำดี
- 5. สังคมที่มีกลุ่มผู้นำการต่อต้านคอร์รัปชันที่เข้มแข็ง มีพลัง

แนวทางปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรม

1. สร้างแนวร่วมประชาชาติ เพื่อสร้างความรักชาติ ในการต่อต้าน
คอร์รัปชัน
2. การอบรมพัฒนาจิตใจ ตามหลักจริยธรรมทางศาสนาและความเชื่อ
3. ปรับเปลี่ยนปรัชญาการมองโลก แก้ไขค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง
4. การให้ความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง
5. การแก้ไขระบบที่เป็นอุปสรรค
6. การส่งเสริมบริบทสังคมให้คนต้องการทำความดี
7. พื้มต้นทุนความเสี่ยงในการคอร์รัปชันที่แพงขึ้นโดยการเพิ่มบทลงโทษ
ผู้กระทำความผิดให้หนักขึ้นจนมีผลจูงรั้งทั้งผู้ให้และผู้รับ

พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา 4

“ ทุจริตต่อหน้าที่ ”

: ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่ง คสช.ที่ **13/2558** วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรอง
นายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

วาระดำรงตำแหน่ง 9 ปีวาระเดียว

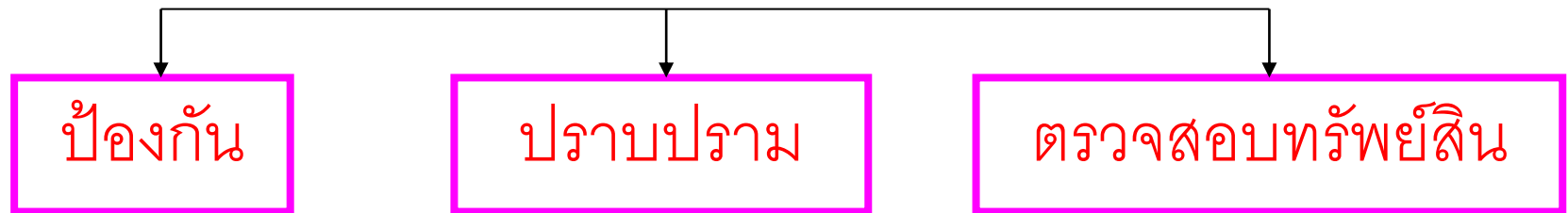
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.วาระดำรงตำแหน่ง 6 ปีวาระเดียว

อำนาจหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

รัฐธรรมนูญ 2550

ม.19 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ

พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

(ภารกิจด้านป้องกัน) มาตรา 19 (11)(13)

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อ ครม.รัฐสภา ศาลหรือ สตง. เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือการวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตและดำเนินการป้องกันการทุจริต เสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

I. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(1) นายกรัฐมนตรี

(2) รัฐมนตรี

(3) ส.ส.

(4) ส.ว.

(5) ข้าราชการการเมืองอื่น

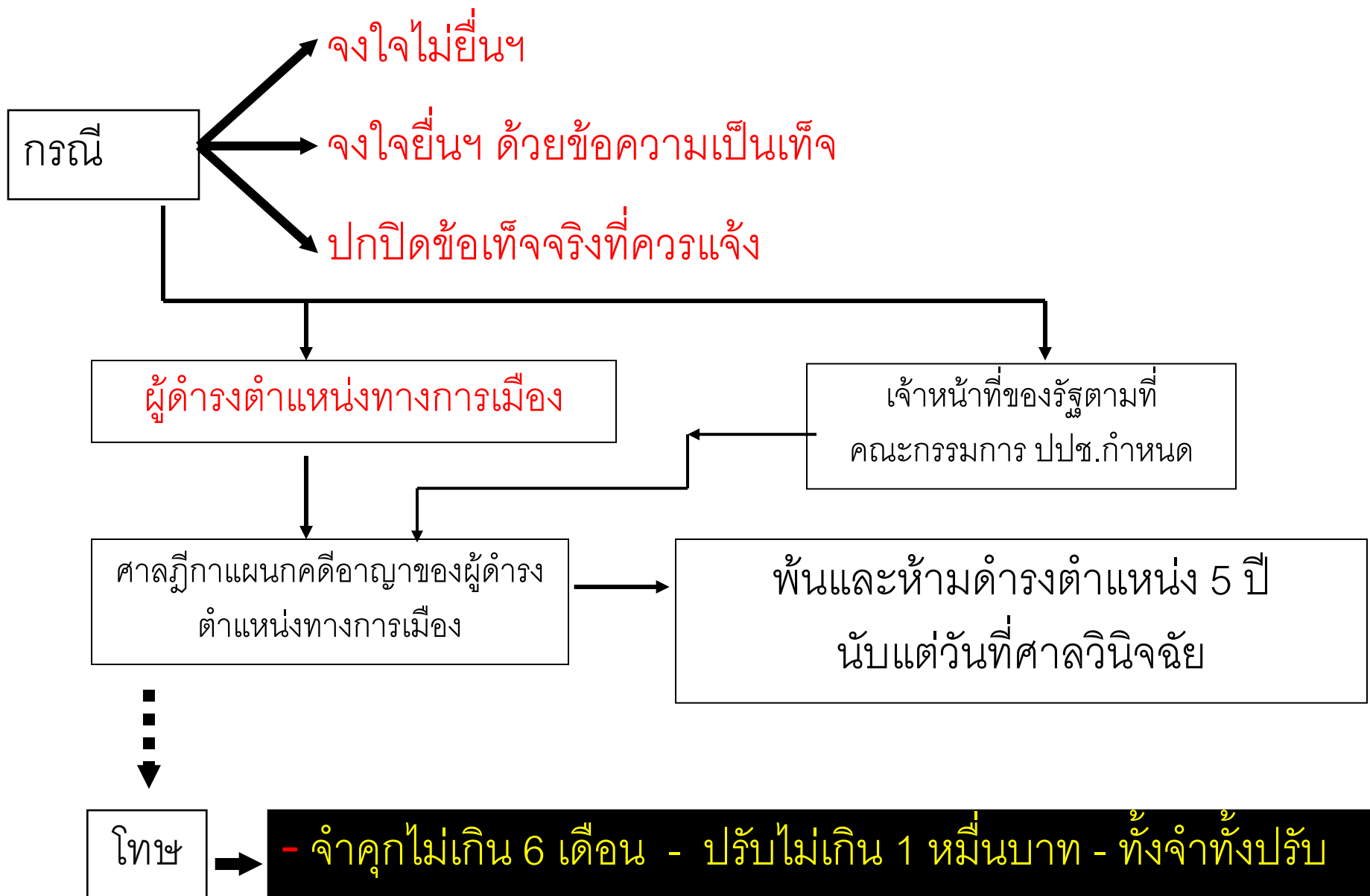
(6) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

II. เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามที่กฎหมาย ป.ป.ช. บัญญัติ

(ม.39 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

III. กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ที่ต้องยื่น (ม.40 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

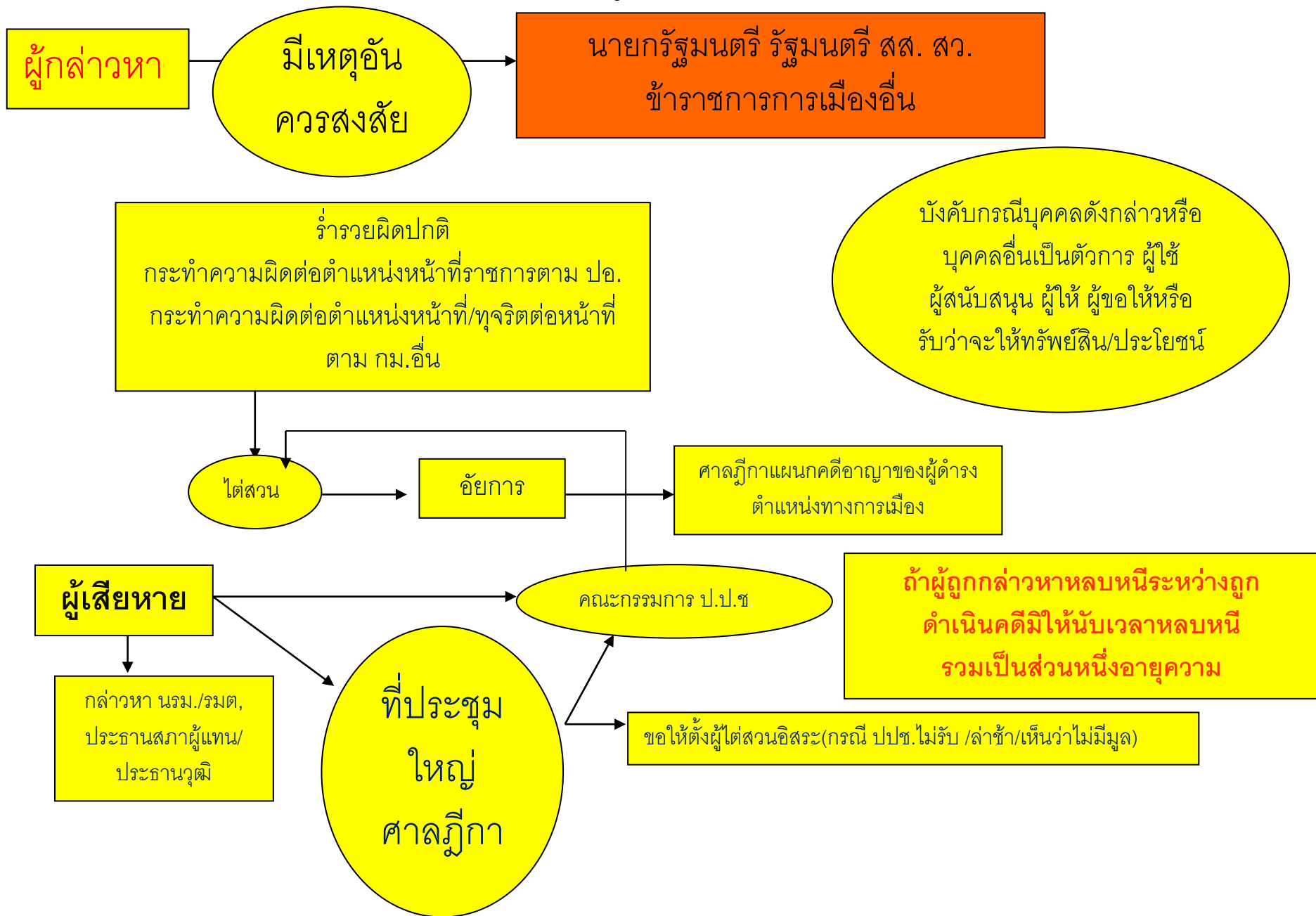
IV. สั่งให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชี (ม.79 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

การถอดถอนจากตำแหน่ง

ส.ส [ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่] หรือประชาชน [ที่มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน] (สว.ยื่นขอถอดถอน สว.) เข้าชื่อร้องขอต่อ **ประธานวุฒิสภา** ให้ ถอดถอน นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สส. สว. ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักงานตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง มีพฤติการณ์ **ร่ำรวยผิดปกติ** ส่อ ว่าทุจริตต่อหน้าที่ ส่อ ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อ ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อ ว่าใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง(ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงาน) ประธานวุฒิสฯ ส่ง ป.ป.ช. ไต่สวน กรณีมีมูลส่งประธานวุฒิสฯ เรียกประชุมวุฒิสมาชิกลงคะแนนลับ 3 ใน 5 เห็นว่าผิด ให้พ้นและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง 5 ปี เป็นที่สุด

การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(เป็นหรือพ้นไม่เกิน 5 ปี) ม.75

ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการ
ป.ป.ช.ถ้ามีการกล่าวหาไว้
แล้ว/มีเหตุอันควรสงสัย
ต้องไม่เกิน 10 ปี

ร่ำรวยผิดปกติ

คณะกรรมการ ป.ป.ช.
วินิจฉัยเบื้องต้น

ไม่รับ

รับ

ให้แสดงรายการ
สินทรัพย์และหนี้สิน

ตกไป

ได้ส่วนข้อเท็จจริง

ออกคำสั่งยึดอายัดชั่วคราว
กรณีน่าจะเชื่อว่าการโยกย้าย
แปรสภาพชุกซ่อนทรัพย์สิน

อัยการสูงสุด

ข้อมูล

กรณีนายก รมต./
รมต./สส./สว.
ข้าราชการการเมืองอื่น

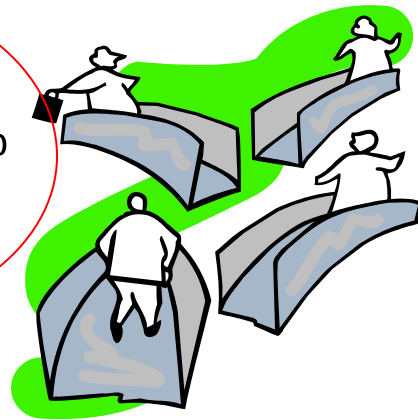
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

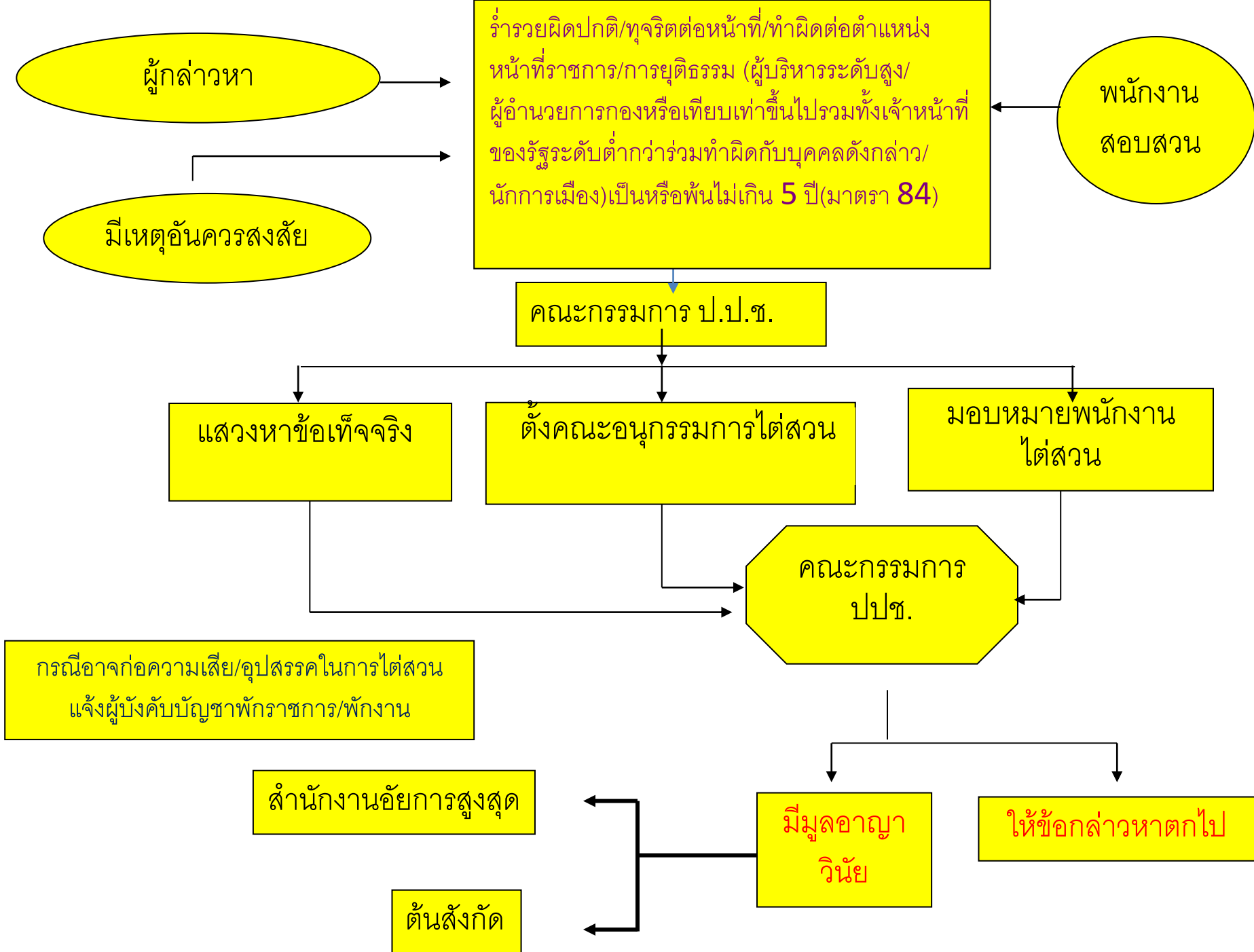
ศาลที่มีเขตอำนาจ
พิจารณา

ประธานองค์กรต่าง ๆ
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
อัยการสูงสุด
เจ้าหน้าที่อื่น

สั่งให้ทรัพย์สิน

ตกเป็นของแผ่นดิน

- **ทางวินัย**

- ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษทางวินัยภายใน 30 วัน โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย
- ส่งสำเนาคำสั่งลงโทษให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน 15 วัน
- ผู้บังคับบัญชาละเลย ถือว่าผิดวินัยหรือกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วย การบริหารงานบุคคล
- ถ้าไม่ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการวินัยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี
- ผู้ถูกกล่าวหาใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชา ภายใน 30 วันนับแต่วันรับทราบสั่ง (ม.92-96)

- **อาญา**

- อัยการสูงสุดฟ้อง ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง
- ถ้ารายงานไม่สมบูรณ์พอ อัยการสูงสุดแจ้งคณะกรรมการตั้งคณะทำงานแต่ละฝ่ายเท่ากัน
- กรณีไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องเอง หรือแต่งตั้งทนายความฟ้องแทน

ศาลยึดสำนวนรายงานและสำนวนของคณะกรรมการ เป็นหลักในการพิจารณา อาจไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร และศาลใช้ระบบไต่สวน (ม.98/1)

“ฮั้ว” คืออะไร

ภาษากฎหมาย เรียกว่า “การสมยอมการเสนอราคา”

“การสมยอมการเสนอราคา” (ฮั้ว) หมายความว่า การที่ผู้เสนอราคา ตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตกลงกระทำการร่วมกันในการเสนอราคาต่อหน่วยงาน ของรัฐโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ กำหนดราคาอันเป็นการเอาเปรียบแก่ หน่วยงานของรัฐ หรือหลีกเลี่ยงการแข่งขันกันอย่างแท้จริงและเป็นธรรม อันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคารายหนึ่งหรือหลายรายให้เป็นผู้มี สิทธิทำสัญญา หรือ เพื่อผลประโยชน์อย่างใดระหว่างผู้เสนอราคาด้วยกัน

ความผิดของบุคคลทั่วไป (มาตรา 4 – มาตรา 9)

☞ มาตรา 4 (สมยอมราคา) ผู้ใดตกลงร่วมกันในการเสนอราคา หรือ ผู้เป็นธุระในการชักชวนให้ผู้อื่นร่วมตกลง เพื่อให้ประโยชน์ แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา โดย - หลีกเลี่ยงการแข่งขันราคา อย่างเป็นธรรม

- กีดกันไม่ให้เสนอสินค้าหรือบริการ หรือ - เอาเปรียบหน่วยงาน ของรัฐซึ่งมิใช่การประกอบธุรกิจปกติ

- โทษ จำคุก 1-3 ปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่เสนอราคาสูงสุดหรือที่มี การทำสัญญา

☞ มาตรา 5 (การจัดซื้อ) ให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ เรียกรับหรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์ เพื่อจูงใจให้ ร่วมดำเนินการให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา - เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่าลักษณะสินค้า บริการหรือสิทธิ

ที่จะได้รับ ไม่เข้าร่วมเสนอราคาหรือถอนการเสนอราคา

☞ มาตรา 6 ข่มขืนใจผู้อื่นให้จำยอมร่วมดำเนินการในการเสนอราคาหรือไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอนการเสนอราคา หรือ ต้องเสนอราคาตามกำหนด โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญให้กลัว จะเกิดอันตรายต่อ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น

☞ มาตรา 7 ใช้อุบายหลอกหลวงหรือทำโดยวิธีอื่น
เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเสนออย่างเป็นธรรม หรือเสนอ
ราคา โดยหลงผิด

☞ มาตรา 8 เสนอราคาโดยรู้ว่าต่ำมากเกินไปกว่าปกติ หรือ
เสนอผลประโยชน์สูงกว่าความเป็นจริง เป็นการกีดกันการ
แข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติให้
ถูกต้องตามสัญญา โดยทุจริต

👉 มาตรา 9 การกระทำผิดตาม พ.ร.บ. นี้ เป็นไปเพื่อประโยชน์
นิติบุคคลใด ถือว่า หุ้่นส่วน ผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร
หรือผู้มีอำนาจในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้รับผิดชอบ
ใน การดำเนินการของนิติบุคคลในเรื่องนั้น เป็นตัวการร่วมในการ
กระทำผิด เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิด

👉 มาตรา 10 เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจ หรือหน้าที่
อนุมัติ พิจารณา หรือดำเนินการ ที่ เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา รัฐ
หรือมีพฤติการณ์ปรากฏแจ้งชัดว่าควรรู้ว่ามี การกระทำผิดตาม
พ.ร.บ. นี้ละเว้นไม่ดำเนินการ เพื่อให้มีการยกเลิกการดำเนินการ
เกี่ยวกับการเสนอราคาครั้งนั้น

👉 มีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

 มาตรา **11** เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ได้รับมอบหมาย ทำการออกแบบกำหนดราคา เงื่อนไข หรือผลประโยชน์ตอบแทน อันเป็นมาตรฐานในการเสนอราคา โดยมุ่งหมายไม่ให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือเพื่อช่วยเหลือผู้เสนอราคาให้มีสิทธิทำสัญญาโดยไม่เป็นธรรม หรือเพื่อกีดกันผู้เสนอราคาไม่ให้เข้าแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม โดยทุจริต

 มาตรา **12** เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนาจแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคาให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา

มาตรา 13 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรืออนุกรรมการ
ในหน่วยงานของรัฐที่มีใช้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ กระทำ
ความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ หรือ กระทำการใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน
ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติการพิจารณา หรือการ
ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา
เพื่อจูงใจหรือจ่ายอมตต้องรับการเสนอราคาที่มีการกระทำผิดตาม พ.ร.บ. นี้

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- **มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือ**ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้แจ้งเบาะแส ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่

กรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน สิทธิอย่างใดของผู้เสียหายฯ สามี ภรรยา บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเนื่องมาจากการให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแสดังกล่าว ผู้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควร (ม. 103/2)

- **การจัดให้มีเงินสินบน หรืออาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล** (ม. 103/3)
- กรณีตาม ตาม ม.103/2 วรรคหนึ่ง เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป ให้คณะกรรมการเสนอ กรม.เลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งเป็นกรณีพิเศษ (ม. 103/4)

- กรณีบุคคลตาม ตาม ม.103/2 วรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อร้องขอว่าหากคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไปอาจถูกกลั่นแกล้ง/ได้รับปฏิบัติไม่เป็นธรรมเนื่องมาจากการให้ถ้อยคำฯ คณะกรรมการเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครอง/มีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควร (ม. 103/5)
- บุคคล/ผู้ถูกกล่าวหา รายใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาหากให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแส ข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นคณะกรรมการเห็นควรกันเป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีได้ (ม.103/6)

มาตรา 103/7 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร

ในการกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้ (วรรคสี่)

มาตรการที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

1. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2556)
2. บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร (บังคับใช้วันที่ 1 เมษายน 2555)

สัญญา

1. สัญญาที่เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุหรือการพัสดุ (ไม่รวมถึงสัญญาทางธุรกิจ หรือเป็นสัญญาที่เกี่ยวกับการแสวงหารายได้ของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับพัสดุ)

2. สัญญาสัมปทาน

(1) สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนลงทุนในกิจการด้านสาธารณูปโภค หรือการบริการสาธารณะ อย่างหนึ่งอย่างใดด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองและให้เอกชนคู่สัญญามีสิทธิเรียกเก็บค่าบริการจากประชาชนที่มาใช้บริการนั้นเป็นค่าตอบแทนภายในกำหนดระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง และรัฐจะได้รับค่าตอบแทนจากเอกชนที่มีรายได้จากการลงทุน เช่น สัญญาสัมปทานทางหลวง สัญญากิจการโทรคมนาคม สัญญาสัมปทานทางด่วนพิเศษ

สัญญา

(2) สัญญาที่รัฐให้เอกชนร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนในกิจการที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของรัฐ

(3) สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนคู่สัญญาแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น สัญญาสัมปทานปิโตรเลียม สัญญาสัมปทานรังนกอีแอ่น สัญญาสัมปทานทรัพยากรแร่ เป็นต้น

สัญญา

3. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อการวิจัย

สัญญาที่หน่วยงานของรัฐตกลงให้ทุนสนับสนุนเพื่อการค้นคว้าโดยการทดลอง สำรวจ หรือการศึกษาตามหลักวิชาการเพื่อให้ได้ข้อมูล ความรู้ รวมทั้งการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และกระบวนการต่าง ๆ อันจะสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ สังคม วิชาการ หรือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป

สัญญา

4. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

คือ สัญญาที่หน่วยงานของรัฐให้ทุนสนับสนุนแก่ผู้รับเงินหรือ
คู่สัญญาโดยมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงให้ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. ให้เงินแก่กลุ่มองค์กรเอกชนเพื่อนำไปจัด
กิจกรรมต่อต้านการทุจริต เป็นต้น

สัญญาให้ทุนสนับสนุนนี้ หมายความว่ารวมถึง กรณีที่หน่วยงานของ
รัฐให้เงินหรือทุนอันมีลักษณะเป็นการให้เพื่อให้บุคคลหรือนิติบุคคลไป
ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นกิจกรรมของเอกชนนั้นด้วย เช่น
กรณีรัฐวิสาหกิจให้เงินสนับสนุนการแข่งขันกีฬา การจัดแสดงดนตรี ฯ

*** ต้องเป็นสัญญาที่จัดทำตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 55 เป็นต้นไป

การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องประกาศ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอให้ ค.ร.ม. ส่งการให้หน่วยงานของรัฐ
ปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง ๗ ประเภท

๑. งานจ้างก่อสร้าง

๒. การจัดซื้อจัดจ้างซึ่งมีใช้งานก่อสร้าง

๓. การจ้างควบคุมงาน

๔. การจ้างออกแบบ

๕. การจ้างที่ปรึกษา

๖. การจ้างวิจัยหรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย

๗. การจ้างพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

- ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไม่น้อยกว่าสามคนไม่เกินห้าคน
- คุณสมบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ รับ/เคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง/เทียบเท่า เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์/มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ฯลฯ
- คณะกรรมการสรรหาห้าคน
- รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือผู้ช่วยฯที่คณะกรรมการมอบหมาย เป็นประธาน
- อัยการจังหวัด
- ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- ผู้อำนวยการตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด
- รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร)
- ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ

- **อำนาจหน้าที่**

1 ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2 พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช.

3 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.มอบหมาย

27 มิ.ย.2557

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

1. กำหนดค่านิยาม เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน
3. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป.ป.ช.ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 19(4) หรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนฯลฯ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
4. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง
5. ให้มีอำนาจไต่สวนกรรมการ ป.ป.ช.ให้ไต่สวนการกระทำผิดที่อยู่ในอำนาจไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช.ที่ทำนอกราชอาณาจักร

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

6. แก้ไขอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ
7. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต
8. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้เข้าประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่
9. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วิธีการตรวจสอบทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาค และเมื่อศาลวินิจฉัยว่ากระทำผิด ห้ามดำรงตำแหน่งอีกต่อไป
10. แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องคดีต่อศาลให้ชัดเจน โดยมีอำนาจยื่นคำร้องขอออกหมายจับต่อศาลได้
11. แก้ไขเพิ่มเติมผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีมิให้นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ มิให้นำมาตรา 98 ปอ.มาใช้บังคับ

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

- 12.แก้ไขระยะเวลายึดอาัยทรัพย์สินชั่วคราวจาก 1 ปีเป็น 2 ปี
- 13.แก้ไขเพิ่มเติมกรณีกรรมการป.ป.ช.มีมติให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัย แม้ว่าได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างใดไปแล้วหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว
- 14.เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การฟ้องคดีเอง ให้ศาลประทับฟ้องโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง
- 15.แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ออกโดยมิชอบ
- 16.เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน **รวมถึงเอกชนให้สินบน**
- 17.เพิ่มเติมกรณีกันบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นพยานมิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น
- 18.กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน **รวมถึงเอกชนที่ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง**
- 19.กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องมาจากการกระทำผิดครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

คำถาม-คำตอบ

โครงการอบรมให้ความรู้แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา
ผลประโยชน์ทับซ้อน จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่รัฐ
การจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดร.ภาส ภาสสัตธา

สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการ
สำนักงาน ป.ป.ช.

อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คอร์รัปชัน = การผูกขาด + การใช้ดุลพินิจ – ความรับผิดชอบ

Corruption = Monopoly + Discretion – Accountability

C = M + D – A

ทฤษฎีคอร์รัปชันตามทฤษฎีของ Arnold Heidenheimer

ผู้เชี่ยวชาญด้านการคอร์รัปชัน

ได้แบ่งแยกประเภทหรือระดับของการคอร์รัปชันไว้ ๓ ประเภท คือ

- **ประเภทที่ ๑ คอร์รัปชันสีขาว (white corruption)**

ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ประชาชนและผู้ผู้นำในสังคมยอมรับหรือยอมรับและเห็นว่าไม่ควรลงโทษผู้กระทำความผิดเพราะถือเป็นเรื่องไม่มีความสำคัญมากนัก เนื่องจากเป็นการรับผลประโยชน์โดยอิงอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม อีกทั้งมิได้เกิดจากการเรียกร้องจากผู้รับ เช่น การให้ซึ่งเป็นการแสดง “น้ำใจ” ของผู้น้อยต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้อยู่ในตำแหน่งที่ให้คุณให้โทษได้ และการให้ซึ่งเป็นการ “ตอบแทน” การปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งและเป็นคุณประโยชน์แก่ผู้ให้โดยผู้รับมิได้เรียกร้อง

- **ประเภทที่ ๒ คอรัปชันสีเทา (grey corruption)**

ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ในหมู่ผู้นำเห็นว่าเป็นความผิด แต่ประชาชนทั่วไปไม่แน่ใจว่าจะเป็นความผิดหรือไม่ กรณีนี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ในลักษณะที่ประชาชนสมยอมต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น เช่น การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา การให้ค่านายหน้า หรือเงินหักส่วนลดราคาสินค้า เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมประเภทนี้มีการจำแนกออกเป็นการเรียกร้องเอาประโยชน์แทนการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดงานให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อหาผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยมีผลประโยชน์ได้เสียกับบริษัท ห้างร้านที่ทำธุรกิจกับส่วนราชการที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบอยู่

- **ประเภทที่ ๓ คอร์รัปชันสีดำ (black corruption)**

เป็นคอร์รัปชันที่ทั้งฝ่ายประชาชนและผู้นำเห็นว่าเป็นความผิดชัดแจ้ง และควรได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ การใช้อำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือพวกพ้องโดยไม่คำนึงว่า ผิดกฎหมายหรือไม่ พฤติกรรมนี้แยกได้เป็น การใช้อำนาจหน้าที่ เรียกร้องเอาผลประโยชน์จากผู้กระทำผิดกฎหมายหรือผู้ต้องการ ความสะดวก โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ที่ตนเรียกร้องเอาประโยชน์นั้น จะกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ และการทุจริตคดโกงโดยไม่คำนึงถึง ความผิดตามกฎหมายเป็นการทำให้รัฐเสียหาย โดยมีเจตนาฝ่าฝืน กฎหมายหรือระเบียบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเอง และพวกพ้อง

การขัดกันของผลประโยชน์

- ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (**conflict of interest**) คือ สถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์กร ผู้ประกอบวิชาชีพสาธารณะ ต้องเลือกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ในวิชาชีพ ซึ่งทำให้ตัดสินใจยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติได้ การขัดกันของผลประโยชน์นี้สามารถเกิดขึ้นได้ แม้ไม่ส่งผลทางจริยธรรมหรือความไม่เหมาะสมต่าง ๆ และสามารถทำให้ทุเลาเบาบางลงได้ด้วยการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก

แนวคิดที่ว่าด้วย “จริยธรรม” “การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์” และ “การคอร์รัปชัน” นั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ทั้งในเชิงที่มาของแนวคิดและการประพฤติปฏิบัติ โดยการกระทำที่ขัดต่อจริยธรรมย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมของจริยธรรมและค่านิยมของคนในสังคม ส่วนการกระทำในลักษณะการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือ **Conflict of Interest** เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในช่วงรอยต่อระหว่างการกระทำที่เป็นความผิดอาญากับการกระทำในลักษณะที่อาจถูกตั้งคำถามในเชิงจริยธรรมว่าการกระทำนั้นจะถูกต้องตาม ทำนองคลองธรรมหรือไม่ หรือเป็นเรื่องที่สมควรกระทำมากน้อยเพียงใด ซึ่งได้เริ่มมีการบัญญัติว่าเป็นความผิดไว้ในกฎหมายที่มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น ส่วนการคอร์รัปชันนั้นจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกฎหมายบ้านเมืองมาเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร

สภาพปัญหา

- ค่านิยมที่เห็นการคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติ
- การตรวจสอบใช้เวลานาน จนคนขาดความสนใจ
- การบังคับใช้กฎหมายขาดมาตรฐาน ลักลั่น ไม่คุ้มค่ากับความเสียหาย
- แก้ปัญหาปลายเหตุ
- สังคมไทยมีวัฒนธรรมยกย่องคนรวย มีตำแหน่งสูง มีบารมี อำนาจ
- ขาดมาตรการลงโทษทางสังคม

แนวทางแก้ไข

- กำหนดมาตรฐานการลงโทษที่ชัดเจน รวดเร็ว
- เปลี่ยนแปลงทัศนคติ สร้างค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี
- มาตรการลงโทษทางสังคม
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

1. หลักคุณธรรม
2. หลักนิติธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

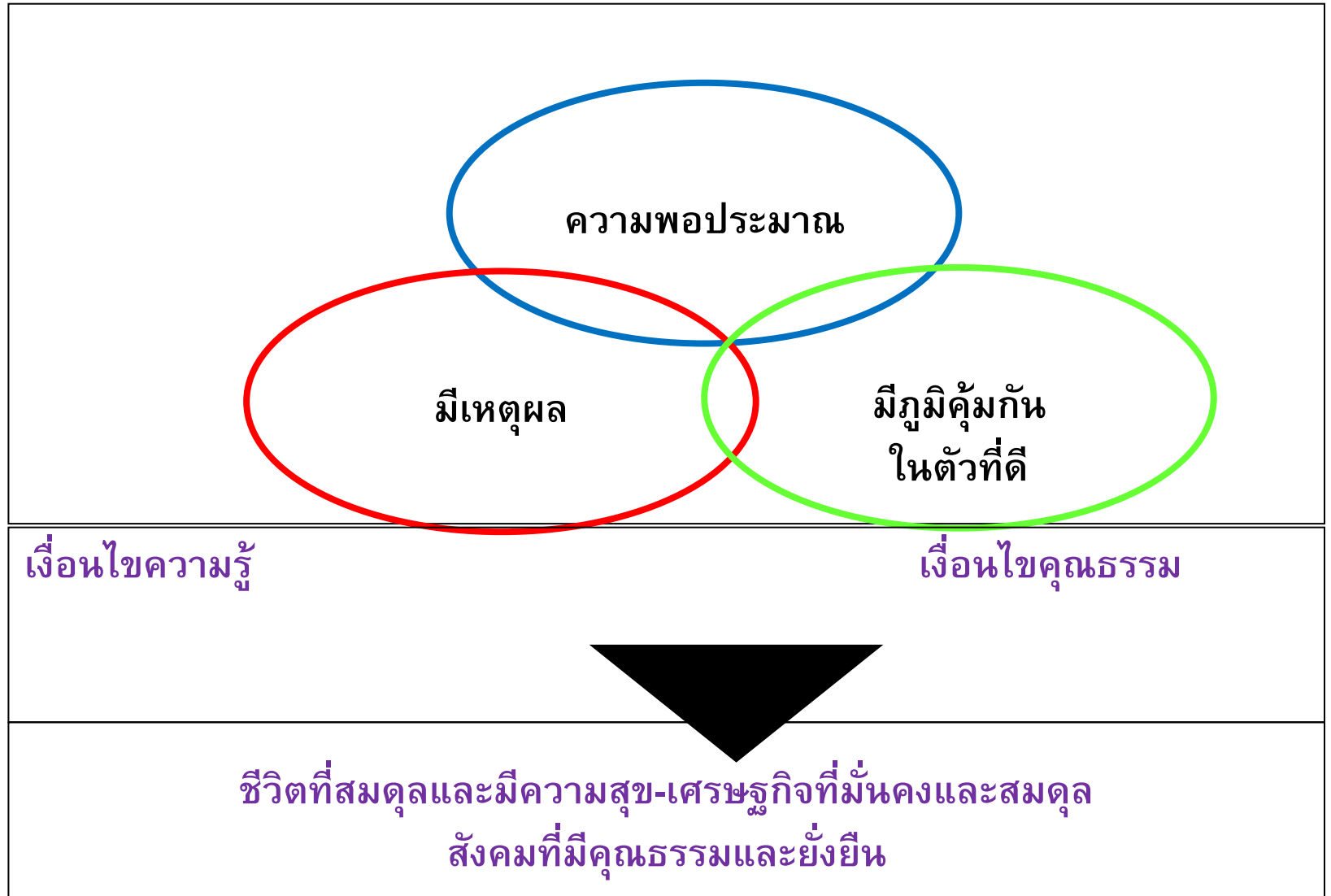
ลดความสูญเสีย ขจัดรูรั่วไหล ป้องกันการทุจริต ประพฤติ และดำเนินการที่มีชอบ
เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่า โปร่งใส ตอบสนอง สุจริต ซื่อตรง เทียงธรรม

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีความ
มุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายตามที่มาตรา 6 บัญญัติไว้ คือ

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
6. ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“หลักราชการ 10 ประการ”

- 1.ความสามารถ
- 2.ความเพียร
- 3.ความมีไหวพริบ
- 4.ความรู้เท่าถึงการณ
- 5.ความซื่อตรงต่อหน้าที่
- 6.ความซื่อตรงต่อคนทั่วไป
- 7.ความรู้จักนิสยคน
- 8.ความรู้จักผ่อนผัน
- 9.ความมีหลักฐาน
- 10.ความจงรักภักดี

การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๖๗

๑. การดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น
๒. การรับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือ เข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือ เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็น คู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม
๓. การรับเงินหรือประโยชน์ใดๆจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ
๔. การกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๘

...ฯลฯ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

- มาตรา ๒๘๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม

- ค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

๑. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๒. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
๓. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๕. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๖. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๗. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
๘. การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

- มาตรา ๘๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้
  - (๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
  - (๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
  - (๖) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

- มาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย
- มาตรา ๘๕ การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

(๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืน ข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๘) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๘๐ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ (๑๑) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ (๑๐) ที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

- **ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
และมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

**ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือ
ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน**

๑. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่าง จากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง
๒. ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทาง ราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

- ๓ ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความ เคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวม ที่ อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ในกรณีมีความเคลือบแคลง หรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และ คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น
- ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นใน ราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้อง ยึดถือประโยชน์ของทางราชการ เป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่าง ประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือ ส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

- ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม
  ๑. ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ ของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป
  ๒. ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมือคติ
  ๓. ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้

- ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลาง
ทางการเมือง ให้บริการแก่ ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดี
และไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และต้อง
ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

ตัวอย่าง COI

1. การทำธุรกิจหรือเป็นคู่สัญญากับตนเอง
2. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
3. การทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งหรือเกษียณอายุราชการ
4. การทำงานแข่งกับหน่วยงานตนเอง
5. การทำงานพิเศษ
6. การรับรู้ข้อมูลภายในและใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ตนเอง
7. การใช้ทรัพย์สินราชการเพื่อประโยชน์ตนเอง
8. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งหรือบ้านเกิดตนเอง
9. การทำงานสองตำแหน่งที่ผลประโยชน์ของงานขัดแย้งกัน
10. การรับสินบน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา **100** มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษาตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้ง ต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสองโดยให้ถือว่า การดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการ ของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การ เป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชน จำกัด

- มาตรา **103/1** บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

แนวคิดมาตรการแก้ไขปัญหาดอร์รับชัน

- 1. สังคมที่มีกลไกเชื่อมโยงกลุ่มเคลื่อนไหวต่อต้านคอร์รัปชัน
อย่างเป็นเอกภาพ
- 2. สังคมที่มีปรัชญาการมองโลกและมีค่านิยมที่ถูกต้อง
- 3. สังคมที่มีระบบเอื้อให้คนดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้
- 4. สังคมที่มีบริบทส่งเสริมให้คนทำดี
- 5. สังคมที่มีกลุ่มผู้นำการต่อต้านคอร์รัปชันที่เข้มแข็ง มีพลัง

แนวทางปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรม

1. สร้างแนวร่วมประชาชาติ เพื่อสร้างความรักชาติ ในการต่อต้าน
คอร์รัปชัน
2. การอบรมพัฒนาจิตใจ ตามหลักจริยธรรมทางศาสนาและความเชื่อ
3. ปรับเปลี่ยนปรัชญาการมองโลก แก้ไขค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง
4. การให้ความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง
5. การแก้ไขระบบที่เป็นอุปสรรค
6. การส่งเสริมบริบทสังคมให้คนต้องการทำความดี
7. พื้มนันทุนความเสี่ยงในการคอร์รัปชันที่แพงขึ้นโดยการเพิ่มบทลงโทษ
ผู้กระทำความผิดให้หนักขึ้นจนมีผลจูงรั้งทั้งผู้ให้และผู้รับ

พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา 4

“ ทุจริตต่อหน้าที่ ”

: ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่ง คสช.ที่ **13/2558** วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรอง
นายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

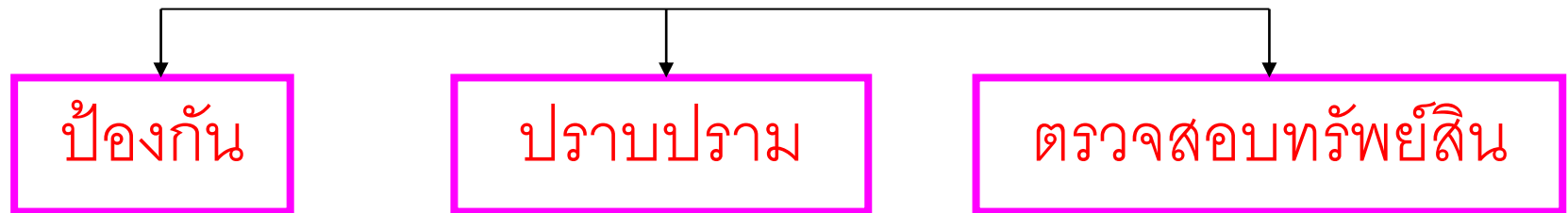
วาระดำรงตำแหน่ง 9 ปีวาระเดียว

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.วาระดำรงตำแหน่ง 6 ปีวาระเดียว

อำนาจหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

รัฐธรรมนูญ 2550

ม.19 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ

พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

(การกีดกันป้องกัน) มาตรา 19 (11)(13)

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อ ครม.รัฐสภา ศาลหรือ สตง. เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือการวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตและดำเนินการป้องกันการทุจริต เสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

I. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(1) นายกรัฐมนตรี

(2) รัฐมนตรี

(3) ส.ส.

(4) ส.ว.

(5) ข้าราชการการเมืองอื่น

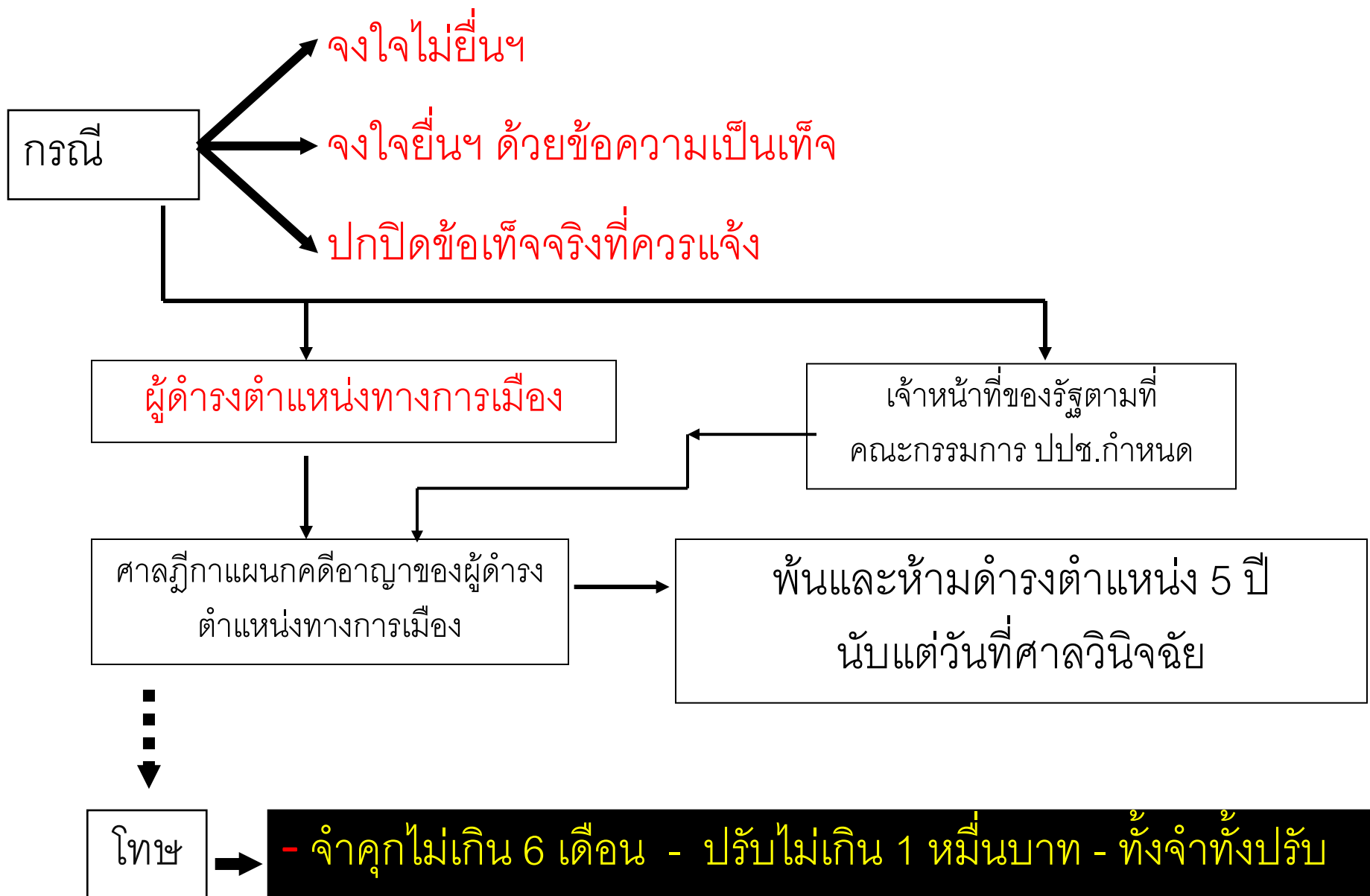
(6) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

II. เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามที่กฎหมาย ป.ป.ช. บัญญัติ

(ม.39 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

III. กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ที่ต้องยื่น (ม.40 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

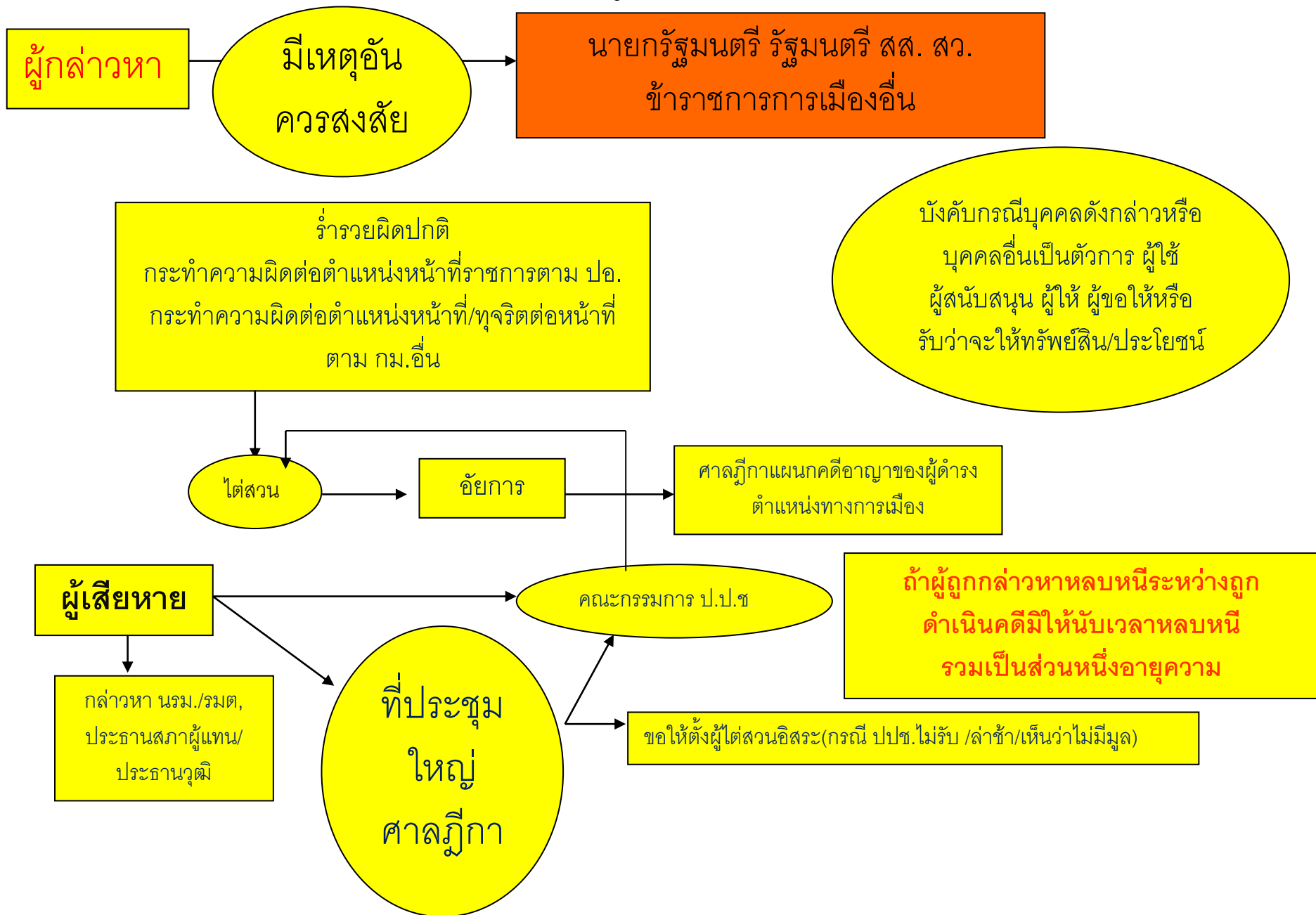
IV. สั่งให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชี (ม.79 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

การถอดถอนจากตำแหน่ง

ส.ส [ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่] หรือประชาชน [ที่มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน] (สว.ยื่นขอถอดถอน สว.) เข้าชื่อร้องขอต่อ **ประธานวุฒิสภา** ให้ ถอดถอน นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สส. สว. ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักงานตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง มีพฤติการณ์ **ร่ำรวยผิดปกติ** **ส่อ** ว่าทุจริตต่อหน้าที่ **ส่อ** ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ **ส่อ** ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม **ส่อ** ว่าใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง(ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงาน) ประธานวุฒิสฯ ส่ง ป.ป.ช. ไต่สวน กรณีมีมูลส่งประธานวุฒิสฯ เรียกประชุมวุฒิสมาชิกลงคะแนนลับ 3 ใน 5 เห็นว่าผิด ให้พ้นและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง 5 ปี เป็นที่สุด

การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(เป็นหรือพ้นไม่เกิน 5 ปี) ม.75

ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการ
ป.ป.ช.ถ้ามีการกล่าวหาไว้
แล้ว/มีเหตุอันควรสงสัย
ต้องไม่เกิน 10 ปี

ร่ำรวยผิดปกติ

คณะกรรมการ ป.ป.ช.
วินิจฉัยเบื้องต้น

ไม่รับ

รับ

ให้แสดงรายการ
สินทรัพย์และหนี้สิน

ตกไป

ได้ส่วนข้อเท็จจริง

ออกคำสั่งยึดอายัดชั่วคราว
กรณีน่าจะเชื่อว่าการโยกย้าย
แปรสภาพชุกซ่อนทรัพย์สิน

อัยการสูงสุด

ข้อมูล

กรณีนายก รมต./
รมต./สส./สว.
ข้าราชการการเมืองอื่น

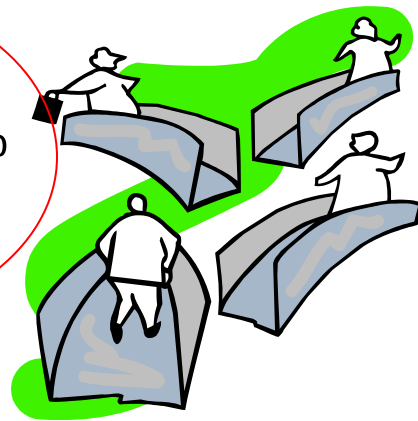
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

ศาลที่มีเขตอำนาจ
พิจารณา

ประธานองค์กรต่าง ๆ
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
อัยการสูงสุด
เจ้าหน้าที่อื่น

สั่งให้ทรัพย์สิน

ตกเป็นของแผ่นดิน

ผู้กล่าวหา

มีเหตุอันควรสงสัย

ร่ำรวยผิดปกติ/ทุจริตต่อหน้าที่/ทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ/การยุติธรรม (ผู้บริหารระดับสูง/ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่ำกว่าร่วมทำผิดกับบุคคลดังกล่าว/นักการเมือง) เป็นหรือพ้นไม่เกิน 5 ปี(มาตรา 84)

พนักงานสอบสวน

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

แสวงหาข้อเท็จจริง

ตั้งคณะกรรมการไต่สวน

มอบหมายพนักงานไต่สวน

คณะกรรมการ
ปปช.

กรณีอาจก่อความเสียหาย/อุปสรรคในการไต่สวน
แจ้งผู้บังคับบัญชาพิจารณา/พนักงาน

สำนักงานอัยการสูงสุด

ต้นสังกัด

มีมูลอาญา
วินัย

ให้ข้อกล่าวหาตกไป

- **ทางวินัย**

- ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษทางวินัยภายใน 30 วัน โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย
- ส่งสำเนาคำสั่งลงโทษให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน 15 วัน
- ผู้บังคับบัญชาละเลย ถือว่าผิดวินัยหรือกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วย การบริหารงานบุคคล
- ถ้าไม่ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการวินัยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี
- ผู้ถูกกล่าวหาใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชา ภายใน 30 วันนับแต่วันรับทราบสั่ง (ม.92-96)

- **อาญา**

- อัยการสูงสุดฟ้อง ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง
- ถ้ารายงานไม่สมบูรณ์พอ อัยการสูงสุดแจ้งคณะกรรมการตั้งคณะทำงานแต่ละฝ่ายเท่ากัน
- กรณีไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องเอง หรือแต่งตั้งทนายความฟ้องแทน

ศาลยึดสำนวนรายงานและสำนวนของคณะกรรมการ เป็นหลักในการพิจารณา อาจไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร และศาลใช้ระบบไต่สวน (ม.98/1)

“ฮั้ว” คืออะไร

ภาษากฎหมาย เรียกว่า “การสมยอมการเสนอราคา”

“การสมยอมการเสนอราคา” (ฮั้ว) หมายความว่า การที่ผู้เสนอราคา ตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตกลงกระทำการร่วมกันในการเสนอราคาต่อหน่วยงาน ของรัฐโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ กำหนดราคาอันเป็นการเอาเปรียบแก่ หน่วยงานของรัฐ หรือหลีกเลี่ยงการแข่งขันกันอย่างแท้จริงและเป็นธรรม อันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคารายหนึ่งหรือหลายรายให้เป็นผู้มี สิทธิทำสัญญา หรือ เพื่อผลประโยชน์อย่างใดระหว่างผู้เสนอราคาด้วยกัน

ความผิดของบุคคลทั่วไป (มาตรา 4 – มาตรา 9)

☞ มาตรา 4 (สมยอมราคา) ผู้ใดตกลงร่วมกันในการเสนอราคา หรือ ผู้เป็นธุระในการชักชวนให้ผู้อื่นร่วมตกลง เพื่อให้ประโยชน์ แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา โดย - หลีกเลี่ยงการแข่งขันราคา อย่างเป็นธรรม

- กีดกันไม่ให้เสนอสินค้าหรือบริการ หรือ - เอาเปรียบหน่วยงาน ของรัฐซึ่งมิใช่การประกอบธุรกิจปกติ

- โทษ จำคุก 1-3 ปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่เสนอราคาสูงสุดหรือที่มี การทำสัญญา

☞ มาตรา 5 (การจัดซื้อ) ให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ เรียกรับหรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์ เพื่อจูงใจให้ ร่วมดำเนินการให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา - เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่าลักษณะสินค้า บริการหรือสิทธิ

ที่จะได้รับ ไม่เข้าร่วมเสนอราคาหรือถอนการเสนอราคา

☞ มาตรา 6 ข่มขืนใจผู้อื่นให้จำยอมร่วมดำเนินการในการเสนอราคาหรือไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอนการเสนอราคา หรือ ต้องเสนอราคาตามกำหนด โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญให้กลัว จะเกิดอันตรายต่อ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น

👉 มาตรา 7 ใช้อุบายหลอกหลวงหรือทำโดยวิธีอื่น
เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเสนออย่างเป็นธรรม หรือเสนอ
ราคา โดยหลงผิด

👉 มาตรา 8 เสนอราคาโดยรู้ว่าต่ำมากเกินไปกว่าปกติ หรือ
เสนอผลประโยชน์สูงกว่าความเป็นจริง เป็นการกีดกันการ
แข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติให้
ถูกต้องตามสัญญา โดยทุจริต

👉 มาตรา 9 การกระทำผิดตาม พ.ร.บ. นี้ เป็นไปเพื่อประโยชน์
นิติบุคคลใด ถือว่า หุ้่นส่วน ผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร
หรือผู้มีอำนาจในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้รับผิดชอบ
ใน การดำเนินการของนิติบุคคลในเรื่องนั้น เป็นตัวการร่วมในการ
กระทำผิด เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิด

👉 มาตรา 10 เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจ หรือหน้าที่
อนุมัติ พิจารณา หรือดำเนินการ ที่ เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา รัฐ
หรือมีพฤติการณ์ปรากฏแจ้งชัดว่าควรรู้ว่ามี การกระทำผิดตาม
พ.ร.บ. นี้ละเว้นไม่ดำเนินการ เพื่อให้มีการยกเลิกการดำเนินการ
เกี่ยวกับการเสนอราคาครั้งนั้น

👉 มีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

 มาตรา **11** เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ได้รับมอบหมาย ทำการออกแบบกำหนดราคา เงื่อนไข หรือผลประโยชน์ตอบแทน อันเป็นมาตรฐานในการเสนอราคา โดยมุ่งหมายไม่ให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือเพื่อช่วยเหลือผู้เสนอราคาให้มีสิทธิทำสัญญาโดยไม่เป็นธรรม หรือเพื่อกีดกันผู้เสนอราคาไม่ให้เข้าแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม โดยทุจริต

 มาตรา **12** เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคาให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา

มาตรา 13 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรืออนุกรรมการ
ในหน่วยงานของรัฐที่มีใช้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ กระทำ
ความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ หรือ กระทำการใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน
ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติการพิจารณา หรือการ
ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา
เพื่อจูงใจหรือจ่ายอมตต้องรับการเสนอราคาที่มีการกระทำผิดตาม พ.ร.บ. นี้

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- **มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือ**ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้แจ้งเบาะแส ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่

กรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน สิทธิอย่างใดของผู้เสียหายฯ สามี ภรรยา บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเนื่องมาจากการให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแสดังกล่าว ผู้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควร (ม. 103/2)

- **การจัดให้มีเงินสินบน หรืออาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล** (ม. 103/3)
- กรณีตาม ตาม ม.103/2 วรรคหนึ่ง เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป ให้คณะกรรมการเสนอ กรม.เลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งเป็นกรณีพิเศษ (ม. 103/4)

- กรณีบุคคลตาม ตาม ม.**103/2** วรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อร้องขอว่าหากคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไปอาจถูกกลั่นแกล้ง/ได้รับปฏิบัติไม่เป็นธรรมเนื่องมาจากการให้ถ้อยคำฯ คณะกรรมการเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครอง/มีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควร (ม. **103/5**)
- บุคคล/ผู้ถูกกล่าวหา รายใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาหากให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแส ข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่น คณะกรรมการเห็นควรกันเป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีได้ (ม.**103/6**)

มาตรา 103/7 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร

ในการกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้ (วรรคสี่)

มาตรการที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

1. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2556)
2. บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร (บังคับใช้วันที่ 1 เมษายน 2555)

สัญญา

1. สัญญาที่เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุหรือการพัสดุ (ไม่รวมถึงสัญญาทางธุรกิจ หรือเป็นสัญญาที่เกี่ยวกับการแสวงหารายได้ของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้ใช้ระเบียบ ขอบบังคับพัสดุ)

2. สัญญาสัมปทาน

(1) สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนลงทุนในกิจการด้านสาธารณูปโภค หรือการบริการสาธารณะ อย่างหนึ่งอย่างใดด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองและให้เอกชนคู่สัญญามีสิทธิเรียกเก็บค่าบริการจากประชาชนที่มาใช้บริการนั้นเป็นค่าตอบแทนภายในกำหนดระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง และรัฐจะได้รับค่าตอบแทนจากเอกชนที่มีรายได้จากการลงทุน เช่น สัญญาสัมปทานทางหลวง สัญญากิจการโทรคมนาคม สัญญาสัมปทานทางด่วนพิเศษ

สัญญา

(2) สัญญาที่รัฐให้เอกชนร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนในกิจการที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของรัฐ

(3) สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนคู่สัญญาแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น สัญญาสัมปทานปิโตรเลียม สัญญาสัมปทานรังนกอีแอ่น สัญญาสัมปทานทรัพยากรแร่ เป็นต้น

สัญญา

3. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อการวิจัย

สัญญาที่หน่วยงานของรัฐตกลงให้ทุนสนับสนุนเพื่อการค้นคว้าโดยการทดลอง สํารวจ หรือการศึกษาตามหลักวิชาการเพื่อให้ได้ข้อมูล ความรู้ รวมทั้งการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และกระบวนการต่าง ๆ อันจะสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ สังคม วิชาการ หรือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป

สัญญา

4. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

คือ สัญญาที่หน่วยงานของรัฐให้ทุนสนับสนุนแก่ผู้รับเงินหรือ
คู่สัญญาโดยมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงให้ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. ให้เงินแก่กลุ่มองค์กรเอกชนเพื่อนำไปจัด
กิจกรรมต่อต้านการทุจริต เป็นต้น

สัญญาให้ทุนสนับสนุนนี้ หมายความว่ารวมถึง กรณีที่หน่วยงานของ
รัฐให้เงินหรือทุนอันมีลักษณะเป็นการให้เพื่อให้บุคคลหรือนิติบุคคลไป
ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นกิจกรรมของเอกชนนั้นด้วย เช่น
กรณีรัฐวิสาหกิจให้เงินสนับสนุนการแข่งขันกีฬา การจัดแสดงดนตรี ฯ

*** ต้องเป็นสัญญาที่จัดทำตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 55 เป็นต้นไป

การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องประกาศ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอให้ ค.ร.ม. ส่งการให้หน่วยงานของรัฐ
ปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง ๗ ประเภท

๑. งานจ้างก่อสร้าง

๒. การจัดซื้อจัดจ้างซึ่งมีใช้งานก่อสร้าง

๓. การจ้างควบคุมงาน

๔. การจ้างออกแบบ

๕. การจ้างที่ปรึกษา

๖. การจ้างวิจัยหรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย

๗. การจ้างพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

- ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไม่น้อยกว่าสามคนไม่เกินห้าคน
- คุณสมบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ รับ/เคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง/เทียบเท่า เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์/มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ฯลฯ
- คณะกรรมการสรรหาห้าคน
- รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือผู้ช่วยฯที่คณะกรรมการมอบหมาย เป็นประธาน
- อัยการจังหวัด
- ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- ผู้อำนวยการตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด
- รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร)
- ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ

- **อำนาจหน้าที่**

1 ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2 พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช.

3 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.มอบหมาย

27 มิ.ย.2557

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

1. กำหนดค่านิยาม เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน
3. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป.ป.ช.ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 19(4) หรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนฯลฯ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
4. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง
5. ให้มีอำนาจไต่สวนกรรมการ ป.ป.ช.ให้ไต่สวนการกระทำผิดที่อยู่ในอำนาจไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช.ที่ทำนอกราชอาณาจักร

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

6. แก้ไขอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ
7. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต
8. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้เข้าประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่
9. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วิธีการตรวจสอบทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาค
และเมื่อศาลวินิจฉัยว่ากระทำผิด ห้ามดำรงตำแหน่งอีกต่อไป
10. แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องคดีต่อศาลให้
ชัดเจน โดยมีอำนาจยื่นคำร้องขอออกหมายจับต่อศาลได้
11. แก้ไขเพิ่มเติมผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีมิให้นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวม
เป็นส่วนหนึ่งของอายุความ มิให้นำมาตรา 98 ปอ.มาใช้บังคับ

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

- 12.แก้ไขระยะเวลายึดอายัดทรัพย์สินชั่วคราวจาก 1 ปีเป็น 2 ปี
- 13.แก้ไขเพิ่มเติมกรณีกรรมการป.ป.ช.มีมติให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัย แม้ว่าได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างใดไปแล้วหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว
- 14.เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การฟ้องคดีเอง ให้ศาลประทับฟ้องโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง
- 15.แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ออกโดยมิชอบ
- 16.เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน **รวมถึงเอกชนให้สินบน**
- 17.เพิ่มเติมกรณีกันบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นพยานมิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น
- 18.กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน **รวมถึงเอกชนที่ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง**
- 19.กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องมาจากการกระทำผิดครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

คำถาม-คำตอบ

โครงการอบรมให้ความรู้แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา
ผลประโยชน์ทับซ้อน จรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่รัฐ
การจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปัญหาจากผลประโยชน์ทับซ้อน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ดร.ภาส ภาสสัตธา

สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการ
สำนักงาน ป.ป.ช.

อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คอร์รัปชัน = การผูกขาด + การใช้ดุลพินิจ – ความรับผิดชอบ

Corruption = Monopoly + Discretion – Accountability

C = M + D – A

ทฤษฎีคอร์รัปชันตามทฤษฎีของ Arnold Heidenheimer

ผู้เชี่ยวชาญด้านการคอร์รัปชัน

ได้แบ่งแยกประเภทหรือระดับของการคอร์รัปชันไว้ ๓ ประเภท คือ

- **ประเภทที่ ๑ คอร์รัปชันสีขาว (white corruption)**

ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ประชาชนและผู้ผู้นำในสังคมยอมรับหรือยอมรับและเห็นว่าไม่ควรลงโทษผู้กระทำความผิดเพราะถือเป็นเรื่องไม่มีความสำคัญมากนัก เนื่องจากเป็นการรับผลประโยชน์โดยอิงอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม อีกทั้งมิได้เกิดจากการเรียกร้องจากผู้รับ เช่น การให้ซึ่งเป็นการแสดง “น้ำใจ” ของผู้น้อยต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้อยู่ในตำแหน่งที่ให้คุณให้โทษได้ และการให้ซึ่งเป็นการ “ตอบแทน” การปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งและเป็นคุณประโยชน์แก่ผู้ให้โดยผู้รับมิได้เรียกร้อง

- **ประเภทที่ ๒ คอรัปชันสีเทา (grey corruption)**

ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ในหมู่ผู้นำเห็นว่าเป็นความผิด แต่ประชาชนทั่วไปไม่แน่ใจว่าจะเป็นความผิดหรือไม่ กรณีนี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ในลักษณะที่ประชาชนสมยอมต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น เช่น การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา การให้ค่านายหน้า หรือเงินหักส่วนลดราคาสินค้า เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมประเภทนี้มีการจำแนกออกเป็นการเรียกร้องเอาประโยชน์แทนการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดงานให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อหาผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยมีผลประโยชน์ได้เสียกับบริษัท ห้างร้านที่ทำธุรกิจกับส่วนราชการที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบอยู่

- **ประเภทที่ ๓ คอร์รัปชันสีดำ (black corruption)**

เป็นคอร์รัปชันที่ทั้งฝ่ายประชาชนและผู้นำเห็นว่าเป็นความผิดชัดแจ้ง และควรได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ การใช้อำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือพวกพ้องโดยไม่คำนึงว่า ผิดกฎหมายหรือไม่ พฤติกรรมนี้แยกได้เป็น การใช้อำนาจหน้าที่ เรียกร้องเอาผลประโยชน์จากผู้กระทำผิดกฎหมายหรือผู้ต้องการ ความสะดวก โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ที่ตนเรียกร้องเอาประโยชน์นั้น จะกระทำผิดกฎหมายหรือไม่ และการทุจริตคดโกงโดยไม่คำนึงถึง ความผิดตามกฎหมายเป็นการทำให้รัฐเสียหาย โดยมีเจตนาฝ่าฝืน กฎหมายหรือระเบียบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเอง และพวกพ้อง

การขัดกันของผลประโยชน์

- ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (**conflict of interest**) คือ สถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์กร ผู้ประกอบวิชาชีพสาธารณะ ต้องเลือกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ในวิชาชีพ ซึ่งทำให้ตัดสินใจยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติได้ การขัดกันของผลประโยชน์นี้สามารถเกิดขึ้นได้ แม้ไม่ส่งผลทางจริยธรรมหรือความไม่เหมาะสมต่าง ๆ และสามารถทำให้ทุเลาเบาบางลงได้ด้วยการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก

แนวคิดที่ว่าด้วย “จริยธรรม” “การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์” และ “การคอร์รัปชัน” นั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ทั้งในเชิงที่มาของแนวคิดและการประพฤติปฏิบัติ โดยการกระทำที่ขัดต่อจริยธรรมย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมของจริยธรรมและค่านิยมของคนในสังคม ส่วนการกระทำในลักษณะการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ หรือ **Conflict of Interest** เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในช่วงรอยต่อระหว่างการกระทำที่เป็นความผิดอาญากับการกระทำในลักษณะที่อาจถูกตั้งคำถามในเชิงจริยธรรมว่าการกระทำนั้นจะถูกต้องตาม ทำนองคลองธรรมหรือไม่ หรือเป็นเรื่องที่สมควรกระทำมากน้อยเพียงใด ซึ่งได้เริ่มมีการบัญญัติว่าเป็นความผิดไว้ในกฎหมายที่มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น ส่วนการคอร์รัปชันนั้นจะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกฎหมายบ้านเมืองมาเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร

สภาพปัญหา

- ค่านิยมที่เห็นการคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติ
- การตรวจสอบใช้เวลานาน จนคนขาดความสนใจ
- การบังคับใช้กฎหมายขาดมาตรฐาน ลักลั่น ไม่คุ้มค่ากับความเสียหาย
- แก้ปัญหาปลายเหตุ
- สังคมไทยมีวัฒนธรรมยกย่องคนรวย มีตำแหน่งสูง มีบารมี อำนาจ
- ขาดมาตรการลงโทษทางสังคม

แนวทางแก้ไข

- กำหนดมาตรฐานการลงโทษที่ชัดเจน รวดเร็ว
- เปลี่ยนแปลงทัศนคติ สร้างค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี
- มาตรการลงโทษทางสังคม
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน

1. หลักคุณธรรม
2. หลักนิติธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

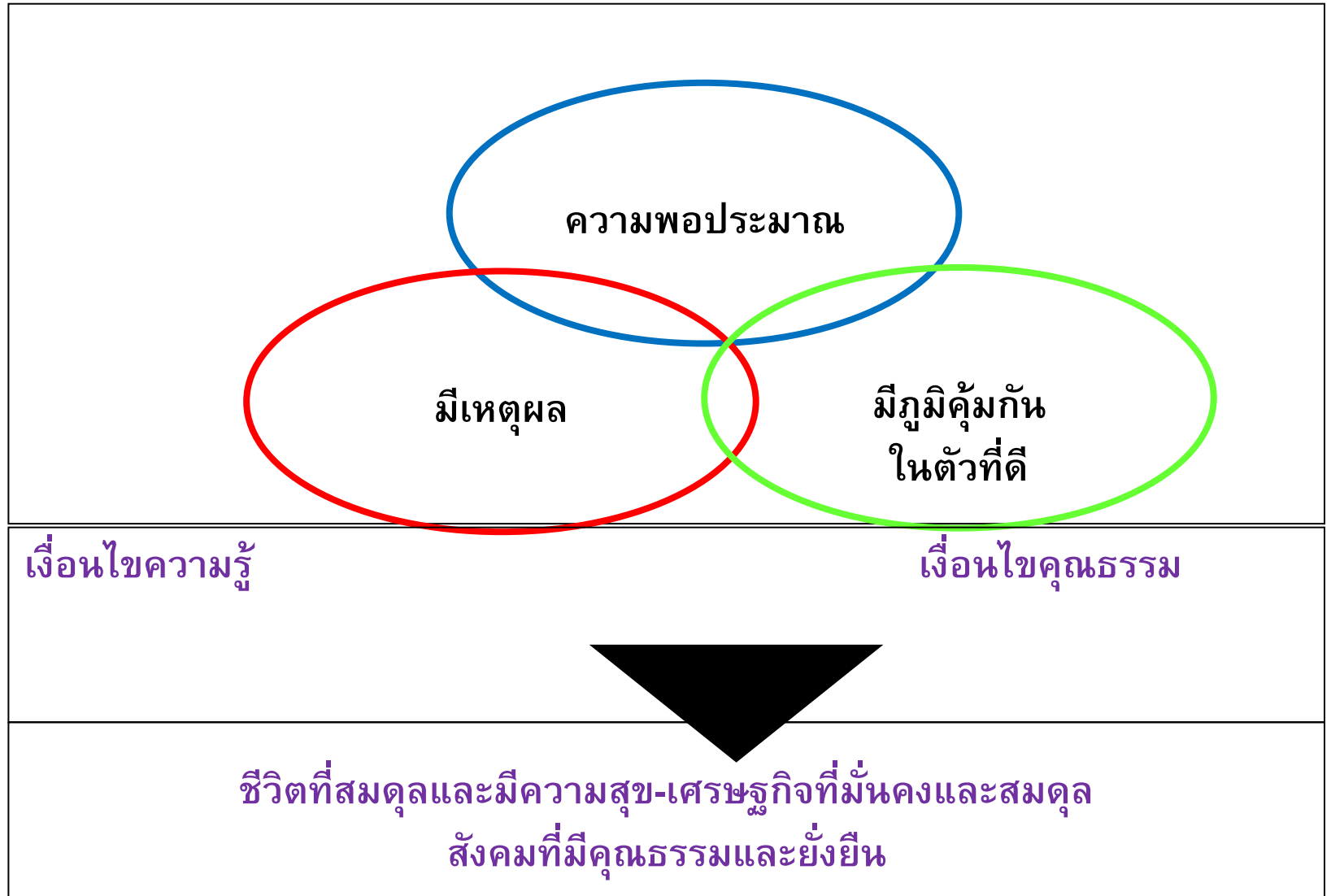
ลดความสูญเสีย ขจัดรูรั่วไหล ป้องกันการทุจริต ประพฤติ และดำเนินการที่มีชอบ
เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความคุ้มค่า โปร่งใส ตอบสนอง สุจริต ซื่อตรง เทียงธรรม

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีความ
มุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายตามที่มาตรา 6 บัญญัติไว้ คือ

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
6. ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“หลักราชการ 10 ประการ”

- 1.ความสามารถ
- 2.ความเพียร
- 3.ความมีไหวพริบ
- 4.ความรู้เท่าถึงการณ
- 5.ความซื่อตรงต่อหน้าที่
- 6.ความซื่อตรงต่อคนทั่วไป
- 7.ความรู้จักนิสยคน
- 8.ความรู้จักผ่อนผัน
- 9.ความมีหลักฐาน
- 10.ความจงรักภักดี

การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๖๗

๑. การดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น
๒. การรับหรือแทรกแซงหรือก้าวก่ายการเข้ารับสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือ เข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือ เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็น คู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อม
๓. การรับเงินหรือประโยชน์ใดๆจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ
๔. การกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๘

...ฯลฯ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

- มาตรา ๒๘๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม

- ค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

๑. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
๒. การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
๓. การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
๔. การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
๕. การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
๖. การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
๗. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
๘. การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

- มาตรา ๘๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้
  - (๓) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
  - (๕) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
  - (๖) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

- มาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย
- มาตรา ๘๕ การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

(๗) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืน ข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(๘) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๘๐ วรรคสอง และมาตรา ๘๒ (๑๑) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ (๑๐) ที่มีกฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

- **ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
และมีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

**ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือ
ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน**

๑. ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่าง จากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง
๒. ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทาง ราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

- ๓ ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความ เคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวม ที่ อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ในกรณีมีความเคลือบแคลง หรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และ คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น
- ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นใน ราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้อง ยึดถือประโยชน์ของทางราชการ เป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่าง ประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือ ส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

- ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม
  ๑. ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ ของขวัญ เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป
  ๒. ไม่ใช้ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมือคติ
  ๓. ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้

- ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลาง
ทางการเมือง ให้บริการแก่ ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดี
และไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก และต้อง
ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ เที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

ตัวอย่าง COI

1. การทำธุรกิจหรือเป็นคู่สัญญากับตนเอง
2. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
3. การทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งหรือเกษียณอายุราชการ
4. การทำงานแข่งกับหน่วยงานตนเอง
5. การทำงานพิเศษ
6. การรับรู้ข้อมูลภายในและใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ตนเอง
7. การใช้ทรัพย์สินราชการเพื่อประโยชน์ตนเอง
8. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งหรือบ้านเกิดตนเอง
9. การทำงานสองตำแหน่งที่ผลประโยชน์ของงานขัดแย้งกัน
10. การรับสินบน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา **100** มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษาตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้ง ต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการ ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสองโดยให้ถือว่า การดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการ ของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การ เป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชน จำกัด

- มาตรา **103/1** บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

แนวคิดมาตรการแก้ไขปัญหาดอร์รับชัน

- 1. สังคมที่มีกลไกเชื่อมโยงกลุ่มเคลื่อนไหวต่อต้านคอร์รัปชัน
อย่างเป็นเอกภาพ
- 2. สังคมที่มีปรัชญาการมองโลกและมีค่านิยมที่ถูกต้อง
- 3. สังคมที่มีระบบเอื้อให้คนดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้
- 4. สังคมที่มีบริบทส่งเสริมให้คนทำดี
- 5. สังคมที่มีกลุ่มผู้นำการต่อต้านคอร์รัปชันที่เข้มแข็ง มีพลัง

แนวทางปฏิบัติในการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรม

1. สร้างแนวร่วมประชาชาติ เพื่อสร้างความรักชาติ ในการต่อต้าน
คอร์รัปชัน
2. การอบรมพัฒนาจิตใจ ตามหลักจริยธรรมทางศาสนาและความเชื่อ
3. ปรับเปลี่ยนปรัชญาการมองโลก แก้ไขค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง
4. การให้ความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง
5. การแก้ไขระบบที่เป็นอุปสรรค
6. การส่งเสริมบริบทสังคมให้คนต้องการทำความดี
7. พื้มต้นทุนความเสี่ยงในการคอร์รัปชันที่แพงขึ้นโดยการเพิ่มบทลงโทษ
ผู้กระทำความผิดให้หนักขึ้นจนมีผลจูงรั้งทั้งผู้ให้และผู้รับ

พ.ร.บ. ป.ป.ช. มาตรา 4

“ ทูจจริตต่อหน้าที่ ”

: ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

คำสั่ง คสช.ที่ **13/2558** วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรอง
นายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

วาระดำรงตำแหน่ง 9 ปีวาระเดียว

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.วาระดำรงตำแหน่ง 6 ปีวาระเดียว

อำนาจหน้าที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

รัฐธรรมนูญ 2550

ม.19 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ

พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

(การกีดกันป้องกัน) มาตรา 19 (11)(13)

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อ ครม.รัฐสภา ศาลหรือ สตง. เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือการวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตและดำเนินการป้องกันการทุจริต เสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

I. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(1) นายกรัฐมนตรี

(2) รัฐมนตรี

(3) ส.ส.

(4) ส.ว.

(5) ข้าราชการการเมืองอื่น

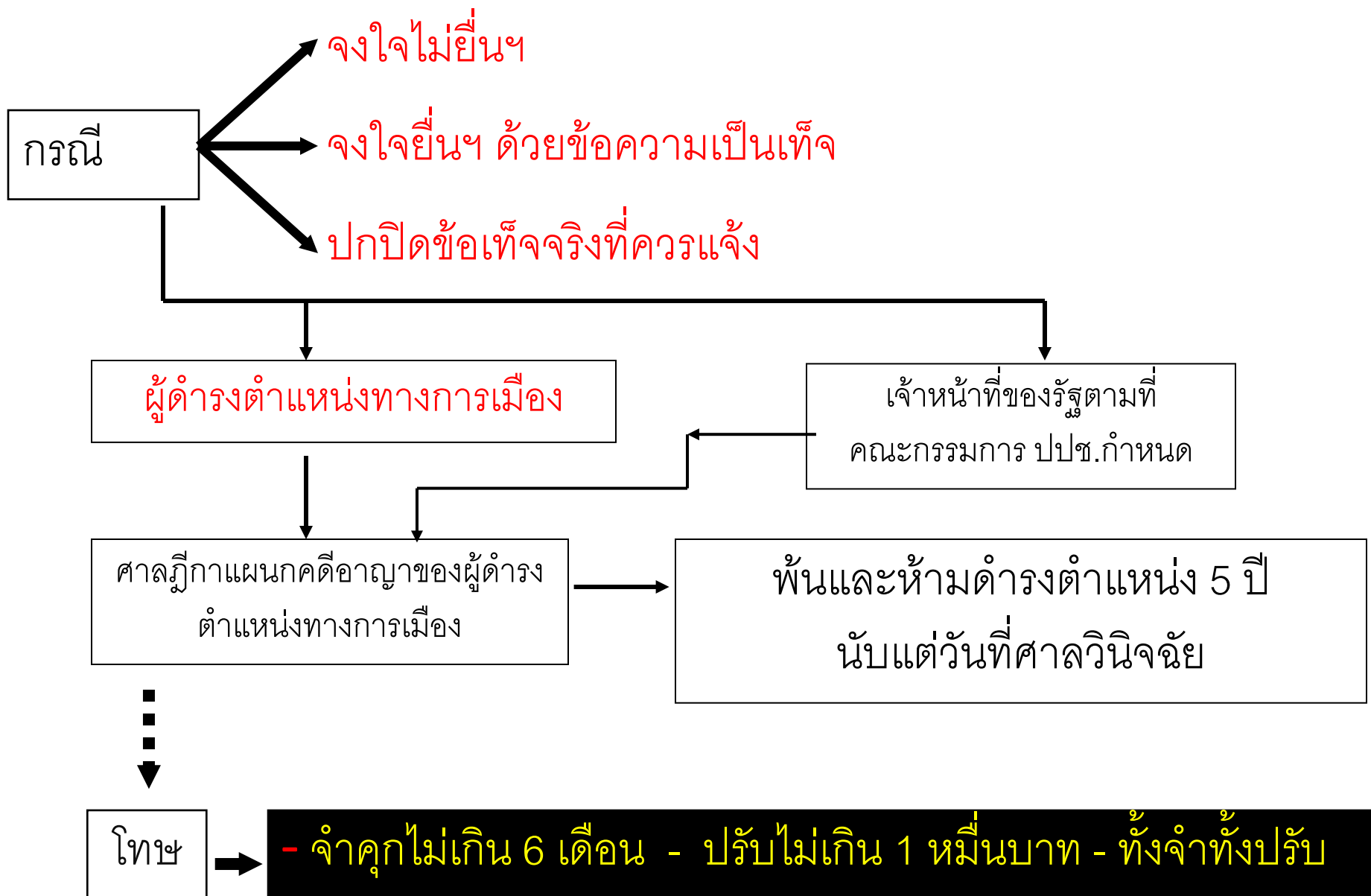
(6) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

II. เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามที่กฎหมาย ป.ป.ช. บัญญัติ

(ม.39 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

III. กำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ที่ต้องยื่น (ม.40 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

IV. สั่งให้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชี (ม.79 พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ)

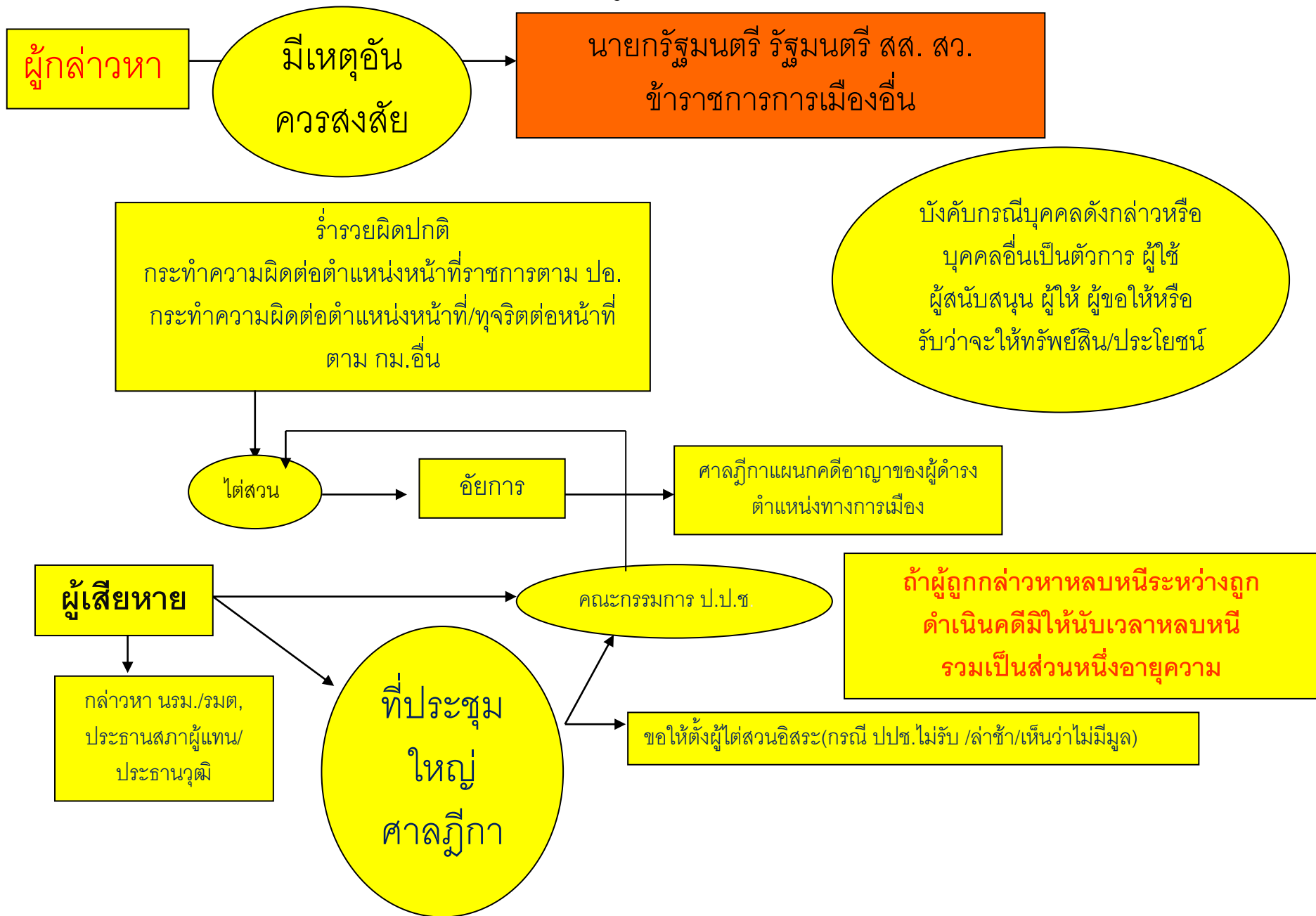

การถอดถอนจากตำแหน่ง

ส.ส [ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่] หรือประชาชน [ที่มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน] (สว.ยื่นขอถอดถอน สว.) เข้าชื่อร้องขอต่อ **ประธานวุฒิสภา** ให้ **ถอดถอน** นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สส. สว. ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าสำนักงานตุลาการทหาร รองอัยการสูงสุด ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง มีพฤติการณ์ **ร่ำรวยผิดปกติ** **ส่อ** ว่าทุจริตต่อหน้าที่ **ส่อ** ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ **ส่อ** ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม **ส่อ** ว่าใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง(ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงาน) ประธานวุฒิสฯ ส่ง ป.ป.ช. ไต่สวน กรณีมีมูลส่งประธานวุฒิสฯ เรียกประชุมวุฒิสมาชิกลงคะแนนลับ 3 ใน 5 เห็นว่าผิด ให้พ้นและห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง 5 ปี เป็นที่สุด

การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ
(เป็นหรือพ้นไม่เกิน 5 ปี) ม.75

ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการ
ป.ป.ช.ถ้ามีการกล่าวหาไว้
แล้ว/มีเหตุอันควรสงสัย
ต้องไม่เกิน 10 ปี

ร่ำรวยผิดปกติ

คณะกรรมการ ป.ป.ช.
วินิจฉัยเบื้องต้น

ไม่รับ

รับ

ให้แสดงรายการ
สินทรัพย์และหนี้สิน

ตกไป

ได้ส่วนข้อเท็จจริง

ออกคำสั่งยึดอายัดชั่วคราว
กรณีน่าจะเชื่อว่าการโยกย้าย
แปรสภาพชุกซ่อนทรัพย์สิน

อัยการสูงสุด

ข้อมูล

กรณีนายก รมต./
รมต./สส./สว.
ข้าราชการการเมืองอื่น

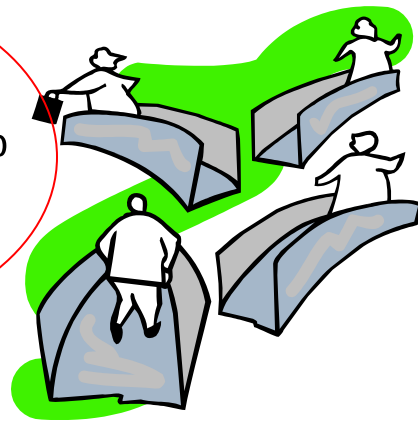
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง

ศาลที่มีเขตอำนาจ
พิจารณา

ประธานองค์กรต่าง ๆ
ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
อัยการสูงสุด
เจ้าหน้าที่อื่น

สั่งให้ทรัพย์สิน

ตกเป็นของแผ่นดิน

ผู้กล่าวหา

มีเหตุอันควรสงสัย

ร่ำรวยผิดปกติ/ทุจริตต่อหน้าที่/ทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ/การยุติธรรม (ผู้บริหารระดับสูง/ผู้อำนวยการกองหรือเทียบเท่าขึ้นไปรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับต่ำกว่าร่วมทำผิดกับบุคคลดังกล่าว/นักการเมือง) เป็นหรือพ้นไม่เกิน 5 ปี(มาตรา 84)

พนักงานสอบสวน

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

แสวงหาข้อเท็จจริง

ตั้งคณะกรรมการไต่สวน

มอบหมายพนักงานไต่สวน

คณะกรรมการ
ปปช.

กรณีอาจก่อความเสียหาย/อุปสรรคในการไต่สวน
แจ้งผู้บังคับบัญชาพิจารณา/พิจารณา

สำนักงานอัยการสูงสุด

ต้นสังกัด

มีมูลอาญา
วินัย

ให้ข้อกล่าวหาตกไป

- **ทางวินัย**

- ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษทางวินัยภายใน 30 วัน โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย
- ส่งสำเนาคำสั่งลงโทษให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน 15 วัน
- ผู้บังคับบัญชาละเลย ถือว่าผิดวินัยหรือกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วย การบริหารงานบุคคล
- ถ้าไม่ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการวินัยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี
- ผู้ถูกกล่าวหาใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชา ภายใน 30 วันนับแต่วันรับทราบสั่ง (ม.92-96)

- **อาญา**

- อัยการสูงสุดฟ้อง ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณา โดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง
- ถ้ารายงานไม่สมบูรณ์พอ อัยการสูงสุดแจ้งคณะกรรมการตั้งคณะทำงานแต่ละฝ่ายเท่ากัน
- กรณีไม่อาจหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องเองหรือแต่งตั้งทนายความฟ้องแทน

ศาลยึดสำนวนรายงานและสำนวนของคณะกรรมการ เป็นหลักในการพิจารณา อาจไต่สวนเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร และศาลใช้ระบบไต่สวน (ม.98/1)

“ฮั้ว” คืออะไร

ภาษากฎหมาย เรียกว่า “การสมยอมการเสนอราคา”

“การสมยอมการเสนอราคา” (ฮั้ว) หมายความว่า การที่ผู้เสนอราคา ตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตกลงกระทำการร่วมกันในการเสนอราคาต่อหน่วยงาน ของรัฐโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ กำหนดราคาอันเป็นการเอาเปรียบแก่ หน่วยงานของรัฐ หรือหลีกเลี่ยงการแข่งขันกันอย่างแท้จริงและเป็นธรรม อันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคารายหนึ่งหรือหลายรายให้เป็นผู้มี สิทธิทำสัญญา หรือ เพื่อผลประโยชน์อย่างใดระหว่างผู้เสนอราคาด้วยกัน

ความผิดของบุคคลทั่วไป (มาตรา 4 – มาตรา 9)

☞ มาตรา 4 (สมยอมราคา) ผู้ใดตกลงร่วมกันในการเสนอราคา หรือ ผู้เป็นธุระในการชักชวนให้ผู้อื่นร่วมตกลง เพื่อให้ประโยชน์ แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา โดย - หลีกเลี่ยงการแข่งขันราคา อย่างเป็นธรรม

- กีดกันไม่ให้เสนอสินค้าหรือบริการ หรือ - เอาเปรียบหน่วยงาน ของรัฐซึ่งมิใช่การประกอบธุรกิจปกติ

- โทษ จำคุก 1-3 ปี และปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่เสนอราคาสูงสุดหรือที่มี การทำสัญญา

☞ มาตรา 5 (การจัดซื้อ) ให้ขอให้หรือรับว่าจะให้ เรียกรับหรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์ เพื่อจูงใจให้ ร่วมดำเนินการให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา - เสนอราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่าลักษณะสินค้า บริการหรือสิทธิ

ที่จะได้รับ ไม่เข้าร่วมเสนอราคาหรือถอนการเสนอราคา

☞ มาตรา 6 ข่มขืนใจผู้อื่นให้จำยอมร่วมดำเนินการในการเสนอราคาหรือไม่เข้าร่วมเสนอราคา หรือถอนการเสนอราคา หรือ ต้องเสนอราคาตามกำหนด โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญให้กลัว จะเกิดอันตรายต่อ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญ หรือบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น

👉 มาตรา 7 ใช้อุบายหลอกหลวงหรือทำโดยวิธีอื่น
เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเสนออย่างเป็นธรรม หรือเสนอ
ราคา โดยหลงผิด

👉 มาตรา 8 เสนอราคาโดยรู้ว่าต่ำมากเกินไปกว่าปกติ หรือ
เสนอผลประโยชน์สูงกว่าความเป็นจริง เป็นการกีดกันการ
แข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติให้
ถูกต้องตามสัญญา โดยทุจริต

☞ มาตรา 9 การกระทำผิดตาม พ.ร.บ. นี้ เป็นไปเพื่อประโยชน์
นิติบุคคลใด ถือว่า หุ้่นส่วน ผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร
หรือผู้มีอำนาจในกิจการของนิติบุคคลนั้น หรือผู้รับผิดชอบ
ใน การดำเนินการของนิติบุคคลในเรื่องนั้น เป็นตัวการร่วมในการ
กระทำผิด เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิด

☞ มาตรา 10 เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจ หรือหน้าที่
อนุมัติ พิจารณา หรือดำเนินการ ที่ เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา รัฐ
หรือมีพฤติการณ์ปรากฏแจ้งชัดว่าควรรู้ว่ามี การกระทำผิดตาม
พ.ร.บ. นี้ละเว้นไม่ดำเนินการ เพื่อให้มีการยกเลิกการดำเนินการ
เกี่ยวกับการเสนอราคาครั้งนั้น

☞ มีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

 มาตรา **11** เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ได้รับมอบหมาย ทำการออกแบบกำหนดราคา เงื่อนไข หรือผลประโยชน์ตอบแทน อันเป็นมาตรฐานในการเสนอราคา โดยมุ่งหมายไม่ให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือเพื่อช่วยเหลือผู้เสนอราคาให้มีสิทธิทำสัญญาโดยไม่เป็นธรรม หรือเพื่อกีดกันผู้เสนอราคาไม่ให้เข้าแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม โดยทุจริต

 มาตรา **12** เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกระทำการใด ๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคาให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา

มาตรา 13 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรืออนุกรรมการ
ในหน่วยงานของรัฐที่มีใช้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ กระทำ
ความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ หรือ กระทำการใด ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน
ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการอนุมัติการพิจารณา หรือการ
ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา
เพื่อจูงใจหรือจ่ายอมตต้องรับการเสนอราคาที่มีการกระทำผิดตาม พ.ร.บ. นี้

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- **มาตรการคุ้มครองช่วยเหลือ**ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้แจ้งเบาะแส ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่

กรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน สิทธิอย่างใดของผู้เสียหายฯ สามี ภรรยา บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเนื่องมาจากการให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแสดังกล่าว ผู้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควร (ม. 103/2)

- **การจัดให้มีเงินสินบน หรืออาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคล** (ม. 103/3)
- กรณีตาม ตาม ม.103/2 วรรคหนึ่ง เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป ให้คณะกรรมการเสนอ กรม.เลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งเป็นกรณีพิเศษ (ม. 103/4)

- กรณีบุคคลตาม ตาม ม.**103/2** วรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อร้องขอว่าหากคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไปอาจถูกกลั่นแกล้ง/ได้รับปฏิบัติไม่เป็นธรรมเนื่องมาจากการให้ถ้อยคำฯ คณะกรรมการเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครอง/มีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควร (ม. **103/5**)
- บุคคล/ผู้ถูกกล่าวหา รายใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาหากให้ถ้อยคำ แจ้งเบาะแส ข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นคณะกรรมการเห็นควรกันเป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีได้ (ม.**103/6**)

มาตรา 103/7 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร

ในการกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้ (วรรคสี่)

มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

1. การเปิดเผยราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2556)
2. บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ยื่นบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายของโครงการต่อกรมสรรพากร (บังคับใช้วันที่ 1 เมษายน 2555)

สัญญา

1. สัญญาที่เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุหรือการพัสดุ (ไม่รวมถึงสัญญาทางธุรกิจ หรือเป็นสัญญาที่เกี่ยวกับการแสวงหารายได้ของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้ใช้ระเบียบ ขอบบังคับพัสดุ)

2. สัญญาสัมปทาน

(1) สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนลงทุนในกิจการด้านสาธารณูปโภค หรือการบริการสาธารณะ อย่างหนึ่งอย่างใดด้วยค่าใช้จ่ายของตนเองและให้เอกชนคู่สัญญามีสิทธิเรียกเก็บค่าบริการจากประชาชนที่มาใช้บริการนั้นเป็นค่าตอบแทนภายในกำหนดระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง และรัฐจะได้รับค่าตอบแทนจากเอกชนที่มีรายได้จากการลงทุน เช่น สัญญาสัมปทานทางหลวง สัญญากิจการโทรคมนาคม สัญญาสัมปทานทางด่วนพิเศษ

สัญญา

(2) สัญญาที่รัฐให้เอกชนร่วมลงทุนตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกรณีที่รัฐร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าโดยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุนในกิจการที่หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือทรัพย์สินของรัฐ

(3) สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนคู่สัญญาแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น สัญญาสัมปทานปิโตรเลียม สัญญาสัมปทานรังนกอีแอ่น สัญญาสัมปทานทรัพยากรแร่ เป็นต้น

สัญญา

3. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อการวิจัย

สัญญาที่หน่วยงานของรัฐตกลงให้ทุนสนับสนุนเพื่อการค้นคว้าโดยการทดลอง สำรวจ หรือการศึกษาตามหลักวิชาการเพื่อให้ได้ข้อมูล ความรู้ รวมทั้งการพัฒนา ผลิตภัณฑ์และกระบวนการต่าง ๆ อันจะสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ สังคม วิชาการ หรือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป

สัญญา

4. สัญญาให้ทุนสนับสนุนเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

คือ สัญญาที่หน่วยงานของรัฐให้ทุนสนับสนุนแก่ผู้รับเงินหรือ
คู่สัญญาโดยมีเงื่อนไขหรือข้อตกลงให้ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. ให้เงินแก่กลุ่มองค์กรเอกชนเพื่อนำไปจัด
กิจกรรมต่อต้านการทุจริต เป็นต้น

สัญญาให้ทุนสนับสนุนนี้ หมายความว่ารวมถึง กรณีที่หน่วยงานของ
รัฐให้เงินหรือทุนอันมีลักษณะเป็นการให้เพื่อให้บุคคลหรือนิติบุคคลไป
ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเป็นกิจกรรมของเอกชนนั้นด้วย เช่น
กรณีรัฐวิสาหกิจให้เงินสนับสนุนการแข่งขันกีฬา การจัดแสดงดนตรี ฯ

*** ต้องเป็นสัญญาที่จัดทำตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 55 เป็นต้นไป

การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องประกาศ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอให้ ค.ร.ม. ส่งการให้หน่วยงานของรัฐ
ปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้าง ๗ ประเภท

๑. งานจ้างก่อสร้าง

๒. การจัดซื้อจัดจ้างซึ่งมีใช้งานก่อสร้าง

๓. การจ้างควบคุมงาน

๔. การจ้างออกแบบ

๕. การจ้างที่ปรึกษา

๖. การจ้างวิจัยหรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย

๗. การจ้างพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

- ให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดไม่น้อยกว่าสามคนไม่เกินห้าคน
- คุณสมบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ รับ/เคยรับราชการในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง/เทียบเท่า เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และประสบการณ์/มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ฯลฯ
- คณะกรรมการสรรหาห้าคน
- รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.หรือผู้ช่วยฯที่คณะกรรมการมอบหมาย เป็นประธาน
- อัยการจังหวัด
- ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- ผู้อำนวยการตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด
- รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร)
- ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ

- **อำนาจหน้าที่**

1 ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2 พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช.

3 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.มอบหมาย

27 มิ.ย.2557

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

- 1.กำหนดค่านิยาม เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ
- 2.แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การกล่าวหาหรือฟ้องร้องกรรมการ ป.ป.ช. รวมถึงอนุกรรมการไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน
- 3.แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป.ป.ช.ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 19(4) หรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนฯลฯ เช่นเดียวกับการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- 4.เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน รวมถึงเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- 5.ให้มีอำนาจไต่สวนกรรมการ ป.ป.ช.ให้ไต่สวนการกระทำผิดที่อยู่ในอำนาจไต่สวนของคณะกรรมการป.ป.ช.ที่ทำนอกราชอาณาจักร

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

6. แก้ไขอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ
7. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต
8. เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้เข้าประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่
9. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์วิธีการตรวจสอบทรัพย์สินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก ให้เสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาค และเมื่อศาลวินิจฉัยว่ากระทำผิด ห้ามดำรงตำแหน่งอีกต่อไป
10. แก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องคดีต่อศาลให้ชัดเจน โดยมีอำนาจยื่นคำร้องขอออกหมายจับต่อศาลได้
11. แก้ไขเพิ่มเติมผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีมิให้นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ มิให้นำมาตรา 98 ปอ.มาใช้บังคับ

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญฯ

- 12.แก้ไขระยะเวลายึดอาัยทรัพย์สินชั่วคราวจาก 1 ปีเป็น 2 ปี
- 13.แก้ไขเพิ่มเติมกรณีกรรมการป.ป.ช.มีมติให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัย แม้ว่าได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งอย่างใดไปแล้วหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว
- 14.เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การฟ้องคดีเอง ให้ศาลประทับฟ้องโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง
- 15.แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเพิกถอนสิทธิประโยชน์ที่ออกโดยมิชอบ
- 16.เพิ่มเติมหลักเกณฑ์การไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน **รวมถึงเอกชนให้สินบน**
- 17.เพิ่มเติมกรณีกันบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นพยานมิให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับบุคคลนั้น
- 18.กำหนดความผิดในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรับสินบน **รวมถึงเอกชนที่ให้สินบนรวมถึงนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง**
- 19.กำหนดให้การริบทรัพย์สินเนื่องมาจากการกระทำผิดครอบคลุมถึงประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

คำถาม-คำตอบ